

47

Viața noastră

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc
a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad • Nr. 47 • Martie 2021

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

CUPRINS

Livia ANDREI 3 <i>Primăvară... O pictură parfumată cu vibrații de violet</i>	Gabriela Ana BALAN 20 <i>Ghiociei</i>	Livia ANDREI 41 <i>Tabletă - de Ziua Femeii</i>	<i>oamenii astăzi?</i> Eugen DEUTSCH 65 <i>Poezii de primăvară</i>
MESAJE CU OCAZIA SOSIRII PRIMĂVERII ANULUI 2021 4 <i>Dumitru Boroș, Nicolaie Mihai, Consiliul Director al C.A.R.P.</i>	Lucia MUNTEANU 21 <i>Mărțișoare literare</i>	Lăcrămioara GRIGORCIUC 42 <i>Condiția femeii în creația lui Taras Șevcenko</i>	Teofil ȘTEFĂNICĂ 66 <i>Floriile și Învierea</i>
Anca Isabela IACOB 6 <i>Dragobetele - Ziua îndrăgostiților la români</i>	Zânica TĂMĂȘANU 23 <i>Primăvara cântată de poeți în pastelul românesc</i>	Petruș ANDREI 43 <i>Femeia - eterna poveste</i>	Sorin CROITORU 67 <i>A fost odată pe pământ...</i>
Gheorghe CHIOARU 8 <i>O nouă primăvară !</i>	Serghei COLOȘENCO 25 <i>Primăvara. Versuri de Magda și Elisabeta Isanos</i>	Lili GOGA 44 <i>Pictăm bucuria !</i>	POESIS 68 <i>Gabriela Ana BALAN, Nina CĂRĂBĂȚ, Sorin CROITORU</i>
Frosica-Anca STRATULAT 9 <i>Un gând bun la început de primăvară și un buchet de ghiociei pentru pensionarii noștri dragi</i>	Lăcrămioara GRIGORCIUC 28 <i>Un altfel de mărțișor...</i>	Ghiță CRISTIAN 46 <i>Idealul feminin în viziunea artiștilor plastici bârlădeni</i>	Nelu Vasile - NEVA 71 <i>Selecție epigrame</i>
Vasile CÂRCOTĂ 10 <i>1 Martie în tradiția milenară</i>	Alexandrina PASCAL 29 <i>Un „mărțișor” humuleștean</i>	Gheorghe POSTELNICU 50 <i>Vasile Voiculescu și mama sa</i>	Gh. NICULESCU 72 <i>Socrisme</i>
Zânica TĂMĂȘANU 11 <i>Primăvara - timpul reînnoirii și al mărțișorului - străvechi obicei românesc</i>	Irina NECHIFOR 32 <i>Femeie...</i>	Marinel GÎLCĂ 51 <i>O poveste de demult</i>	Teodor OANCĂ 73 <i>Nume de flori în antroponimia românească</i>
Dumitru ANDREI 12 <i>Vine, vine... primăvara !</i>	Maria BUDESCU 33 <i>Martie... Martie... Mărțișor</i>	Daniela-Tudorița TEODORU 56 <i>Femeia...</i>	Asociația C.A.R.P. „Elena Cuza” 74 <i>80 de primăveri - Serghei Coloșenco</i>
Irina NECHIFOR 15 <i>Poezii de primăvară</i>	Ion DOBRIN 34 <i>Mărțișoare... umoristice</i>	Florian PRICOP 57 <i>Gimnastica feminină bârlădeană</i>	Serghei COLOȘENCO 75 <i>Bucuriile mele...</i>
Zâna ANGHELUȚĂ 16 <i>Mărțișor pentru sănătatea pământului</i>	Andrei-Nicolae MIHAI 35 <i>Degeaba vine primăvara ?</i>	Ion DOBRIN 60 <i>Patruzeci de sfinți și 44 de pahare</i>	Eliade GĂLDĂU 76 <i>Octo-genarul</i>
Maria DORNEȘCU 18 <i>1 Martie</i>	Ecaterina TELETIN 37 <i>Cauzele oboselii de primăvară - astenia</i>	Virgiliu GHEORGHE 61 <i>Visul sau trezvia?</i>	Constantin MITULESCU 76 <i>Epigrame</i>
Carolina BOROȘ 19 <i>Orele care au schimbat destine</i>	Corina ZUPCĂU 38 <i>Poezii</i>	Florentina Loredana DALIAN 63 <i>De Bunavestire</i>	REBUS 77 <i>Serghei Coloșenco, Nelu Vasile</i>
	† IGNATIE 39 <i>Femeia ca dar, frumusețe și iubire din lumea lui Dumnezeu</i>	Carmen FRĂȚIMAN 63 <i>Tăceri care nu folosesc la nimic</i>	Kolea KURELIUK 79 <i>Ecouri</i>
	Roxana MIRON-FERARU 40 <i>Feminitatea... încotro?</i>	Virgiliu GHEORGHE 64 <i>De ce tot mai greu se înțelege</i>	Maximilian OPAIȚ 79 <i>Epigrame</i>

Coperta 1: Ernest Walbourn. Coperta 4: Louis Aston Knight.

Colectivul de redacție

Coordonatori:

Serghei COLOȘENCO, Petruș ANDREI

Redactori:

Livia ANDREI, Nicolaie MIHAI,
Emil Cosmin MIHAI

Foto: Sorin BOCAN

Tehnoredactare:

Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

ASOCIAȚIA C.A.R. A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui,
et. 2, cam. 13, Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341,
0235-425.933, E-mail: revista@carpbarlad.ro,
Web: www.carpbarlad.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

Prof. Livia ANDREI

PRIMĂVARĂ... O PICTURĂ PARFUMATĂ CU VIBRĂRI DE VIOLET

2021. După o iarnă încălțită în temperaturi de la minus la plus, de la sănătate la pandemie, vine primăvara pe care chiar o dorim parfumată de liliacul violet, de florile de cireș și de măr, de bâzâitul albinelor, dar mai ales vrem soare, mult soare care să ne răsfețe și să vedem *În vitrine, versuri de un nou poet*, în timp ce *În oraș, suspină un vals de fanfară*. Mai vine *O lungă primăvară de visuri și păreri...* Da este *O nouă primăvară pe vechile dureri...*

Dar în primăvară *Apar din nou țărani pe hăul de câmpie,/ În infinit pământul se simte tresăltând./ O, când va fi un cântec de alte primăveri ?!...*

Lăsând la o parte păreriile lui Bacovia despre *Nervii de primăvară* noi ne întoarcem la primăvara noastră.

Dacă vara ne încântă cu soarele dogoritor și binefăcător, dacă toamna ne deșartă în cămări cornul abundenței, iar iarna ne oferă peisaje de basm alb, primăvara e anotimpul cel mai așteptat. Soarele ne zâmbește timid, iar vântul adie îmbietor. Culorile se schimbă de la o zi la alta. Pădurea, la început mov înverzește, iar păsările încep să se întoarcă la cuiburile lor.

Dar noi, oamenii? Noi rețrăim, ca-n fiecare an, speranța. Culoarea speranței e verde precum grâul care răsare de sub zăpada topită.

A fost un an greu și, probabil, că nici acest an nu va fi mai bun, dar sperăm să fim sănătoși, să putem trăi clipe de neuitat alături de cei care ne sunt dragi:

copii, nepoți, strănepoți, prieteni. Ne este dor de oameni, ne este dor de întâlnirile noastre de la C.A.R.P. „Elena Cuza” din Bârlad, de orele petrecute împreună bucurându-ne inima și mintea. Ne este dor de cei care au plecat, lăsând un gol în sufletul nostru, gol pe care nimeni nu va putea să-l umple vreodată.

Dar primăvara este și anotimpul iubirii, a recunoștinței tuturor pentru mamele, soțiile și fetele noastre căci „*Soție, fiică, mamă-ngrijorată/ Femeia e iubită și-admirată/ Fiindcă-i de origine divină: Ea-i aur, vin și cântec totodată.*” (Petruș Andrei)

Fiecare primăvară înseamnă și un nou început, o nouă renaștere a naturii, dar și a noastră. Primăvara ne simțim mai tineri, mai încrezători, mai fericiți. *Bucurați-vă de clipa/ Când sunt ghiocelii-n floare,/ Când dumbrava și pădurea/ Se găsesc de sărbătoare*, ne îndeamnă într-un catren poetul Petruș Andrei, iar eu:

*Aș vrea să vă fac ziua sărbătoare,
Să vă pătrundă-n inimi stropi de soare
Și să v-aduc în suflet primăvara
Doar cu o rândunică și o floare.*

MESAJE CU OCAZIA SOSIRII PRIMĂVERII ANULUI 2021

„Femeia este al cincilea anotimp, în care natura se odihnește, amintindu-și toate florile primăverii, toate privighetorile verii, toți strugurii toamnei și toate ninsorile iernii.”
Grigore Vieru

Martie... luna ce ne anunță reînvierea naturii, apariția primelor culori și sărbătorirea celei mai enigmatice ființe: FEMEIA. Plină de viață, de sensibilitate și de enigmatice trăiri, EA ne umple viața cu emoții și sentimente variate. EA ne aduce pe lume, ne ocrotește și ne călăuzește pașii în viață. Ce poate fi mai frumos?

Primăvara vine cu sărbătoarea dedicată femeii. Dedic acest omagiu femeilor din viața noastră, a tuturor. Nu încetați să le iubiți, să le respectați și să le fiți alături mereu.

Stimate doamne, membre și colaboratoare ale Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad, vă doresc multă sănătate, bucurii, cât mai multe zile însorite, să rămâneți mereu cu sufletul senin și să vă bucurați de împlinirile și iubirea celor dragi!

La mulți ani, minunate doamne!

Av. Dumitru BOROȘ,
Primarul mun. Bârlad

Dragii noștri membri și colaboratori, dar mai ales dragele noastre doamne, bunici, mame și fiice, am dorit cu tot dinadinsul să vă facem o mică surpriză: să fim noi anul acesta vestitorii Primăverii!

După un an mohorât și ciudat (care parcă refuză cu încăpățănare să se mai termine), noi ne-am gândit că nu putem rezolva marile probleme ale lumii, dar putem, în schimb, să vă aducem un zâmbet pe chip și-o mângâiere în suflet. Să ne bucurăm: Dumnezeu ne-a binecuvântat cu încă un an, cu încă o primăvară - o nouă renaștere a întregului Univers!

Ce anotimp poate da mărturie mai mult de forța și vitalitatea Vieții, precum primăvara, cu maternitatea ei ancestrală și binefăcătoare, cu alaiul ei de verde vibrant, măștișoare, miros de flori și Ziua Mamei!

Să ne bucurăm de acest anotimp binecuvântat, care reprezintă începutul creației lui Dumnezeu, izvorul Lumii, izvor de speranță pentru orice ne-am propus bun în viață și spre a trece cu bine peste orice obstacol.

Vine iarăși Primăvara, ce bucuroasă minune! La mulți ani femeie, la mulți ani bunicuțelor, mamelor, fiicelor... dar și tuturor bărbaților și oamenilor, căci toți am ieșit din aceeași femeie (Eva) și din același bărbat (Adam). La mulți ani România și Dumnezeu să te binecuvânteze în veac!

Magistr. pens. Nicolaie MIHAI,
Președintele Asociației C.A.R.
a Pensionarilor „Elena Cuza”

Simțind mireasma primăverii adusă de luna martie, instantaneu ne bucurăm de renașterea naturii și reînnoirea timpului. Anul acesta, poate mai mult ca altădată, așteptăm o primăvară aducătoare de multă speranță, sănătate, noroc și belșug pentru cei dragi.

Să ajute Bunul Dumnezeu să fie o primăvară purtătoare de biruință, împotriva pandemiei, supărărilor, nedreptăților de orice fel!

Să ne păstrăm obiceiul de a dărua celor dragi, în prima zi a lunii martie, șnurul de măștișor alcătuit din două fire de lână (ori mătase, în prezent), răsucite și colorate în alb și roșu, care reprezintă unitatea contrariilor!

Cât de frumos se exprima poetul George Coșbuc, într-un studiu dedicat măștișorului! „*Scopul purtării lui este să-ți apropii soarele, purtându-i cu tine chipul. Printr-asta te faci prieten cu soarele, ți-l faci binevoitor să-ți dea ce-i stă în putere, mai întâi frumusețe ca a lui, apoi veselie și sănătate, cinste, iubire și curăție de suflet. Țăranii pun copiilor măștișoare ca să fie curați ca argintul și să nu-i scuture frigurile, iar fetele zic că-l poartă ca să nu le arda soarele și cine nu le poartă are să se ofilească.*”

Totodată, primăvara este cea care ne oferă prilejul de a le arăta mamelor, soțiilor, logodnicelor, fiicelor sau colegelor, dragostea și prețuirea noastră și să le umplem piepturile cu măștișoare și brațele cu flori.

Să nu pierdem această ocazie de a consolida armonia care trebuie să existe între noi și să ne bucurăm de minunea perpetuă a vieții!

În acest context, Consiliul Director al Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, prin președintele și membrii săi, transmite membrilor asociației urări de bine, sănătate, o primăvară plină de vitalitate, iubire pentru cei dragi și spor în tot ce gândiți să înfăptuiți!

**Consiliul Director al Asociației
C.A.R. a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad**

**Veronel
AIONÎTOAIE
Consilier**

**Veruța
TĂNASE
Consilier**

**Nicolaie
MIHAI
Președinte**

**Tincuța
SIBERESCU
Consilier**

**Vasile
CHELARU
Consilier**

Anca Isabela IACOB,
consultant artistic CJPCT Vaslui

DRAGOBETELE

Ziua îndrăgostiților la români

În calendarul popular românesc, ziua de 24 februarie marchează Dragobetele – Sărbătoarea Dragostei. Denumirea acestei sărbători ar proveni de la „Aflarea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”, adică Glavo-Obretenia, în slavă, celebrată pe 24 februarie, pe care românii ar fi adaptat-o în Evul Mediu sub diverse nume: „Vobritenia”, „Rogobete”, „Bragobete”, „Bragovete” sau „Dragobete”, în sudul și sud-estul României. Deși este un zeu autohton al Dragostei, a cărui dată de celebrare variază de la zonă la zonă – 24 și 28 februarie, 1 și 25 martie, Dragobetele nu este sărbătorit în Moldova. În Oltenia, Muntenia și Dobrogea este numit Cap de primăvară, respectiv deschizător al acestui anotimp, iar pentru Transilvania devine Cap de vară, patronând anotimpul amintit.

„Micul dicționar academic” atestă folosirea cuvântului „Dragobete” la 1774. Etimologia originii acestui cuvânt are mai multe interpretări în viziunea specialiștilor: analogia „dragu-bete”, sufixul „-bete” (=adunare, mulțime), folosit în Oltenia; derivarea cuvântului „drag-dragul” (cu tema slavă). Dragobetele este asociat unui personaj din mitologia

populară românească: „zeu tânăr al Panteonului autohton cu dată fixă de celebrare în același sat, dar variabilă de la zonă la zonă (...), patron al dragostei și buneii dispoziții pe plaiurile românești”. Identificat cu „Cupidon, zeul dragostei în mitologia romană, și cu Eros, zeul iubirii în mitologia greacă”, „fiu al Babei Dochia și cumnat cu eroul vegetațional Lăzărică”, „făptură mitică”, tânăr, voinic, frumos și bun. Dragobetele este întâlnit și sub denumirea de „Dragomir”, cioban care o însoțește pe Baba Dochia în călătoriile prin munți, simbol al primăverii, care marchează înnoirea firii. O altă reprezentare a acestuia este cea a unei plante, numită Năvalnic, în care ar fi fost transformat Dragobete de către Maica Domnului, pentru că el a încercat din nesăbuiță să-i încurce cărările.

După cum arătam mai sus, Dragobetele este cunoscut și sub alte nume: „Cap de primăvară”, „Cap de vară”, „Sânt Ion de primăvară”, „Logodnicul pasărilor”, „Dragomiru-Florea” sau „Granguru”. În credința populară, acum este ziua în care toate păsările și animalele se împerechează, pentru că altfel nu vor putea face ouă până la celălalt

Dragobete. În această zi, fetele și băieții se întâlnesc pentru a se hotărî asupra viitorului. Cetele de fete și flăcăi se adună și pleacă împreună să culeagă flori de primăvară, făcând cât mai mult zgomot. Florile culese acum erau folosite pentru farmece și descântece în timpul anului sau erau făcute buchete și date pe apă. „Băieții și fetele au deci credință nestrămutată că în această zi trebuie să glumească, să facă Dragobetele, după cum zic ei, ca să fie îndrăgostiți în tot timpul anului”. Se spune că dacă tinerii nu se logodeau acum, nu-și găseau ființa iubită până la Dragobetele următor. Fetele și femeile adunau zăpada rămasă în locurile mai ascunse până la Dragobete, o topeau și o păstrau cu grijă, existând credința că e „născută din surâsul zânelor”, iar cu apa astfel obținută se spălau în anumite zile ale anului pentru a fi frumoase. Tot în această zi, femeile obișnuiau să atingă un bărbat din alt sat, ca să fie dragăstoase bărbaților tot anul care va urma.

În ziua de Dragobete băieții rostesc jurământul înfrățirii, iar fetele pe cel al însurăritii, un ceremonial prin care băieții devin frați, iar fetele surori, putând fi stabilită în același mod o relație de înrudire spirituală între un băiat și o fată fără vreo tentă erotică. Fiecare dintre cei doi „înfrății” sau „insurăritii” se obligau să se ajute unul pe celălalt în orice împrejurare, căci acest fel de înrudire era considerat mai presus chiar decât înrudirea naturală prin sânge. O consecință a acestui ritual era aceea că băiatul și fata care se înfrățeau nu se puteau căsători, iar nimeni din familiile băieților și fetelor care trecuseră prin acest ceremonial nu aveau voie să se căsătorească între ei.

Ion Taloș descrie astfel acest obicei: „Ritualul constă în schimburi de obiecte cum sunt: ouă roșii, cuțite, pipe, baste, covrigi, cununi de ramuri; tinerii își dau mâinile și promit să se iubească asemenea fraților, respectiv surorilor. Băieții se înțepă fiecare în deget până când sângerează. Apoi își freacă rănila una de alta, pentru ca sângele lor să se amestece și astfel să pecetluiască înfrățirea. Ceremonia are loc sub un măr dulce, pe malul unui râu sau în biserică. Ritualul fetelor se deosebește parțial de cel al băieților: el este condus de un «părinte spiritual», se coace o pâine sub formă de plăcintă, a cărei coajă se taie în formă de cruce, pe ea se toarnă tot atâtea picături de vin roșu câte fete participă la ritual, apoi se taie din crucea făcută din coajă de pâine, cu o monedă de argint, câte o bucată pentru fiecare fată. Fetele o mănâncă, ciocnesc câte un pahar de vin roșu, se sărută – uneori printr-o coroniță de flori – și își promit să se comporte precum surorile adevărate. Și moneda de argint este împărțită fetelor, și fiecare soră își păstrează «partea» cu grijă de-a lungul întregii vieți. Fără ea surorile nu sunt lăsate de Sfântul Petru să intre în Rai”.

Romulus Vulcănescu preciza că Dragobetele era momentul logodnei păsărilor cerului și al celor domestice, adică acum începea perioada ritualului. În această zi, la 24 februarie, gospodinele dădeau păsărilor din curte o hrană aparte, iar pentru păsările cerului zvârleau pe acoperișurile caselor boabe de mei, grâu, orz, secară. La Dragobete nu se tăiau păsări domestice, nu se vânau cele sălbatice, nu se împiedica împerecherea lor.

Prezentul ne oferă, din păcate, o neglijare a tradițiilor

românești, o depersonalizare profundă, generația tânără lăsându-se influențată excesiv de tradițiile occidentale, ceea ce face tot mai dificil recursul la propriile valori. Motiv pentru care nu trebuie să abandonăm lupta, ci să încercăm readucerea în atenția românilor a tradițiilor pierdute.

„Ce rămâne în viață după ce nu mai ești? Mai cu seamă amintirea ochilor, a privirilor prin care ți-ai exprimat dragostea de oameni și de lume. Aceste profile reprezintă uniunea prin dragoste a bărbatului cu femeia”, afirma Constantin Brâncuși. Așadar, vă adresăm îndemnul să vă arătați iubirea și să vă sărbătoriți Dragostea sub semnul Dragobetelui !

Bibliografie:

Ion Ghinoiu, „Obiceiuri populare de peste an – Dicționar”, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997.

Romulus Vulcănescu, „Mitologia română”, Editura Academiei, București, 1970.

„Micul dicționar academic”, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Al. Rosetti”, Editura Univers Enciclopedic, București, 2010.

Simeon Florea Marian, „Sărbătorile la români”, Editura Saeculum Vizual, București, 2012.

„Calendar popular. Datini și credințe. Sărbătorile primăverii”, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui, 2005.

O nouă primăvară !

Suntem deja în primul trimestru al anului 2021. Un nou an, un nou început, acum în prag de primăvară, când natura revine la viață, când noi, oamenii, lepădăm straiile iernii ce trecu. Dar, mi se pare, povara a fi mai grea ca altădată, de parcă toate iernile cu restanțe au tăbărit pe noi și ne-au doborât, deși nici nu prea a nins și nici nu ne-am cutremurat de frig. Alta a fost povara și încă mai este. Cea a unei tragedii colective, mondiale, dar și individuale totodată care ne-a afectat pe toți.

Noi suntem datori să sperăm la o stare a lucrurilor mai bună și, poate, într-un an mai bun și mai plin de speranță, o întoarcere la normalitate și la o așezare firească a lucrurilor, departe de spaima, veștile cutremurătoare, nesiguranța și neliniștea create de acest virus.

Prin anii 1940 ai secolului trecut, în plin conflict mondial iscat de nebunia și lăcomia mai marilor lumii, omenirea trecea prin trăiri și deznădejdi asemănătoare, în care nu se întrezărea niciun viitor. Iată ce spunea atunci și cât de actuale sunt și acum vorbele marelui actor Charles Chaplin: *"Gândim prea mult, simțim prea puțin. (...) Avem nevoie de umanitate, de bunătate și blândețe. Fără aceste calități, viața ar fi violentă și totul ar fi pierdut(...). Să ne unim toți, să luptăm pentru o lume nouă. O lume decentă care le va da oamenilor șansa de a munci, care va da tineretului un viitor și celor bătrâni o siguranță!"*

Acest îndemn să ne fie călăuză în această primăvară pe care ne-o dorim mai frumoasă și mai liniștită decât cea din 2020 pe care o vrem ștersă din calendar. Să fim cu speranță, dragi seniori, și nu uitați că omenia și compasiunea sunt vitale, fără ele umanitatea nu poate supraviețui. Să fim cu încredere și optimism.

Dragi senioare și seniori, nici noi nu mai întinerim și nici iernile nu mai sunt cum erau odată, dar, de fiecare dată, venirea primăverii ne bucură sufletul și ne îndeamnă la un nou început. Momentul acesta să-l dedicăm cu mintea și cu sufletul acelor ființe minunate, pogorâte din Maica Sfântă, care ne sunt sau ne-au fost alături, bunici, mame, soții, fiice și prietene. E totuși, primăvară și întărind aceste cuvinte, un mare poet al românilor, Grigore Vieru, spunea că „femeia este al cincilea anotimp, în care natura se odihnește, amintindu-și toate florile primăverii, toate privighetorile verii, toți strugurii toamnei și toate ninsorile iernii.”

De aceea, nu doar acum în prag de primăvară, nu doar când ne aducem aminte și nu numai la zile însemnate, ci tot timpul ar trebui, clipă de clipă să le mulțumim că există în universul nostru, al bărbaților, unde din păcate, de multe ori nu sunt tratate așa cum merită. Respectul față de femeie este o dovadă de civilizație, și ar trebui să ne asumăm acest lucru.

Din suflet și din „OMENIE” pentru iubitele noastre doamne și domnișoare, cu ocazia zilelor de 1 și 8 martie, Federația Națională „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România oferă în dar un mărtisor special și o floare ca mărturie a respectului și dragostei necondiționate pe care le-o purtăm.

Vă dorim o primăvară minunată!

**Ing. Gheorghe CHIOARU,
Președintele Federației Naționale „Omenia”
a C.A.R.P.-urilor din România**

Un gând bun la început de primăvară și un buchet de ghiocei pentru pensionarii noștri dragi

Frosica-Anca STRATULAT

„La fiecare strănut al primăverii apare o nouă floare.”

Victor Hugo

Primăvara și echivalentul său conceptual înseamnă dezghețul, topirea, trezirea la viață, reînvierea și renașterea. Acest anotimp ne dă toate motivele pentru a ne regăsi bucuria de a trăi fiecare zi la intensitate maximă.

Primii ghiocei, primele flori gingașe ieșite de sub zapadă, ne duc cu gândul la speranța unui nou început, la schimbarea noastră ca oameni, care ne dorim să fim mai buni, mai îngăduitori, mai empatici.

Pensionarii noștri dragi sau „bătrâneii” cum îi alint eu, sunt cei care ne-au purtat pașii când eram mici, ne-au mângâiat obrazii și creștetul capului când învățam să privim cerul, ne-au ajutat să creștem frumos, ne-au călăuzit pașii atunci când nu găseam cărarea dreaptă, ne-au alinat cu o vorbă bună și ne-au întâmpinat în pragul casei lor cu o pâine caldă, cu o voce blândă și domoală... Ei sunt cei care au trecut prin vremi cu dârzenia unui stejar crescut la marginea pădurii care a rămas în picioare și după ce a trecut furtuna, ne-au învățat să fim oameni și ne iubesc necondiționat.

Bătrâneii cu care interacționez zilnic de atâția ani prin natura serviciului, mă fac să mă gândesc la multe întâmplări mai mult sau mai puțin hazlii povestite chiar de ei. Mai ales de ceva vreme de când răspund la telefonul de serviciu, conversez cu aceștia, în măsura timpului disponibil, și îmi face plăcere, deoarece îmi transmit o energie bună, părintească și uneori îmi spun tot felul de glume, snoave și vorbe înțelepte. Mă bucur pentru faptul că mulți dintre ei, în loc să se plângă, găsesc puterea de a face haz de necaz și de a merge mai departe prin viață, așa cum au făcut-o și până acum: simplu, cu modestie și demnitate.

Un bătrân mi-a spus într-o zi la telefon că atunci când se duce la doctor zice: „Am venit să văd dacă e doctorul sănătos...” minimalizându-și problemele lui de sănătate și transferând cu umor grija lui asupra altora...

Mă doare când îi văd pe bătrâni confuși, dezorientați, cu stângăciile specifice vârstei înaintate, când văd că ei

nu înțeleg ce se întâmplă în societatea aceasta așa zis modernă, când sunt tratați cu răceală, trimiși la plimbare de la o ușă la alta, sau atunci când se luptă cu morile de vânt, pentru a obține niște lucruri care li se cuvin de drept...

Uneori trebuie să le repet de mai multe ori anumite cuvinte, alteori poate le vorbesc mai distant din cauza faptului că nu am suficient timp să le acord atenția cuvenită, fapt pentru care îmi cer iertare, dar pot să spun că într-o zi, m-am bucurat să port de mână un bătrân pentru a-l conduce la un birou, deoarece, în afară de faptul că nu știa unde să ajungă, mergea foarte greu din cauza picioarelor care nu îl mai ascultau.

Au fost și situații în care m-am deplasat la domiciliul acestora, pentru a face plăți către persoanele nedeplasabile și îmi amintesc cu drag de toate evenimentele de acest gen deoarece nu au fost prea multe.

Dar cel mai mult mă întristează când urmașii vin să ridice ajutorul de deces, al unor bătrâni pe care i-am cunoscut destul de bine și mă gândesc că nu mă voi mai întâlni niciodată cu ei.

Chiar dacă traiul de zi cu zi este din ce în ce mai greu, pentru mulți dintre noi, îmi permit să vă îndemn să ne bucurăm de lucrurile mărunte dar importante pe care ni le oferă viața cum ar fi: venirea primăverii, apariția florilor și a păsărilor migratoare, mărirea zilei, creșterea temperaturii în termometre și implicit micșorarea facturilor la căldură, zâmbetul sincer al cuiva drag, oamenii frumoși la suflet pe care încă îi mai avem lângă noi.

Oricât de bătrâni și neputincioși am fi, întotdeauna vom aștepta cu nerăbdare primăvara. Cine poate să reziste sentimentului de bucurie și de fericire de care ești animat atunci când participi la renașterea naturii înconjurătoare?

Celor care poartă ghiocei în păr și nu numai, le doresc, ca în această primăvară să fie mai veseli, mai optimiști, în ciuda greutăților vieții, să renască precum ghioceii din zapadă și să răzbată prin vremi cu seninătate și speranță.

Prof. Vasile CÂRCOTĂ

1 Martie în tradiția milenară

Motto

*Copilăria ce s-a dus,/ Și farmecu-i demult apus/ Încearcă a-ți
aduce aminte/ Cât despre mine de-aș trăi,/ Un veac întreg
sau cât ar fi/ Mi-ar sta mereu în minte!*

Poet anonim

Din fragedă copilărie, la această dată din calendar, toți din familie ne ornăm încheietura brațului stâng cu împletitura unui fir roșu și altul alb. În unele locuri din țară împletitura este din fire negre și albe. Când puterea de înțelegere ne este atribuită firesc, aflăm că cele două fire cu cromatică diferită, simbolizează începutul primăverii, cu contrastul dintre albul zăpezii și lumina din ce în ce mai puternică a Soarelui. Mai târziu, când capacitatea de înțelegere ne este deplină, atribuim mărtişorului și alte contraste: cald-rece, lumină-întuneric, fertilitate-sterilitate etc. O dată cu înflorirea primilor pomi fructiferi, mărtişorul se agață în ei, pentru a da rod bogat.

Studiind istoria milenară a simbolului 1 MARTIE, aflăm că Traco-Dacii socoteau alcătuirea anului calendaristic ca având două anotimpuri – călduros și friguros, cel dintâi debutând la 1 Martie. La romani și la multe populații ale emisferei nordice, 1 martie reprezenta prima zi a calendarului anual. Această realitate s-a conservat și în numele unor luni din prezentul calendar: septembrie (a VII-a), octombrie (a VIII-a), noiembrie (a IX-a) și decembrie (a X-a).

Modificarea începutului de an calendaristic l-a făcut împăratul roman Gaius Iulius Cezar, în anul 46 î.e.n. A ales începutul de an calendaristic la 1 ianuarie. Numele lunii se referă la personajul mitic Ianus, cel cu două fețe. Cu o față privește în trecut și cu alta în viitor.

Adoptarea noului calendar numit iulian, s-a realizat anevoie. Cele mai multe state care l-au adoptat au făcut-o în secolele al XVI-lea și al XVIII-lea. Thailanda l-a adoptat în anul 1941. China, cu o populație de 1,5 miliarde de locuitori, are începutul de an calendaristic la 1 februarie! Religios, s-a admis o asemenea modificare de calendar, în anul 1691 când Papa Inocențiu al XII-lea a emis un edict cu acest scop.

Calendarul gregorian a fost adoptat la 24 februarie 1582, inițiator fiind Papa Grigore al XII-lea, luând în seamă datele de echinocții și solstiții.

Cele două calendare, iulian și gregorian, continuă să coexiste în lume. Românii l-au adoptat pe cel gregorian la 1 aprilie 1919. A făcut-o legislativ, guvernul condus de Ion I.C. Brătianu. Astfel, data de 1 aprilie a devenit data de 14

aprilie. O parte relativ mică dintre conaționali se folosesc, pe mai departe, de calendarul iulian, Sărbătorile ca Anul Nou, Crăciunul și altele fiind decalate cu 13 zile. Doar sărbătoarea Paștelui este comună cu a gregorienilor. Dacă ne referim la cultele catolic și cel ortodox, sărbătorim simultan Crăciunul și Anul Nou și doar uneori Paștele. Diferențierile sunt puse pe seama fazelor lunii! Dintre popoarele care se folosesc în continuare de calendarul iulian, din vecinătatea țării noastre, amintim pe sătbi. ucrainieni, ruși și alții. Cercetările mișcărilor pământului în spațiul cosmic, în special mișcarea de rotație, căreia i se atribuie 24 de ore și cea de revoluție cu durata

de 365 de zile și 6 ore, impun ca în anul 2800 să se aducă unele corecții calendarului gregorian. Admitem că mișcarea de rotație a Pământului se realizează în 24 ore. Atentele măsurători, relevă deja că această mișcare se efectuează în 23 ore și 58 de minute! Și la mișcarea de revoluție unde o corecție s-a impus prin anul bisect, când lunii februarie i se adaugă a 29 zi, va avea nevoie de analizat!

Un eveniment social de mare importanță din luna martie este ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII. În anul 1977, printr-o Rezoluție O.N.U. ziua de 8 MARTIE având ca precedent mișcarea feministă de la New York din anul 1908, a consacrat-o cinstirii și aprecierii respectivului sex.

Luna martie găzduiește evenimentul astral al echinocțiului de primăvară. La 21 martie, în anii nebisecți, la amiază, razele solare cad perpendicular pe ecuator, marcând pentru zona boreală începutul zilei polare iar pentru cea australă a nopții polare, fiecare cu o durată de șase luni. Pentru latitudinea noastră, începe creșterea zilei lumină până la solstițiul de vară (21 iunie). Anii bisecți anticipă echinocțiile și solstițiile cu o zi.

Din textul prezentat, s-a desprins că luna martie nu este importantă doar prin data de debut dar și prin alte evenimente naturale și sociale. Agricol, a fost o vreme ca debut de an, astăzi socotindu-se luna octombrie cu asemenea statut, prin înșămânțările din toamnă a unor plante de mare interes economic-grâu, secara, rapița și altele.

PRIMĂVARA - Timpul reînnoirii și al mărtişorului - străvechi obicei românesc

Prof. Zânica TĂMĂȘANU

Vine din nou PRIMĂVARA și ne trezim la viață mai bucuroși și mai optimiști. Vibrăm, la începuturile unui nou ciclu al naturii, cu ritmurile ei trepidante, redeșteptate de razele soarelui, respirăm cu forțe înnoite aerul proaspăt. E MARTIE și ne bucurăm din nou de fiecare colț al ierbii, de fiecare fir de floare, de fiecare rază de soare. Ar trebui să zâmbim cu motiv sau fără, să hoinărim pe străzi, să ne îngăduim puțină nebunie, dar vremurile pe care le trăim nu ne prea permit – sperăm că bucuria și exuberanța reînvierii naturii ne va da mai mult elan și dinamism.

PRIMĂVARA, anotimpul reînnoirii întregii Firi debutează cu luna MARTIE, lună bogată în sărbători religioase dar și laice. Majoritatea sărbătorilor și obiceiurilor de la începutul acestei luni sunt legate de DOCHIA – personaj mitic ce apare frecvent în folclorul românesc.

În Calendarul popular, DOCHIA, apare în ipostază de „babă” la fel ca un alt personaj din panteonul românesc, „Moș Crăciun”. Acestor două personaje care oglindesc ritualul morții și al vieții, le sunt dedicate „Zilele Babei Dochia” (între 1-9 martie) și „Zilele Moșilor” (9-17 martie).

La 1 Martie fetele și femeile își aleg o zi „o babă” ca să știe cum vor fi în tot timpul anului: liniștite, senine, frumoase sau mohorâte schimbătoare sau chiar urâte.

Se spune că deși era iarnă, Dochia își trimite nora în pădure după fragi copti, ca simbol al venirii primăverii. Nora, ajutată de Dumnezeu, travestită în Moș aduce soacrei o ulcică de fragi copti și Dochia începe pregătirea turmei de oi pentru a urca la pășunat pe munte. Ea neglijează sfaturile altor ciobani din sat și în plus își atrage răzbunarea Zeului Marte căruia îi adresează cuvinte jignitoare. Pornește la drum echipată, totuși, cu 9 cojoace, care s-o apere de vreme rea. Fie din cauza unei ploii mocănești, fie a unei călduri toride, Baba Dochia leapădă în fiecare zi câte un cojoc, până rămâne în le. Se zice că în a noua zi (a doisprezece-a în alte variante ale legendei, numărul 12 simbolizând cele 12 luni ale anului) Baba Dochia moare înghețată împreună cu turma ei, moartea ei fiind răzbunarea pe care i-a pregătit-o Zeul Marte și se transformă într-o stâncă ce se află în munții Ceahlău din zona Neamț, Moldova.

În drumul spre culme, Baba Dochia a tors neobosit, din furca prinsă în brâu, celebrul mărtişor de astăzi, funia zilelor și a nopților, talismanul ce ne apără de rele, care ne dovedește iubirea sau prietenia celui care ni-l oferă. La început de firul alb și roșu se lega unui bănuț de argint, care de-alungul anilor a fost înlocuit de alte simboluri: trifoi, coșar, trandafir, ghiocel, porumbel ...

Pentru strămoșii noștri, mărtişorul marca începutul noului an agrar, precum și victoria vieții asupra morții, a luminii

Viața noastră

asupra întunericului. În zilele noastre, mărtişorul și-a pierdut din sacralitate, devenind doar un „vestitor al primăverii”.

Prima atestare documentară a acestui obicei străbun la români datează de la începutul secolului al XIX – lea, într-un dicționar-lexicon-manuscris al boierului lordache Golescu, care ne spune că „mărtişorul...este o ață împletită cu un fir alb și unul roșu, ce-l leagă mamele la gâtul, la mâinile copiilor... spre pază, spre depărtare de orice boală, de deocheat, de descântat...”.

Astăzi, mărtişorul este primit de copii, fete și băieți, de la părinți, de la cei dragi, în dimineața zilei de 1 Martie, înainte de răsăritul soarelui, și se poartă legat la mână, la gât sau prins la piept. Este cu siguranță un obicei autohton, legat de tradiția Dochiei Carpatice. De la noi, obiceiul a fost preluat și de alte popoare din Balcani – greci, aromâni, bulgari care-l poartă legat la picior.

Acest mărtişor se poartă până la o altă sărbătoare importantă a primăverii: Mucenici, Florii, Paște sau Armindenii, când se scoate și se leagă pe ramurile înverzite din livezi sau când apare prima floare boboc în primul copac (eu, copil fiind, îl aninam în ramurile unui zarzăr mare când îi apăreau primele flori).

Credința strămoșească zice că cei care poartă mărtişor nu vor fi pârliți n.n. – arși) de soare, vor fi sănătoși și frumoși ca florile, plăcuți și drăgăstoși, bogați și norocoși, feriți de boli și dedeochi. Funia zilelor, săptămânilor și lucrurilor adunate într-un șnur bicolor, simbolizând iarna și vara, moartea și viața. Mărtişorul este un semn că trebuie să lași primăvara să-ți aducă în suflet bucuria, speranța și mai ales, iubirea.

Bibliografie:

Poezii populare românești, București, Minerva, 1989
Poezii populare. Balade (Cîntice bătrânești) adunate și îndreptate de Vasile Alecsandri
Valentin Tănase – *Legende românilor*, 2013, Teora

Înv. Dumitru ANDREI

Vine, vine... primăvara !

*„Un fir de iarbă verde, o rază-ncălzitoare,
Un gândăcel, un flutur, un clopoțel în floare,
După o iarnă lungă ș-un dor nemărginit
Aprind un soare dulce în sufletul uimit!”*

Vasile Alecsandri

Pe timpul tranziției de la iarna rece la primăvara caldă putem observa cum se topește zăpada și parcă auzim cum sună picăturile de primăvară. Este deosebit de plăcut să privești stolurile de păsări călătoare salutând sosirea primăverii cu glasurile sau cântările lor excelente. Apariția primelor fire de iarbă și a primilor muguri pe copaci nu lasă

denumirilor ei provin de la „Aflarea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”, sărbătoare religioasă celebrată pe 24 februarie, care în slavă se numește Glavo-Obretenia... Credem că dacii au avut o divinitate celebrată în această perioadă a anului, divinitate al cărei nume nu ni s-a păstrat după cum multe alte nume ale divinităților dacice nu ne mai sunt cunoscute.

pe nimeni indiferent. Soarele e mai luminos și aduce primăvara în suflet și pe stradă, zâmbet pe față și în ochi și foarte important – iubire în inimă.

Din timpuri străvechi primăvara a trăit și trăiește în inimile noastre, indiferent de ceea ce a fost sau este în afara „ferestrei” fiecăruia dintre noi, ea se plimbă cu încredere prin păduri și câmpuri și aduce cu sine bucuria căldurii și speranța iubirii.

Pe acest fundal, la noi la români spre sfârșit de februarie se sărbătorește DRAGOBETELE. Etimologia cuvântului a fost dezbătută de numeroși etnologi și filologi, propunându-se variate explicații pentru originea sa. Etnograful MARCEL LUTIC de la Muzeul Etnografic al Moldovei a prezentat etimologia acestei sărbători populare, considerând că majoritatea

ION GHENOIU în „Obiceiuri populare de peste an” - Dicționar (1997), asociază numele de Dragobete cu un personaj din mitologia populară românească: „Zeu tânăr al Panteonului autohton cu dată fixă de celebrare în același sat, dar variabilă de la zonă la zonă (.....), patron al dragostei și bune dispoziții pe plaiurile românești, fiind identificat cu „Cupidon”, zeul dragostei în mitologia romană și cu „Eros”, zeul iubirii în mitologia greacă. Autorul oferă detalii despre familia acestuia numindu-l fiu al „Babei Dochia” și cumnat cu eroul vegetațional „Lăzărică”.

SIMION FLOREA MARIAN în „Sărbătorile la români” (1898-1901, reeditare în 1994) afirmă că după credința poporului (ziua

de Dragobete), aceasta este ziua în care toate păsările și animalele se împerechează. Dragobetele în aceste părți este o zi frumoasă de sărbătoare; băieții și fetele au deci credința nestrămutată că în această zi trebuie și ei să glumească, să facă Dragobetele, după cum zic ei, ca să fie îndrăgostiți în tot timpul anului. Este menționată o legendă potrivit căreia „DRAGOBETE IOVAN” era fiul Babei Dochia. El este protectorul și aducătorul iubirii în casă și în suflet.

OVIDIU FOCȘA – etnograf în cadrul Muzeului de Etnografie și Folclor al Moldovei a precizat că „Despre Dragobete se crede că este un protector al păsărilor fiind o sărbătoare strâns legată de fertilitate, fecunditate și de renașterea naturii. Se pare că, în această perioadă păsările, vegetația dar și oamenii se puneau în acord cu natura, era o nuntă a naturii, însemnând renașterea acesteia, retrizarea la viață”.

La Pogonești, „Răzeșii” au organizat șezători de Dragobete. În cuprinsul șezătorilor, sub formă de versuri sau în proză se spunea:

*„Azi în cap de primăvară
Zeul dacic, Dragobete
Plin de dragoste și pară
Sărută gura la fete.*

*La brâu cu o mică goarnă
Sună alt sfârșit de iarnă.
Baba Dochia-l privește
Cu mult drag și se fălește
Că e.... fiul ei și-i pare
Că nu are-asemănare.”*

sau

*„Prea iubitul Dragobete
Cel ... mult așteptat de fete
Păsările-n plai aduce
Și le-ndeamnă să s-apuce*

*Cuiburile să-și repare
Chiar de astăzi... fiecare."*

sau

„Potrivit unor legend populare, se pare că Dragobete numit și Cap de primăvară, Năvalnicul sau Logodnicul păsărilor nu era nimeni altul decât fiul Babei Dochia, un flăcău foarte chipeș și iubăreț. Dragobetele a rămas până astăzi ca simbol suprem al dragostei la noi, la români."

Tot din desfășurarea șezătorii mai aflăm: „O altă versiune a poveștii spune că Baba Dochia era supărată că fiul său Dragobete s-a căsătorit fără consimțământul ei și vrea să o pedepsească pe tânăra soție. Ea îi dă fetei o piele de oaie neagră și îi spune să se ducă să o spele în râu până se face albă. Tânăra încearcă să-i îndeplinească porunca, dar pielea de oaie rămâne neagră și mâinile fetei îngheață de la apa rece a râului. Ea începe să plângă de necaz. Iisus o vede din ceruri și îi oferă o floare roșie, spunându-i să spele pielea cu ea. Fata face așa cum i s-a spus, iar pielea devine albă.

Când aude povestea cu floarea roșie și că pielea a devenit albă, Baba Dochia crede că a venit primăvara și că bărbatul din pădure, pe care fata nu îl recunoscuse ca fiind Iisus, i-a oferit o floare. Soacra, Baba Dochia, pleacă pe munte cu 12 haine pe ea pe care le dă jos una după alta din cauza vremii călduroase însă vremea se schimbă și Baba Dochia îngheață de frig pe munte."

Cu o durată de 9 zile, intervalul de timp sacru de la începutul lunii martie inaugurează la români ANUL NOU AGRAR, prin care se conservă de fapt cea mai veche și mai generalizată

dată a Anului Nou, determinate de apropierea echinocțiului de primăvară (22 martie). Toate populațiile Europei au serbat inițial Anul Nou la 1 martie, inclusiv românii. Aceștia însă, la anul 156 I.H., din rațiuni administrative au schimbat data începerii sale la 1 ianuarie. De aici situația ciudată că la 31 decembrie se rostește plugușorul, text plin de metafore privind primăvara și începutul muncilor agricole, se trag cu plugul brazde prin zăpada etc. Nu este singurul caz. Și colindele, vălăretele s-au transferat de asemenea, de la 1 martie la 1 ianuarie. O serie de datini s-au menținut însă în timpul lor de origine, înscriindu-se și acum în perioada 1-9 martie, cunoscută în toate zonele românești sub numele de Baba Dochia.

În unele zone locuite de români se mai folosește forma ODOCHIA, mai apropiată de pronunția originară. Astfel, în Transilvania se spune că de ODOCHIA se iese cu plugul, se boronesc arăturile de toamnă exact în ziua de 1 martie. Ei consideră că „Odochia a fost o femeie urâtă. De asta și timpu-i urât de 1 martie: plouă, ninge, îi soare, iar plouă."

MĂRȚIȘORUL este un obicei cu largi conotații, cu o mare bogăție de simboluri și multiple semnificații referitoare atât la schimbările climatice, cât și la relațiile dintre tineri. În limbajul popular, prin mărțișor s-a înțeles mai întâi luna martie, în general.

ROMULUS VULCĂNESCU (scriitor), în Mitologia romană, încadrează obiceiul mărțișorului între cele dedicate în vechime cultului soarelui. El spune: „Fetele și uneori femeile tinere purtau mărțișoare de 1 martie pentru

sărbătorirea venirii primăverii, dar și pentru caracterul de talisman solar al mărțișoarelor.

La sfârșitul lunii martie, fetele care aveau pistrui pe față îndeplineau un rit arhaic – ieșeau în grădină sau pe ogor și aruncau mărțișoarele în sus, spre soare, spunând în șoaptă: Sfinte soare, sfinte soare/ Dăruiescu-ți mărțișoare/ În locul lor tu mă ferește/ De pistrui ce mă-nnegrește./ la-mi, te rog, negrețele/ Și adă-mi albețele./ Fă-mi fața ca o floare/ Sfinte soare./

ELENA NICULIȚĂ VORONCA spune că în zona Cernăuți 1 martie sau Dochia este considerată cea dintâi zi de primăvară. În această zi se face mărțișorul: Un fir de mătase sau de lână roșie, împletit cu un fir alb, se pun apoi la gât, pentru ca purtătoarea să fie rumenă și albă peste an. Se poartă până în ziua de Sf. Gheorghe și atunci îl pun pe un trandafir sau pe o creangă de cireș înflorit. În unele sate, se practică același obicei însă așa de la mărțișor era păstrată, ziceau că dacă e de la Dochia e bună de deochi, de aceea o puneau în apa în care spălau. Zilele de 1, 11 și 21 martie erau considerate fără noroc, nu era bine să începi nimic în aceste zile.

În Basarabia, la dăruirea mărțișoarelor se spunea: „Cine poartă mărțișoare/ nu este negrit de soare/ Na-ți negreața/ Dă-mi albeața."

Când li se pune în piept mărțișorul, fetele spun: „Să fiu frumoasă cu acest mărțișor/ Să fiu dragă tuturor."/

Mărțișorul se mai leagă și la gâtul animalelor ca să fie sănătoase, se poate pune și la unele obiecte pentru ca ele să aducă noroc. Sau pentru ca în întreaga casă să fie bucurie se pune

un mărtişor la coardă şi unul la icoană. La sfârşitul lunii martie, mărtişorul se pune într-un pom care nu a avut niciodată rod şi se spune:

„Cât de înflorit e mărtişorul / Aşa în primăvară sa fie pomuşorul./ De va rodi pomul/ sănătos să fie omul/ Să dea Dumnezeu/ Să se împlinească/ Şi de boli să mă ferească.”

Fetele, mai rar flăcăii, aruncă mărtişorul în ape curgătoare: „Să nu mă ajungă dorul/ Cum n-ajung eu mărtişorul/ Şi ca apa de curată/ Să fie dragostea noastră/ Să nu mă părească ... niciodată./

În fiecare an primăvara este o perioadă de tandreţe, bucurie şi iubire. E timpul care ne face să bată inimile mai repede şi toate acestea, parcă, sunt complet independente de vârsta între zilele începutului de primăvară, pe când zilele Babei Dochia sunt pe sfârşite, ajungem şi la 8 MARTIE, zi în care în anul 1975 Organizaţia Naţiunilor Unite stabileşte să se sărbătorească Ziua Internaţională a Femeii.

Anterior acestei zile, la 8 martie 1857 la New York are loc un protest

al femeilor care lucrau în industria textilă, criticând condiţiile de muncă şi salariile scăzute, iar în 1910, la Copenhaga, se desfăşoară prima conferinţă internaţională a femeilor care decide stabilirea unei zile internaţionale a femeii.

De-a lungul timpului poezii şi scriitorii, în general, înscrierile lor au evocat femeia-mamă. „Mama: cel dintâi gândurit al pruncului când deschide ochii în lume; zâmbet şi lacrimă şi suflet asupra patului celui care va deveni înca un om; ochi pierduţi pe căile celui plecat şi aşteptat să vie; mângâiere şi alinare celui necăjit; sprijin la nevoie şi sacrificiu; chiot de nădejde pentru cel biruitor în viaţă.”

Şi cu prilejul acestei importante sărbători „Răzeşii” au participat la activităţi organizate de către Asociaţia C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad sau au desfăşurat astfel de activităţi la Căminul Cultural Pogoneşti ce au cuprins versuri şi cântece închinare femeilor - mamă, bunică, soţie, fiică, soră, verişoară, colegă de serviciu, ziaristă, poliţistă, asistentă medicală,

actriţă etc. Redau dintre versurile folosite în spectacole:

„E furnică strângătoare
Ce aduce de mâncare,
Chiar şi-atunci când nici nu are.
Este mers de căprioară,
Mirosul proaspăt de vară.

E balsam atunci când doare,
E desert, e şi răcoare,
E şi gheaţă, e dogoare.
E parfum galben de crin
Pentru tot ce-i rău, e spin.

E blestem, tunet pe cer
Când tăcut copiii-i pier.
Este zbor, este cădere,
Este fagure de miere.
Este dor, este speranţă,
Este cea care dă viaţă.”

În cadrul spectacolului „Femeie-cântece, floare, patimă şi rază” organizat de Asociaţia C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” în primăvara lui 2015 se auzeau aceste versuri închinare femeii:

„Cu tine în deplină armonie
Puneam iubirii noastre temelie.
Erai în primăvara vieţii mele,
Un simplu cântece, azi eşti simfonie.

Soţie ,fiică, mamă-ngrijorată-
Femeia e iubită şi-admirată
Fiindcă-i de origine divină
Ea-i aur, vin şi cântece totodată.”

Toţi bărbaţii - tineri, adulţi,
vârstnici - e bine să folosim
comunicarea afectivă cu doamnele,

domnișoarele, după care tânjesc ele, femeile. Fiecare mângâiere este o odă închinată femeii, da, femeii care a fost, este și va rămâne între noi, lângă noi și pe care o înălțăm ... o coborâm...

Cred că, în unanimitate, bărbații au ajuns să înțeleagă, să aprecieze

că femeia este ca o curgere de apă, uneori mai molcomă, alteori mai zglobie, dar întotdeauna-VITALĂ. Ea, femeia, are cea mai nobilă misiune din univers, aceea de a multiplica viața, născând și de a o înfrumuseța - iubind. Ce misiune mai nobilă și mai

delicăta, în același timp, pot avea?!

Se spune că femeia, frumusețea și poezia nu au vârstă. Vă dorim să rămâneți întotdeauna tinere la chip și la suflet. Să mergeți mereu la braț cu tinerețea !!!

HAINĂ NOUĂ

Iarna-și schimbă haina
Și se leapădă de ea,
Apoi scuturând năframa
Cerne un ultim fulg de nea.

Sub sclipirile de soare,
Ghiociei au înflorit
Îmbrăcați de sărbătoare,
Cum le-a fost orânduit.

Vioarele se revarsă,
Înfloresc lângă alee
Iar sub streșină la casă,
Stau pitite rândunele.

Muguri verzi vor să pleznească,
Pe copacii din grădină
Un gândac ascuns în casă,
Iese afară la lumină.

Încântat peste măsură,
El salută c-o aripă
Chiar la noi în bățătură,
Un paiangăn și-o furnică.

Care îmbrăcați de gală,
Se cațără pe un butuc
Și grăind cu mare fălă,
Veste bună ne aduc:

„- Iată, vine primăvara,
S-o primim cum se cuvine!”
Scârțâie încet vioara,
Greierul dintre zambile.

RENAȘTERE

„Timpul liniștește și lămurește. Nici o stare sufletească nu poate să rămână neschimbată de-a lungul timpului.”

Thomas Mann

În suflet primul ghiocel îmi încolțește
Și trupul meu de muguri se îmbracă,
Un gând blajin îmi dă binețe
Iar cerul mi-e mai senin ca niciodată.

Norii s-au dus, urmându-și rostul lor,
Umerii mângâiați de vânt și-au scuturat povara
O clipă s-a desprins din timpul călător
Și îmi aduce azi în casă primăvara.

Irina NECHIFOR

Înv. Zâna ANGHELUȚĂ

MĂRȚIȘOR PENTRU SĂNĂTATEA PĂMÂNTULUI

*„Cum în codri copacii se nasc/și cum fulgerați de furtună/
cine oare putea-va să spună/decât singură ghinda sub teasc.../
Căci află-se peste părinți/ și prin ei o mereu somnambulă/
nu e moarte, nu-i viață destulă/să ucidă vecia-n seminți.”(Sămânța)*

Câtă lumină a trebuit să adune pământul acesta și câtă virtute, pentru a putea răsfrânge duhul său tutelar în iubire și dor?! Înainte ca apele să macine cale prin măgle de piatră, înainte ca piatra însăși să fi ostoit arșița dintr-însa, ispitită mai mult de rotunjime decât de tăietura trușă, țărâna încă nu începuse a se gândi pe sine drept țară. Simțământul apartenenței la o matcă anume e garanția pe care copacul gânditor o oferă mugurilor că rădăcinile veșnice în pământ și că jertfele brumei nu sunt niciodată zadarnice. Precum o zvântare de rouă se așterne sufletul oamenilor peste alcătuirea moșiei profund lângă mare, nestăvilit în câmpie, meditativ și mândru pe culmi. Și pentru ca armonia formelor să se împlinească, arborii au prelungit drumul stâncii prin albia lor de lemn, într-o ascensiune continuă.

Grăbit să cuprindă prea mult în istoria sa efemeră, cu atât mai mult ochiul nu se poate deprinde a urmări minutarele fragile ale petalelor. Nu se aude decât vântul şuierând în marginile pădurii și amușinând până unde îi îngăduie copacii a le înfoia cetinile. În funiile de praf ale razelor strecurate prin acoperișul de crengi joacă găze fără număr ameteite de vîpîie și de aburul rășinii. Dar ochiul omului caută înainte, biruind negura amiezii, densă ca o pânză de apă.

Gândul-cărare nestrăbătută, îi vîjâie în ureche o întrebare: Te-ai gândit vreodată că frunzele dintr-un copac pe care le privim zi de zi sunt îngrijite de către pomul care-i oferă apa, sărurile minerale și substanțele hrănitoare de care are nevoie în realizarea fotosintezei și creșterii? Mulți nu dăm atenție acestui minuscul amănunt, dar el contează, pentru că rădăcinile pomului absorb toate aceste substanțe din sol pentru a se dezvolta. La

fel și celelalte plante. Mediul este afectat prin acțiunea umană pe două căi principale: prin poluare și, respectiv, activități distructive pentru echilibrul ecologic, precum eliminarea anumitor specii și despăduririle. Dacă solul ar fi plin de reziduuri, n-ar mai fi fertil și substanțele hrănitoare s-ar pierde, iar plantele care au nevoie de ele, nu și-ar mai putea continua procesele biologice. Amploarea și intensitatea uscării speciilor forestiere în condiții pedoclimatice diferite au condus la ipoteza că moartea pădurilor este poluarea mediului (cu precădere prezența în atmosferă a substanțelor toxice bioxid de sulf, oxizi de azot, sulfazi și a ploilor acide). Fără pomi, plante, verdeață, lumea ar fi cuprinsă de un întuneric sumbru, poluarea s-ar răvăși asupra mediului și în același timp asupra noastră, iar cantitatea de oxigen ar scădea din ce în ce mai mult. Cu alte cuvinte, noi, oamenii am trăi în dezordine și într-un haos, până când vom dispărea de pe fața Pământului în lipsa cantității de oxigen și mai ales a poluării excesive.

Și omul pășește gânditor înainte. Viermele îndoielii îi sfredește sufletul, mii de imagini îi joacă în priviri: „Ce aripă despică în adâncuri/desișul tot mai greu de străbătut,/surpând oglinzi sub lespede în care/potcoava lunii, galben, a bătut?” După semnele vechi nu se mai poate judeca mersul vremii și nici întâmplările de seamă ale pădurii. Sărbătorile facerii și prefacerii nu se vestesc la soroc. Pâlpâi atunci, ca o vorbire cu sine: Dar, dacă n-ar fi...? Și cu ce putem noi estompa poluarea aceasta excesivă? Știm că nu putem lupta împotriva marilor industrii și fabrici din lume, însă ar trebui să fim atenți cu mediul din jurul nostru. Deseori devenim nedumeriți în legătură cu poluarea la nivel de mediu înconjurător. Încercăm să dăm vina pe unul și altul, însă habar nu avem că și noi participăm la distrugerea mediului. Dacă avem grijă să nu mai aruncăm gunoaiele și hârtiile pe jos, poate că ceilalți ne vor urma exemplul, iar în felul acesta, începem ușor, ușor să ocrotim mediul nostru natural și al tuturor celor ce îl „locuiesc”...

Avem aroganța să gândim doar la faptul că suntem singurii pe pământ și restul ce compune laolaltă viața nu mai contează. Nu suntem conștienți de faptul că această generație se va moșteni, iar dacă noi lășăm „urme”, celorlalți le va fi greu, aproape imposibil să le șteargă. De aceea este nevoie să ne alăturăm forțele și să ocrotim pe cât posibil acest mediu în care trăim. E atât de simplu! Oamenii taie copacii din păduri într-o cantitate foarte mare, pentru strictul lor necesar și nu conștientizează cât de mult „suferă” pădurea când se vede „goală” de pomi.

În plus, animalele care trăiesc în păduri sunt nevoite să suporte lipsa umbrei, lipsa hranei... fără pomi în pădure, deja putem considera un loc deșertic. Copacii sunt transportați către fabricile de prelucrare a hârtiei sau a altor materiale din lemn. Și, haideți să reflectăm puțin acum: Ce se întâmplă când copacul arde? Exact, fumul degajat de acesta se răspândește în natură și poluează. Sunt două dintre etapele dezastruoase ale degradării mediului înconjurător care au un punct comun: copacul.

Atunci când pădurile sunt distruse prin defrișări sau incendii, carbonul stocat este eliberat în atmosferă sub forma gazului cu efect de seră, care contribuie la schimbările climatice – dioxidul de carbon. „Ce ceață deasă, vai, ce ceață deasă .../ Nu mai cunoaștem drumul către casă.../ Suntem ușori și ceața e ca fumul,/ Vai, unde-o fi, unde se-ascunde drumul?” (Eugen Jebeleanu-*Surâsul Hiroshimei*). Și, în general, nimeni nu e de vină pentru nimic: nici pentru reziduurile deversate în apele planetei albastre, nici pentru norii groși de fum, care-i întunecă strălucirea. Și, totuși! Suntem vinovați că, uite, a venit primăvara și noi, ocupați cu atâtea dezvinovățiri, am uitat să-i întindem un loc, unde să se așeze. Am uitat să-i admirăm florile, firele de iarbă și primii fluturi pe care i-a adus cu ea. Ba chiar am împins-o, an de an, tot mai departe: dincolo de porțile orașelor de beton, dincolo de chimicalele aruncate în ape, dincolo de pădurile mutilate, dincolo de aerul îmbibat cu pesticide, dincolo de noi... Distrugerea pădurilor este răspunzătoare pentru o cincime din emisiile de gaze cu efect de seră la nivel mondial – mai mult decât fiecare avion, mașină, camion, vapor și tren de pe planetă

la un loc. Cu atât de multe din pădurile lumii deja distruse, este imperios necesar să protejăm ce ne-a mai rămas. Cu toate acestea, industria transformă fără oprire pădurile în produse de unică folosință, care ajung la coșul de gunoi – în timp ce numeroase specii sunt amenințate cu dispariția, traiul comunităților care depind de bunăstarea pădurii sunt distruse iar schimbările climatice globale sunt din ce în ce mai accentuate.

Acum sper că v-ați dat seama cu ce suntem noi de vină în toate acestea.

Așadar, atunci când rupeți o foaie de hârtie sau îndoiți un creion, gândiți-vă că „sfășiați” o bucată din „inima” unui copac! Lemnul nou se așază în locul celui vechi, iar mâna zugravului continuă spirala începută de părintele lui, închinând-o soarelui prin roata de foc. Om și copac sunt sortiți veșniciei prin destinele lor asemenea, căci împreună au învățat că pământul acesta le aparține atâta timp cât rădăcinile lor, îmbrățișându-l, îl împiedică să se fărâmițeze. Morala oamenilor, viața lor întreagă se mlădiază ca o iederă pe coloana fără sfârșit a gândului pierdut: „Mult e codrul fără de sfârșit,/De l-am tot curmat și n-a pierit;/ Mult e bradul frate iertător,/De-l arunc în foc și nu mai mor” (*Doină*).

Bibliografie:

Gabriel Cheroiu, *La început a fost pădurea*, Editura pentru Tineret, București, 1987.

Nicolae Homonic, *Pădurile tropicale înghit tot mai mult carbon*, articol publicat în revista *Terra*.

1 Martie

Înv. Maria DORNESCU

Fiecare anotimp își are farmecul său, dar nimic nu întrece mult așteptata primăvară.

Poate pentru faptul că ea vine după iarna friguroasă care ne aduce restricții și greutăți pe care trebuie să le suportăm cu toții, sau că ea urmează după o perioadă în care natura se odihnește pentru ca să poată apoi să renască și acest somn al naturii constituie o perioadă de așteptare, lipsită de freamăt și de cânt.

Dar, așa cum știm cu toții, Dumnezeu a orânduit totul într-o armonie și frumusețe deplină. Și pentru a ne transmite fiorul apropiatei primăveri, ne-a trimis ghiocelul, un gingaș vestitor, primul semn timid al vieții care renaște sub razele calde ale soarelui. Astfel, oamenii înăspriți și înfrigurați de vânt și de ger se simt înviorați de speranța apropiatei primăveri. Desigur noi, românii, îndrăgim foarte mult această floare deosebit de gingașă și frumoasă.

Pentru a sărbători sosirea primăverii oamenii au creat și ei un simbol, mărtisorul, și au stabilit ca el să fie dăruit pe data de 1 Martie, prima zi din acest anotimp atât de așteptat.

A dăruirea mărtişoare este un gest de dragoste, prietenie, respect și apreciere.

De obicei, mărtisorul este purtat întreaga lună martie, după care este prins de ramurile unui pom fructifer. Se crede că, în felul acesta, el va aduce belșug în casele oamenilor. Se zice că dacă cineva își pune o dorință în timp ce atârna mărtisorul de pom, aceasta se va împlini. De aceea, într-o mare parte a satelor României, pomii sunt împodobiți cu mărtişoare.

Acest obicei explică denumirea dată de Tudor Arghezi, locuinței sale:

În privința numelui de Mărtisor, Barutu Arghezi spune în „Povestiri din Mărtisor” că provine „de la obiceiul oamenilor pripășiți printre rămășițele viilor și livezilor mănăstirești de a lega, lângă mugurii crengilor, fire roșii de borangic în diminețile trandafirii ale zilei de întâi martie.”

Aceste mărtişoare i-au inspirat numele casei „Mărtisor” și, pentru că strada sau, mai bine spus, mahalaua, nu avea un nume, poetul a rugat primăria de sector ca, atunci când va face strada, să-i pună numele „Mărtisor”. Rugămintea lui a fost ascultată și datina străbună se păstrează și în zilele noastre. Locuitorii de pe strada Mărtisor continuă să prindă de pomi, la gardurile caselor și la reverele hainelor fire roșii și albe, menite a le spori holda de peste an, după obiceiul pe care l-a văzut și Arghezi la bunicii din Oltenia.

Casa memorială, mai degrabă un conac, albă, cu acoperișuri roșii și cu lemnăria exterioară vopsită tot în roșu, este ea însăși un mărtisor. De-a lungul aleilor, legate în ramurile înflorite ale pomilor, snururile răsucite în alb și roșu, arată că tradiția încă nu a pierit.

„MĂRTISORUL e patria literaturii mele. De acolo au ieșit CUVINTELE POTRIVITE și toate scrierile adunate acum într-o mulțime de volume, gândite la o masă dintr-o cameră mică pe care mi-o rezervasem pentru reverie... Pentru mine, Mărtisorul e un lucru de neuitat. Cred că acolo mi s-a plămădit cerneala și mi-a înviat oarecum condeiul”, mărturisea Tudor Arghezi.

Ceea ce vreau să mai subliniez este faptul că această sărbătoare este importantă pentru toți. Mă gândesc la freamătul copiilor care-și dăruiau mărtişoare, la bucuria învățătorilor care-și permiteau câteva clipe de răgaz la o cafea; desigur la tinerii care-și mărturisesc timid sentimentele și, de ce nu, și la pensionarii care-și amintesc întâmplări frumoase care le-au marcat viața, sau, cu bruma de înțelegere adunată, (ca să fim modești, nu-i așa?) pot să trăiască și acum povești frumoase, chiar dacă mai scurte, dar importante, pentru că nu contează cantitatea ci calitatea.

Numărându-mă și eu printre pensionari, știu că dorința de frumos rămâne trează și inima tânără, iar bucuriile unor sărbători își au înțelesuri chiar mai profunde.

Orele care au schimbat destine

Prof. **Carolina BOROS**

Era luna martie. Venea primăvara!

O seară ca multe altele, în care Puricel, Radu și bunica se întâlneau la o partidă de rummy. Puricel, micuță și fragilă, dar foarte ambițioasă și căpoasă, nu putea înțelege de ce Radu le bătea mereu la acest joc. Își ascundea lacrimile în spatele ochilor mari și căprui, jurându-și să nu mai joace niciodată cu el. Îl ura pentru asta! Bunica, în maturitatea și seriozitatea ce o caracteriza, aplană mereu conflictul, făcându-i semn discret lui Radu să cedeze. De parcă ea nu vedea! Cu mândria unui copil de șase ani, ieșea din joc și spunea că s-a plictisit.

În seara aceea, care nu prevestea nimic rău, povestea se repetase. Supărată pe vărul ei, Puricel spuse că vrea să doarmă. Radu plecă spre casa lui, la câteva străzi depărtare. Călca pe solul umed, cu zăpada mustoasă, anunțând sosirea primăverii. Vedea că parcă apa e neobișnuit de mare, chiar și pentru perioada de topire a zăpezii, dar nu se gândea că o tragedie avea să lovească orașul din zona mlăștinoasă, situat pe malul râului Bârlad.

Când se pregăteau de culcare, la ușă se auziră bătăi puternice:

- Madam Suzana, striga îngrozită vecina Maria, cred că s-a rupt digul Bârladului! Vine apa mare! Trebuie să plecăm!

- Stai liniștită, Maria, au mai venit valuri, dar niciodată nu au trecut de scările de la intrarea în casă. Dar, mă duc să urc găinile în podul casei, că la cotețul lor sigur ajunge apa. Mă ajuți?

- Sigur că da! Sperăm să fie bine.

Cele două femei au ieșit în curtea casei și au prins găinile, urcându-le în pod. Au adus, apoi, un butoi gol din curte și l-au pus în camera de zi, pentru orice eventualitate. Maria plecă apoi acasă.

Puricel fu trezită de glasul îngrijorat al bunicii ei:

- Scumpa mea, să nu te sperii, apa a început să intre pe sub ușa casei. Pentru orice eventualitate, îmbracă-te și urcă pe butoi.

Copila privea îngrozită și înfrigurată cum apa urca din ce în ce mai sus în camera lor. Ajunsese la gura sobei, stingând focul din vatră, răcind soba înfierbântată.

Era o liniște de mormânt, străpunsă uneori de câte o voce disperată cerând ajutor.

Bunica o liniștea pe biata copilă speriată de ceea ce se întâmpla. La un moment dat, se auzi o scârțâitură sinistrală la colțurile casei:

- Ce se aude? Întrebă copila curioasă.

- Nimic, răspunse bunica. Probabil găinile din pod se agită.

Mulți ani după aceea, bunica îi spuse că acea scârțâitură era provocată de apa ce se infiltrase prin pereții de lut ai casei, înmuindu-i. A mărturisit că atunci a fost momentul în care a crezut că se va prăbuși casa peste ele, dar și-a păstrat calmul pentru nepoată.

Copila stătea învelită în pătură pe butoi, focul din sobă se stinsese și era frig, iar apa ajunsese la fereastra camerei. Femeia, călită de viață, deoarece trecuse prin gripa spaniolă, prin două războaie mondiale și prin moartea prematură a soțului ei, rămasă singură cu șapte copii, simțea că o lasă puterile. Se gândea doar la ghemotocul cu suflet sensibil de pe butoi și se ruga cerului să vină ajutoare.

Bătaia în geamul casei le făcu să tresară pe amândouă. Geamul se făcu țândări și apără capul unui bărbat care le întrebă dacă sunt bine.

- Am venit să vă scot de aici, să vă duc în casa de vizavi, unde apa nu a intrat decât până la ușă. Intru să iau fetița, apoi vin și după matală, spuse bărbatul îmbrăcat într-un combinezon special de protecție.

- Sigur că da, chiar mă gândeam când ajung salvatorii la noi!

Bărbatul o luă pe fetiță în brațe și ieși pe fereastra casei. Apa avea cam 2 m, după cum aveau să afle mai târziu, așa că mai mult trebuia să înoate decât să pășească. După vreo 3 m, omul simți că se dezechilibrează și scăpă copila din brațe în apa rece ca gheața.

Aceasta, dintr-un instinct al supraviețuirii, începu să dea din mâini și din picioare, încercând să se mențină deasupra apei. Simțea că se duce în jos, dar nu înceta să se zbată.

- Repede!! Se îneacă fata! Ridică-te, omule, prinde-o! Se scufundă! se auzeau vocile oamenilor urcați prin podurile caselor și pe acoperișuri. Tipătul disperat al bunicii îi străpunse inima copilei care continua să lupte pentru viața ei.

Deodată, simți cum un braț puternic o prinde și o ridică deasupra apei. Era salvată!

Ajunseră în casa de vizavi, unde văzură că erau mai multe femei și copii aduși de bărbatul curajos pentru a fi salvați.

Lumina zilei începea să se ivească la ferestrele casei ce devenise loc de refugiu. Toți spuneau că vor veni salvatorii în curând, să fim liniștiți. Copiii plângeau de frig, de teamă

și de foame, femeile încercau să-i liniștească, dar se citeau lacrimile și frica în vocea lor.

Strigătul de la poartă ajunsese în casă ca un glonte ce sparge o sticlă:

- Hei, e cineva aici?
- Da, răspunse bărbatul. Suntem aici șase copii, patru femei și trei bărbați.

- Bun! Am venit să vă salvăm. Suntem cu o barcă, dar nu încap decât copiii și femeile. După voi, venim mai târziu.

Barca se umplu imediat cu femeile și copiii din casă. Drumul era extrem de anevoios deoarece apa, peste noapte, prinsese deasupra un strat de gheață iar vâslașul era nevoit să ducă barca pe lângă garduri, unde era dezghețat. Din când în când, barca lovea ușor marginea înghețată a apei și se zdruncina. Copiii începeau să țipe, iar cei mai speriați strigau continuu:

- Ajutooor! Ajutooor!

Erau calmați de cei din barcă, dar nici ei nu erau convinși că vor scăpa cu bine. La intersecția a patru străzi, soldatul ce conducea barca observă că apa formase un pod de gheață peste care trebuia să treacă barca, pentru a putea continua drumul.

- Trebuie să coborâți toți din barcă aici, pe insulița aceasta de gheață. Nu putem continua altfel drumul.

Cuvintele soldatului veniră ca un trăznet peste sufletele celor din barcă. Toți se gândeau că acolo li se vor sfârși zilele, înecați în apa înghețată. Femeile, își stăpâniră temerile însă și coborâră una câte una pe gheața subțire din intersecție. Apoi, copiii care nu conteneau cu țipetele, coborâră și ei, fiind atenționați să nu facă mișcări bruște.

În timp ce soldatul efectua manevra de trecere a bărcii de pe stânga pe dreapta drumului, unul dintre copii strigă:

- Uitați, școala noastră! E sub apă! Unde mai venim noi să învățăm?

Ochii tuturor se întoarseră spre locul de unde școala privea spre ei la fel de tristă și îngrozită, spunându-le, parcă: „Nu fiți triști, ne vom ridica și vom renaște din propria cenușă!”

Drumul a continuat până la pod fără alte incidente. Acolo erau cei dragi, ce așteptau să vadă pe cine au reușit să mai salveze! Niciodată îmbrățișările nu au fost mai calde și mai profunde!

După retragerea apelor, fetița și-a dorit să revadă casa părintească. Stăteau la o mătușă din oraș, dar locurile dragi erau unde se născuse. Casa era o ruină. Înclinată, cu geamurile sparte, părea o caricatură – un cap hidos, cu gura căscată și ochii scoși din orbite. A rămas cu această imagine toată viața. Plecarea din orașelul copilăriei în capitală la frații mamei ei a fost hotărârea familiei, astfel destinul și-a început jocul. Și nu a fost întotdeauna un joc frumos, asemenea celui de rummy.

Ghiociei

Gabriela Ana BALAN

nu te pot mângâia am mâinile ocupate
prea grele prea multe cruci duc în spate
obrazul meu atinge ghiociei
abia ieșiți la lumină

nu am accesorii asortate
la crucea roșie ar merge o brățară din piele de șarpe
la crucea gri o fustă din blană de felină
la crucea neagră geantă și pantofi de firmă

pornesc spre Golgota
caut tarabele negustorilor ambulanți

încerc fără succes să vând o cruce
nimeni nu vrea să îmi cumpere crucea strig lume lume
hai la cruci ecoul răspunde aici lumea e sătulă de voi
la Fugu-Yama unde nu vă știe nimeni
încercați

triste crucile mele pleacă spre Mecca
acum le vreau înapoi
le strig pe limba lebedei lui Blaga
le aud cu urechea lui Beethoven
gaura de șarpe în care se ascund mă duce până în Tibet

adorm și visez că din toate lipsește una și aia sunt eu

zorii mă prind la tâmpla Golgotei
acolo mă aștepti în genunchi
gata să îmi pui inelul cu diamant
pe degetul înțepat într-un cui
sub povara crucilor grele cu buze însângerate
eu mușc din pământ ghiociei.

Prof. **Lucia MUNTEANU**

Mărțișoare literare

Odată cu trecerea zilelor mohorâte ale iernii, se naște în sufletul nostru speranța. Martie este cel care ne face inima să tresalte, chiar înainte de a se ivi soarele cel dătător de viață.

Noi, românii, avem un fel anume de a ne bucura de venirea primăverii, așa cum spiritul sărbătorilor se face simțit altfel la noi. Adeseori mă gândesc că suntem făcuți dintr-un aluat cu totul special, pentru că numai la noi sărbătorile Crăciunului și ale Sfințelor Paște vin cu alai de voie bună, dar și cu smerenia ce se cuvine.

La noi, primăvara are cântecele ei care îți răsună în urechi, dar și în inimă, la noi, primăvara vine cu ghiocelii gingași și parfumați, caare te anunță că, iată, a sosit din nou martie, gata să te bucure ca întotdeauna. Și mai vine acest martie cu ceva unic, acel simbol al dragostei care ne umple și ochii și inima de o căldură tainică: MĂRȚIȘORUL.

Nu voi povesti niciuna din legendele mărțișorului, pe care mulți dintre voi le cunoașteți. Voi spune doar că, de-a lungul timpului, el a devenit ceva fără de care nu poate fi primăvară. Fiecare dintre noi așteaptă cu emoție acel șnuruleț fin, alb-roșu, de care este prins un obiect încărcat de semnificații, aceste obiecte stând sub semnul iubirii: un ghiocel, un trifoi cu patru foi, un coșar, o inimioară, o potcoavă.

Mama așteaptă de la copilul ei acel semn al dragostei, tânăra îl așteaptă de la iubitul ei, soția de la soț, bunica așteaptă de la nepoții pe care îi iubește mai presus de orice pe lume. Și așteptările sunt împlinite, pentru că fiecare simțim nevoia să ne exprimăm, de 1 MARTIE sau de 8 MARTIE, dragostea și recunoștința față de cea care ne-a dat viață și ne-a crescut, uneori cu sacrificii, dar întotdeauna cu iubire necondiționată, față de cea care ne-a pus stiloul pentru prima dată în mână, ajutându-ne să descifrăm tainele abecedarului.

Cu timpul, mărțișoarele s-au diversificat, ocupând un loc anume în lucrările unor mari artiști, pictori, muzicieni și, nu în ultimul rând, poeți, scriitori.

Cine nu cunoaște portretul Smarandei Creangă, mama genialului povestitor Ion Creangă născut el însuși într-o zi de 1 MARTIE. „Așa era mama în vremea copilăriei mele, plină de minunății, pe cât mi-aduc aminte; și-mi aduc bine aminte, căci brațele ei m-au legănat, când îi sugream țăța cea dulce, și mă alintam la sânul ei gângurind și uitându-mă în ochii ei cu drag! Și sânge din sângele ei și carne din carnea ei am împrumutat, și a vorbi de la dânsa am învățat.”

Pornind de la acest admirabil portret, am decis ca în cele ce urmează să vă prezint câteva creații lirice în care femeia-mamă sau femeia-iubită sunt slăvite pentru rostul lor în viața oamenilor.

Vi le ofer ca pe niște „mărțișoare literare” prin care doresc să vă aduc în suflet primăvară, iubire și recunoștință, dar și bucuria de a dăru.

Selecția a fost destul de dificilă, deoarece fiecare dintre poeziile citite m-a răscolit într-un fel anume.

Cântec femeiesc

Adrian Păunescu

Așa e mama și a fost bunica
Așa suntem femei lângă femei
Părem nimic și nu-nsemăm nimica
Doar niște „ele” ce slujesc pe „ei”.

Și-n fond, ce fac femeile pe lume?
Nimic măreț, nimic impunător.
Schimbându-și după ei și drum și nume
Pun lucrurile iar la locul lor.

Cu-atâția pași ce au făcut în casă
Și pentru care plată nici nu cer
De-ar fi pornit pe-o cale glorioasă
Ar fi ajuns și dincolo de cer.

Așa e mama și a fost bunica
Și ca ele mâine eu voi fi.
Ce facem noi, femeile? Nimica,
Decât curat și uneori copii.

Suntem veriga firului de ață
În fiecare lanț făcut din doi,
Ce greu cu noi femeile în viață,
Dar e și imposibil fără noi...

Mame

Demostene Botez

Mame,
Fiecare om de pe pământ e copilul
vostru:
Voi l-ați născut
Voi l-ați legănat
Voi i-ați dat primul sărut.
Voi întrupați nedelegatele mistere
Ale cunoștinței omului de sine,
Voi dezlegați în spasmi de durere
Marea taină - nepătrunsă ceață
De a crea viață
Din dragoste și suspine.

.....
Voi l-ați născut, odată, pe Shakespeare,
Pe Beethoveen și pe Tolstoi...

.....
Și, aș adăuga eu, pe Eminescu
și Brâncuși, pe Enescu și atâția alții
care au fost născuți de câte o mamă
binecuvântată.

Mama

Grigore Vieru

Mama coace pâine
Soare în ferestre;
Soarele e unul,
Mama una este.

Mama
Este trecutul meu cald,
Prezentul meu
Viitorul meu strălucit.

Mama

Nicolae Labiș

N-am mai trecut de mult prin sat
și-mi spune
Un om ce de pe-acasă a venit
Cum c-a-nflorit la noi mălinul
Și c-ai albit, mămuca, ai albit.

Alt om mi-a spus c-ai stat la pat bolnavă,
Eu nu știu cum să cred atâtea vești
Când din scrisori eu văd precum
matale
Din zi în zi, mereu întinerești.

Pentru mama

Virgil Carianopol

Tare necăjită ai fost, mamă,
Iarna, vara, orice timp trecând,
Cât era de frig sau de căldură
Tot desculță te-am văzut umblând.

N-ai purtat o haină mai ca lumea,
O scurteică veche doar aveai,
Dar și pe aceea totdeauna
Doar la sărbători o îmbrăcai.

Ochii tăi ardeau ca două stele,
Le mai văd luminile și azi,
Boabe mari de lacrimi, ca jarul,
Le striveai cu mâna pe obraz.

Tot așa ai fost de când țin minte,
Pe picioare-ai mers la drum mereu.
Nici în car nu te suiai de teamă
Boilor să nu le fie greu

Ce păcat că n-ai trăit, măicuță,
C-ai plecat fără de timp în lut.
Ce pantofi ți-aș fi adus acuma
Și ce haine azi ai fi avut!

În lan

Lucian Blaga

De prea mult aur crapă boabele de grâu.
Ici-colo roșii stropi de mac
și-n lan
o fată
cu gene lungi ca spicele de orz.
Ea strânge cu privirea snopii de senin ai
cerului
și cântă.

Eu zac în umbra unor maci,
fără dorinți, fără muștrări, fără căinți
și fără-ndemnuri, numai trup
și numai lut.
Ea cântă
și eu ascult.
Pe buzele ei mi se naște sufletul.

Romanța frunzei de chiparos

Alexandru Macedonski

Eu cunosc un loc retras.
Unde nimeni n-o să poată
Să urmeze-al nostru pas...
Vino: Uită luma toată.

Pământestile părerii
Îl cred plin de-ntunecime,
Însă mint - căci nicăieri
Nu ard flăcări mai sublime.

Viața nu e pentru noi --
Lumea e de rele plină...
Ești o floare - sunt lumină --
Vom fi cerul amândoi.

Eu fără tine

Adrian Păunescu

Și brusc am înțeles că fără tine
Nici eu în toate mințile nu sunt,
Să fug și să mă-ntorc aici îmi vine,
Să nu-mi mai aflu locul pe pământ.

Atât de grabnic mi-ai intrat în sânge,
Atât de mult trăiești în sinea mea,
Încât și zgârâindu-mă aș plânge,
Temându-mă că-n stropi te pierd cumva.

Nu este primăvară nicăierea,
Cu muguri morți paltonul ți-l închei.
Cu fierea primăverii caut mierea,
Iar tu exiști, iubito-n locul ei.

Și brusc am înțeles că fără tine,
Eu însumi mor și nu pot învia,
Deși am fost născut, cum știi prea bine,
Ca să te apăr și-mpotriva ta!

Acestea sunt câteva din
„mărțișoarele literare” pe care vi le
ofer cu toată dragostea și cu bucuria
de a dăruii bucurie. Dacă vă veți opri
cu privirea măcar asupra uneia dintre
aceste creații, în care autorii înșiși
au pus multă dragoste, semnatarea
acestor rânduri vă mulțumește și vă
urează o PRIMĂVARĂ BINECUVÂNTATĂ!

PRIMĂVARA CÂNTATĂ DE POEȚI ÎN PASTELUL ROMÂNESC

Prof. Zănica TĂMĂȘANU

Pastel – specie a genului liric, poezie descriptivă care prezintă un peisaj prin intermediul căruia sunt exprimate cu discreție sentimentele poetului.

Acest anotimp magic – cel mai așteptat și îndrăgit reînnoiește întreaga Fire nu numai în plan material ci și spiritual. Să nu uităm că *Învierea Domnului Iisus Hristos* se petrece întotdeauna numai primăvara, de cele mai multe ori în luna aprilie sau primele zile ale lui mai și aduce înnoire sufletelor și conștiinței noastre.

Omul simplu din popor a fost dintotdeauna un fin observator a tot ce se petrece în jurul său, iar bucuria cu care prospețimea naturii îi umple sufletul se topește în acordurile doinei: „Primăvară – mama noastră/ la zăpada de pe coastă/ Și florile din fereastră” sau „Mă uitai la răsărit/ Văzui Primăvara viind/. Cunosc – Primăvara vine/ Pe muște și pe albine/ Pe frunza de mărăcine,/ Pe cântatul cucului,/ Pe pocnetul biciului//”.

Pe măsură ce zilele trec, primăvara își intră în drepturi depline, de aici și bucuria omului simplu ce exclamă: „Bate vânt de primăvară/ Eu cânt doina pe afară/ De mă-ngân cu florile/ Și privighetorile.//”.

Natura cu anotimpurile ei *a fost cântată* nu numai în literatura populară ci și în cea clasică. N-a existat poet sensibil care să nu fie fermecat de frumusețile din jur. Începând de la Vasile Alecsandri – *creatorul pastelului românesc*, continuând cu George Coșbuc, Ștefan Octavian Iosif, Dimitrie Anghel, George Topîrceanu, Lucian Blaga, Ion Pillat...și până la scriitorii contemporani, toți au slăvit *splendorile Naturii* dar numai George Coșbuc

a exclamat: „Cât de frumoasă te-ai gătit/ Natură, tu. Ca o virgină/ Cu umblet drag, cu chip iubit/ Aș vrea să plâng de fericit,/ Că simt suflarea ta divină,/ Că pot să văd ce-ai plăsmuit!//”.

Mulți poeți au scris versuri pe această temă, dar cele mai frumoase rămân ale lui Alecsandri, Coșbuc, Topîrceanu...din care am selectat câte ceva.

Când în 1867-1869 Vasile Alecsandri scrie *Pastelurile* (40 la număr), care sunt adevărate picturi în mișcare, vii și dense, sunt reflecții despre peisaje ale naturii, anotimpuri, despre obiceiurile și credințele rurale, în *literatura română* a fost o adevărată sărbătoare încât îl face pe Titu Maiorescu, în 1872 să spună!... „Pastelurile sunt scrise într-o limbă atât de frumoasă... încât a devenit cea mai mare podoabă a poeziei lui Vasile Alecsandri, o podoabă a literaturii române îndeobște”.

Vasile Alecsandri este supranumit „poetuliernii”, cele mai multe poeme fiindu-i dedicate acestui anotimp, de care el – fire solară – era îngrozit dar are și pasteluri dedicate *primăverii* pe care o prezintă în toată splendoarea, de la apariția primului semn al ei și până la izbânda deplină. Iată câteva titluri: *Oaspeții primăverii*: „În fund pe cer albastru, în zarea depărtată/ La răsărit sub soare un negru punct s-arată./ E cocostârcul tainic în lume călător/ Al primăverii dulce iubit prevestitor.//”; sau în *Lunca din Mirceși*: „Bate vânt de primăvară și pe muguri îi deschid/ Vântul bate, frunza crește și voioasă lunca râde/ Este timpul re-nvierii, este timpul reînnoirii/ Ș-a sperării ș-a iubirii”//.

Dar anotimpul de primăvară este îngemănat cu muncile agrare care vor asigura viitorul pentru anul ce urmează. „Sămănătorii” subliniază acest lucru: „Sămănătorii harnici cu sacul subțioară/ Pășesc pe lungul brazdei, pe fragedul pământ/...Zvârlind în a lor cale sămânța după vânt//”.

Treburile gospodărești încep în zori

de zi. În poezia „Dimineața” versurile surprind acest lucru: „Muncitorii pe-a lor prispe dreg uneltele de muncă/ Păsărelele-și dreg glasul prin hugeagul de sub luncă.../”.

George Călinescu observă că și în pastelurile lui George Coșbuc „natura e grupată pe îndeletniciri omenești, e calendaristică”. Poetul îmbină imaginile vizuale cu cele auditive și de mișcare realizând adevărate imnuri de bucurie și admirație pentru natura care-l copleșește cu frumusețea ei ca în „Vestitorii Primăverii”, unde trăiește bucuria de întoarcere a *păsărilor călătoare – solii primăverii*: „În zarea cea de veci albastră/ Nu v-a prins dragostea sihastră/ De ce-ați lăsat? Nu v-a fost dor/ De țara voastră?/ Aș vrea la suflet să vă strâng/ Să râde de fericit, să plâng!//”. Aceste sentimente de plinătate sufletească apar și-n poezia „Concertul Primăverii”, unde în crâng toate păsările se întrec în cântări: „Cucul- solist vestit, cântăreața dulce-n grai/ Cea numită „perla” cântăreților de mai/ Dulce va doini din nai/ Multe doine mierla!//”. Vor cânta imnul veseliei graurii câmpiei, *dar măiastră, regină a cântecului rămâne privighetoarea* cum o descrie Vasile Alecsandri în versurile: „În a nopții liniștire o divină melodie/ Ca suflarea unui geniu...Și tot crește mai sonoră, mai plăcută, mai frumoasă/ Pân ce umple-ntraga luncă de-o vibrare-armonioasă/ *E privighetoarea dulce* care spune cu uimire tainele inimii sale.../ Lumea-ntreagă stă pătrunsă de-al ei cântec fără nume...//”.

Fin observator a tot ce se petrece în jur, cu un simț acustic deosebit, cu înclinație spre miniatural îl descoperim în natură pe George Topîrceanu, citit fie ca umorist fie ca liric. Cunoscute sunt poeziile sale din volumele „Balade vesele și triste”, „Migdale amare” dar și altele în care găsim numeroase poezii și versuri dedicate anotimpului de primăvară și nu numai ci naturii în toată splendoarea ei surprinsă cu haz și umor.

Iată în poezia „Primăvara” cum ne descrețește frunțile: „După-atâta frig și ceață/ Iar s-arată soarele/ De-acum nu ne mai îngheață/ Nasul și picioarele//” sau observă că „Cu narcisi, cu crini, cu lotuși timpul cald s-apropie...” sau observă că „sub cerdac pe lăuruscă/ cum trecură Babele/ A ieșit un pui de muscă/ Să-și usuce etichete/ Păsările migratoare/ Se-ntorc din tropice/ Gâzele depun la soare/ ouă microscopice//”.

În „Rapsodii de primăvară” urmărește mersul anotimpului: „Se-nalță abur moale din grădină/ Pe jos pornesc furnicile la drum/ Acoperișuri vestede-n lumină/ Întind spre cer ogeaguri fără fum/ Pe lângă garduri s-a zvântat pământul/ Și ies gândacii Domnului pe zid/ Ferestre amorțite se deschid/ Să intre-n casă soarele și vântul//”.

El nu e numai un observator al naturii, ci îl vede și pe om implicat în activitatea acesteia: „De prin balcoane/ Și coridoare/ Albe tulpane/ Fălăie-n soare/ Ies gospodinele/ Luți ca albinele/ Părul le flutură/ Toate dau zor/ Unele mătură/ Altele scutură/ Colbul din pătură/ Și din covor//”.

Câtă gingășie exprimă și versurile: „Un zarzăr mic, în mijlocul grădinii,/ Și-a răsfirat crenguțele ca spinii/ De frică să nu-i cadă la picioare/ Din creștet, vâlul subțirel de floare/ Că s-a trezit așa de dimineață/ Cu ramuri albe și se poate spune/ Că-i pentru-ntăia oară în viață/ Când i se-ntâmplă asemenea minuni//”.

Cât de atent poți să fi să asculți și să vezi totul cât de mărunț ar fi: „Soare crud în liliac./ Zbor subțire de gândac/ Glasuri mici de rândunici/ Vioarele și urzici//”, dar observă și peisaje mai largi: „În mătăsurii lungi de vânt/ Lași în urmă pe câmpii/ galben vii/ De pădării/ Bălți albastre și-nsorite/ De omăt topit abia/ Și pe dealuri muceзите/ Arături de catifea//” sau „Frumoasă ești pădurea mea/ Când umbra-i încă rară/ și printre crengi adie abia/ Un vânt de primăvară//” (poezia Cântec).

Primăvara a fost, este și va fi cântată în literatura română pentru frumusețea ei, dar mai ales pentru că în sufletul fiecăruia dintre noi renaște o speranță de viață, un nou început, o înviorare, o nădejde ușoară că totul va fi mai bine, mai limpede, mai însoțit, asemenea ei - *Primăvara*.

Bibliografie:

Istoria literaturii române de la origini până în prezent, George Călinescu, ed. II, București, Minerva, 1982

Poezia lui Vasile Alecsandri, George C. Nicolescu, București, Minerva, 1970

Poeți și critici, Titu Maiorescu, București, 1986

Legende și pasteluri, Vasile Alecsandri, București, ed. Ion Creangă, 1982

Antologie, Poezia lui Coșbuc, P. Munteanu, București, 1987

Opera poetică, George Topîrceanu, ed. Cartier, Chișinău, 2002

Balade vesele și triste, George Topîrceanu, Jurnalul Național, București, 2010

Primăvară cu cântec

Petruș ANDREI

S-a topit zăpada toată
Și s-a dezghețat Cuvântul,
Numai tu ești supărată
Și te întristează cântul.

De prin văi pornesc izvoare
Și se-adună câte două,
Însă tu nu ieși la soare
Că îți ninge și îți plouă.

Pe-un crâmpei de melodie
Câte-o horă se încinge,
Toate-s vesele, doar ție
Numa-ți plouă și îți ninge.

Ies din umbră vioarele
Și-n poiana înflorită,
Râde inima în ele
Doar a ta este cernită.

Păsări, gâze, muguri, fluturi,
Toate se trezesc la viață
Doar tu nu știi să te bucuri
Și rămâi un sloi de gheață.

Crângul înflorit răsună
Se-ntretaie rândunele:
„- A venit ea vremea bună
Însă vremurile-s grele!”

PRIMĂVARA

Versuri de Magda și Elisabeta Isanos

Serghei COLOȘENCO

Magda Isanos (17.04.1916 – 17.11.1944) se naște la Iași, în familia unor medici. Elevă a Liceului Eparhial din Chișinău, debutează în revista liceului de băieți, *Licurici*, an I, nr.2/29 mai 1932 cu poeziile *Aș vrea un basm* și *Primăvara*. Publică în *Viața Basarabiei*, *Însemnări ieșene*, *Cuget moldovenesc* ș.a. Urmează cursurile Facultății de Drept. În 1938 se căsătorește cu Eusebiu Camilar. În 1941 se naște fiica lor, Elisabeta. În 1943 apare volumul *Magdei*, „Poezii”, îngrijit de Eusebiu Camilar.

Elisabeta Isanos a fost profesoară de limba franceză. Este autoarea volumelor de poezii „Orașe nostalgice (1969)”, „Grădina de iarnă” (1987), „Urgia plăpânzilor” (2011) ș.a.; a romanelor „Amur” (2006), „Poarta de Vest” (2010); traduceri din lirica eminesciană.

A trecut la cele veșnice la 11 ianuarie 2018 la București.

Magda Isanos

PRIMĂVARA (FRUMOȘII ARBORI DORM ACUM SAU ZAC...)

Frumoșii arbori dorm acum sau zac;
zadarnic ai asculta pieptul lor mut,
pe care mușchi și zăpezi au crescut.
Însă crengi noaptea-n cer se desfac.

Apoi deodată zările-nfloresc
și clopote mari, clopote s-aud,
departe-n cerul vesel și rotund
hulubii albi și roșii se rotesc.

Tu, feciorelnică lume, bună-vestire
de undeva din pământ suie spre tine;
soarele-i ca un inel subțire.
Sună-n salcâmul pustiu verile pline.

LOGODNĂ DE PRIMĂVARĂ

Vai, frumusețea ceasului de-acuma
de ce nu-mi este dat s-o sorb cu tine,
și-alături să simțim sub talpă huma
de iarba vieții grea, cum de suspine
mi-i inima de când nu te-am văzut?
Vreau soarele, pe degetele noastre
unite, un inel să făurească;
albastre zările-n privirile-ți albastre
să le privesc și dragostea să crească
din rădăcini bătrâne ca grădina

(mai mândră decât cea care s-a dus),
să-mi ierți, și eu să-ți iert, de-asemeni vina
de-a fi iubit mai mult decât am spus.
Și să ne ducem colo, sub coline,
a primăverii zână-nduioșată
să ne prefacă-n gemene tulpine,
pe care-aceeași moarte să le-abată.

VISUL E-APROAPE...

Aștept primăvara
în fiecare zi.
Aș vrea să pot auzi
Cum naște ziua și cum scade seara.

Pe sub pământ
a-nceput urcușul
și-adâncul avânt.
Greierii își caută arcușul.

Visul e-aproape,
fă-i numai un semn,
călător pe pământ și pe ape,
în corăbii și scară de lemn...

Acuma-n februar
Se petrec minunile.
Pădurea-și făurește cununile.
Pământul se umple de har...

Și fiecare floare-n ascuns,
ridică creștetul uns

de Dumnezeu cu lumină.
Cine-o să vină?
(postumă, 1947)

SEARĂ DE PRIMĂVARĂ

Cu mii de ochi ceru-ntreabă de tine
- ce mă-nvățaseși limba să i-o știu –
și-a tresărit noianul tăcerilor din mine
la glasu-i de lumină, ca o

Copacii de pe strada noastră mă-ntreabă,
Amestecându-și umbrele sub pași,
Zvonind din crengi chemări de primăvară,
Și eu, simțindu-mi sufletul de-ocnaș,

tăceam; dar iată că tăcerile din mine
s-au rupt ca gheața de pe râuri și-au pornit
să plângă – nu știu, pentru mine, pentru tine,
sau pentru dragostea dintâi, care-a murit.

O, PRIMĂVARĂ...

O, primăvară, de temut ești, zână,
când oarbă treci și mâinile-ți întinzi
spre mugurii din vârf cu totul blânzi
și loc de cuiburi cauți în grădină.

Tu încă nimica nu știi de culori,
de vocea calelor gravă.
Tu nu știi nimica de fata bolnavă
ce stă la fereastră-ntre flori.

Ești naltă, ești naltă, copacii
spre umerii tăi se ridică,
o, zână, tu nu știi nimică,
șoptesc lângă praguri săracii.

Acuma tu nu știi nimica și-ascuți
tăcerea din arbori și oameni;
acuma nu știi nimica, dar mulți
te-așteaptă să ari și să sameni.

Eu văd fața ta calmă încă:
mari ghețuri o acopăr; ci toate
luminile-n preajma ta sunt bogate,
Ce melodie, ce melodie adâncă!

Elisabeta Isanos

PRIMĂVARA

Cineva a păstrat sămânța labirintului
vine primăvara,
rătăcirile cresc,
zilnic se-ntâmplă minunile grele,
doar ce nu-mi stă în putere se face,

și nimic omenesc.
Memoria cerului se-ncarcă de stele,
virtuale lumini,
pe-o frunte neclintită
s-agață și plânge
cu lacrimi de sânge
cununa de spini.

PRIMĂVARA

Când va veni primăvara persană,
în ea mă voi țese cât pot mai strâns,
dând la iveală lumini de buruiană
și dâre uscate, prăfoase, de plâns.

Când va veni primăvara persană,
Am să mă culc în moi țesături,
pe care sunt păsări în formă de rouă
și fluturi, săruturi fără guri.

Îți va rămâne păpușa de sunet,
pe care-n zadar o vei strânge la piept;
am să tresar în focare de tunet,
în Am să te-aștept.

PRIMĂVARĂ

E-o primăvară care ar veni
chiar dacă n-ar avea spre care lume,
pe cer rămâne urma de lumină
ce-arată prânzul soarelui – apune.

Culoarea mării e-un albastru orb,
și noi ne molipsim de orbul mării,
toți irișii din ochi se cred albaștri,
având, de fapt, culoarea întâmplării.

Îmi crește umbrei pe perete,
o văd cum, oarbă, pipăie parfumuri,
altcineva e umbra decât mine,
și urmele ți murmură pe drumuri.

Sudoarea lăncezând în haina scoasă
e trup din trupul meu, încet murind,
mai dârză-i umbra decât mine-n casă,
și pare-a unor cărnuri de argint.

PRIMĂVARĂ

Ce joacă de-a Roua e primăvara,
scumpită, ploaia picură în lacrimarii,
buruienile-și cocoată în ceruri aroma,
piatra, cu florile, se joacă de-a barbarii.

Soarele își aduce aminte: ah, da,
la Roma, și crinii erau de piatră...
pe lac plutește o luntre albă,
cu nimeni, de nimeni legănată.

Statuile își aruncă din mână în mână
mărul discordiei, strălucitor,
e vremea prea tânără și prea bătrână,
când orice iubire se cheamă amur.

*

În cartea mea „101 prozopoeme”, Editura Sfera, Bârlad, 2019 am inclus poeziile „Primăvara”, de Magda Isanos și „Necuprinsele”, de Elisabeta Isanos.

Prima poezie e alcătuită din 14 titluri ale autoarei „extrase” din volumul „Cântarea munților”, BPT, Minerva, 1988, cu prefața semnată de Constantin Ciopraga.

PRIMĂVARA

Ca florile ne-am supus;
Nicio frunză nu se clatină sus.
În diminețile clare cânt
Imnuri pentru pământ,
Imn pentru soare.
Peste câmpiile viitoare:
Flori, ploaia, pădurea,
Casa,
Dumnezeu, iubirea...

La fel am procedat și cu poeziile Elisabetei Isanos. Din volumul „Necuprinsele” (1999, 496 p.) am preluat din 11 poezii versul de început și am alcătuit o ...poezie.

NECUPRINSELE

Îți scriu cu litere rănite.
Pe cât scriam, pe-atât eram de viu

Că eu trebuia cu mare rug să fiu
Mărit prin ochii mărilor muncite.

De multe ori, când totul sună bine
Nimeni nu se va mai sfii de mine,
Deși încet a adiat un vânt
Parcă se cerne cerul pe pământ.

Aseară,
Pulsul fără brătară
În loc de aer, respiram o fiară.

Elisabeta Isanos

Poarta de Vest

AVENTURILE UNUI CETĂTEAN ROMÂN

Domnului Profesor
Gheorghe Colosenco,
binecunoscut literat și
enigmatist,
cu deosebită prețuire
de la
E. Isanos
9 dec 2010

ELISABETA ISANOS

AMUR

Domnului
Profesor
Gheorghe Colosenco,
un român bătrân,
nu întâmplător scris de mine
Cu deosebită stimă,
E. Isanos

9 dec 2010

ELISABETA ISANOS

DRUMUL SPRE OMBRIA

Domnului Profesor
Gheorghe Colosenco,
cu cele mai bune urări
de război, de la
E. Isanos

9 dec 2010

ELISABETA ISANOS

URGIA PLĂPÂNZILOR

Domnului
Gheorghe Colosenco,
cu speranța că va „dezlega”
„enigma” plăpânzilor,
cu deosebită considerație,
de la
E. Isanos
npt 2011

Un altfel de mărtişor...

Prof. **Lăcrămioara GRIGORCIUC**,
Bălcăuți, Suceava

Se duce un război surd în ultima perioadă între cei care susțin scoaterea autorilor clasici din manualele școlare și înlocuirea acestora cu scriitori contemporani și cei care pledează împotriva acestei măsuri.

Nu știu eu cum stă treaba în mediul urban, dar la sat copiii încă îl iubesc pe Nică. Și nu-l consideră desuet sau prăfuit. Poate pentru că atmosfera satului de altădată le este familiară și din povestirile bunicilor cu care unii dintre ei locuiesc, iar alții poate au furat și ei cireșe din livada vecinului regăsindu-se astfel în năzdrăvăniile „copilului universal”, rezonând mult mai ușor cu Peter Pan-ul nostru autohton. Cert este că aventurile humuleșteanului îi fascinează la fel de mult ca și cele ale tânărului vrăjitor Harry Potter.

Și deși data nașterii lui Ion Creangă este incertă, dar cea de 1 martie 1837 fiind indicată de scriitor în cartea „Fragmente de biografie”, am încercat în perioada 1 martie 2021-8 martie 2021 să organizăm la Școala Gimnazială Bălcăuți momente dedicate acestui autor român cu scopul de a prezenta opera și viața acestuia tinerei generații.

În acest sens, elevii au adus de acasă cărți purtând semnătura lui Ion Creangă. În condiții normale, s-ar fi putut organiza o expoziție. Dar având în vedere vremurile prin care trecem, ne-am rezumat la prezentarea cărților din

Alt mărtişor

Radu Gyr

Fir de cântec de noroc,
năpârstoc de busuioc,
ghiocel de funigel
cu azururile'n el...

A venit la noi aici,
ca o poznă de pitici,
iar de-atunci măicuța-i cântă,
o descântă, se frământă,
pieptărașe moi îi coase
și-o adoarme'n chiparoase.

Și, uitându-și de nevoi,
stă tăticu'ntră pisoai,
între „poze” și căței
cu păpușile'n bordei,
și se laudă de zor,
cântător, surâzător,

că fetița lui, crăiță,
romaniță, luminiță,
fata lui cât un cercel
a făcut pipi pe el!

bancă. Dramatizările după scrierile lui Creangă au fost și ele văduvite de interpretarea scenică, dar cei care au intrat în pielea personajelor au reușit să stârnească râsul colegilor. Unii elevi au recitat versuri scrise de Creangă, alții au scris ei versuri pentru Creangă – stângace ce-i drept, dar pline de sinceritate. Cei cărora le place să deseneze au surprins cu ajutorul culorilor năzbâțiile lui Nică.

A fost o săptămână în care „copilul bălai cu ochi albaștri” a ieșit din paginile cărții și s-a sălășluit năzdrăvan, șturlubatic, hâtru în sufletul fiecăruia dintre cei care am încercat să-i evocăm amintirea. Căci nu trebuie să uităm niciodată că „în Creangă trăiesc credințele, datinile, obiceiurile, limba, poezia, filosofia neamului nostru românesc. Povestea valorează cât valorează talentul celui care povestește. Și Creangă a avut așa de mare talent, încât în poveștile sale oamenii trăiesc cu o individualitate și cu o putere de viață extraordinară” (Garabet Ibrăileanu).

Despre Creangă

Dincolo de mărtişoare,
Ghiocel și ce implică,
Astăzi este ziua-n care
Ne-amintim cu drag de "Nică".

Creangă azi e amintire,
Însă până să se ducă
Ne-a lăsat ca moștenire
Povești într-o bojdeucă.

Mici, nebuni am fost cu toții,
Am fost vara la scăldat,
Și am fost odată hoții
De cireșe de prin sat.

Avem sute de pățanii
Păstrate în noi cu dor,
Deși nu întorcem anii
Amintirile nu mor.

Creangă nu mai e, dar știe
Că în rafturi va trăi,
Fără-a lui copilărie
N-am fi fost deloc copii

➤ Flick de la ZU

Un „mărțișor” humuleștean

Prof. **Alexandrina PASCAL**

1 Martie – ziua mărțișorului, este ziua când fiecare dintre noi zâmbește. Este zâmbetul bucuriei și al speranței care renaște odată cu primăvara, anotimpul unui nou început.

Această stare sufletească pozitivă s-a materializat în plan spiritual prin diferite datini și tradiții care s-au ridicat la rangul de legi nescrise și poartă în sine un simbol.

Simbolurile mărțișorului sunt speranța, bucuria, și dragostea exprimate temporal și cromatic.

Temporal prin data calendaristică – prima și a primăverii – și cromatic prin cele două culori ale pufuleților, albul – asimilat purității și roșu, simbol al dragostei. Îl dăruim celor dragi și îl primim de la cei care ne îndrăgesc. Este purtat toată luna martie iar apoi îl agățăm într-un copăcel înflorit.

Aceasta este datina, dar a fost dat și faptul ca la 1 MARTIE 1837, Milostivul Ceresc să dea românilor un mărțișor și a făcut ca la această dată să se nască în Humulești un pui de român, mucalit și cu suflet mare, generos și plin de haz, ca românul însuși. O dovedește propria caracterizare care și-o face, cu ironie, în capitolul III al amintirilor sale: „un boț cu ochi...o bucată de humă însuflețită din sat de la noi”, sat de care se simte atât de legat, încât în 1855, când trebuia să plece la Socola, la Seminar, nu se dădea dus „cum nu se dă scos ursul din bârlog și pruncul dezlipit de la sânul maicii sale”.

Generalități despre marele nostru povestitor știe oricine, dar luând în considerație afirmația că este „mărțișorul” trimis de Providență românilor, să facem cunoștință cu Ion Creangă abordând toate fațetele personalității sale: om, scriitor, tată, prieten, dar mai presus de toate să conturăm figura țăranului român. Folosind informațiile oferite de criticul și istoricul literar George Călinescu, în geniala sa lucrare „Ion Creangă – viața și opera”, vom „călători” împreună cu humuleșteanul plin de haz, atât cât a durat scurta sa viață: 1 martie 1837 – 31 decembrie 1889.

Venirea sa pe lume nu are nimic spectaculos. Nică, fiul Smarandei și a lui Ștefan a Petrei Ciubotaru, este primul băiat al unei familii tradiționale, cu mulți copii și cu un tată harnic, mulțumit că are „curechi în poloboc și brânză în puțină”. Mama, în schimb, avea alte speranțe. Povestitorul își amintește că ar fi fost în stare de orice sacrificiu, chiar „să toarcă-n furcă”, adică să muncească pentru alții, numai

să-și vadă băiatul preot. Deschisă la minte și perseverentă, se străduiește mult pentru înfăptuirea acestui vis, ajutată de tatăl său, David Creangă din Pipirig, chiar dacă Nică se împotrivește. A pleca din sat pentru el însemna ceva mai rău decât moartea. Cele patru părți din „Amintiri din copilărie” nu sunt doar rememorarea copilăriei, sunt și mărturii-document ale forței indestructibile

care-l leagă pe țăranul român de locul său de baștină. În drumul școlirii sale, mărturisit în aceleași „Amintiri...” oferă imaginea învățăământului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Dar informațiile nu sunt seci, ele îmbracă învelișul duios al unor trăiri, la fel de puternice când le evocă, ca și atunci când au fost trăite. Aceleași emoții le simte și cititorul, fapt care a determinat critica literară să afirme că Ion Creangă povestindu-și copilăria, descrie de fapt „copilul universal”.

Revenim la valoarea documentară a „Amintirilor”, fiindcă copilul de azi, cu aceeași vârstă care o avea atunci Nică, are la dispoziție o tehnologie modernă și zâmbește amuzat când află de caprele râioase ale Irinucăi de la care s-a molipsit și el, de felul cum au dărâmat „casa” unde dormeau împreună cu caprele, sau de „ursul” de mămăligă cu brânză, ținut în sân de Oșlobanu. Cele mai duioase amintiri ale copilăriei și ale adolescenței lui Nică, până la plecarea spre Socola, dată pe care el o consideră drept momentul înstrăinării sale de sat, rămân amintirile despre mijloacele de „socializare” de atunci. Este vorba despre horă, hramuri, șezători, clăci, locuri în care se glumește naiv, se nasc sentimente, se leagă căsătorii. Și Nică era nelipsit de la toate acestea, ba chiar torcea, numai pentru a sta între fete, ceea ce i-a atras porecla de „Ion Torcălău”, dar pe el nu-l deranja, zicea doar:

„Fă-mă, Doamne, val de tei
Și m-aruncă-ntre femeii!”

Școlirea lui Nică, începută în chilia ridicată de părintele Ioan în spatele bisericii, unde a fost adus mai mult din dorința mamei decât din voința lui, și terminată la Seminarul din Socola, a fost șirul unor întâmplări nostime, hazlii în aparență, dar de fapt cu profunde semnificații în esență. Tot ce a trăit copilul Nică, apoi seminaristul și mai târziu diaconul Creangă, sunt mărturii care dovedesc că substanța activă a sufletului său era ironia și umorul. Ba

mai mult, chiar abundență de autoironie, fiindcă vorbind despre sine niciodată n-o face laudativ, ba dimpotrivă, zice că era „prizărit și fricos chiar și de umbra mea”, iar când se prezintă zice că n-a fost nici frumos, nici cuminte dar „nici sărac ca anul trecut, ca anul acesta și ca de când sunt, n-am fost niciodată...”. Și este adevărat că bogăție materială nu prea a avut, dar bogăția spirituală nu i-a lipsit niciodată. Copil fiind a fost POZNAȘ, atunci când fura cireșe și când vindea pupăza din tei, când mânca pe ascuns smântâna din oalele puse la prins și dădea vina pe „strigoaicele care au luat mana vacilor” sau când scandaliza sătenii la care mergea cu colindul fiindcă le ura:

„Zdrele pe podele
Și bureți pe pereți
Câte pene pe cocoși
Atâția copii burduhoși”.

Dar anii trec și copilul poznaș devine adolescentul ȘUGUBĂȚ, acum elev la Școala de Catiheti din Fălticeni unde l-a avut coleg pe Trăsnea, cel cu care încerca, dar fără succes, să învețe gramatică. N-a reușit deloc, datorită manualelor greoaie la care s-a adăugat și dezinteresul catihetului, în schimb n-a neglijat fetele din Rădășeni. Iar seara, moș Bodrângă, care era mare meșter la fluier, le cânta Țiitura, Horodincea ori Corăbiasca și băieții jucau „până ce asudau podelele și ne săreau tălpile de la ciubote”.

Aceasta a fost cea mai frumoasă perioadă a tinereții sale de care își amintește cu drag, mai ales când povestește despre „o cinstită crâșmă, la fata vornicului din Rădășeni, unde mai multă lume se aduna de dragostea crâșmăritei decât de dorul vinului; căci era și frumoasă, bat-o hazul s-o bată!...măritată de curând după un văduv bătrân...cum e mai bine de tras la om în gazdă”...

Memorabili sunt și colegii: Mogorogea, Oșlobanu, Zaharia lui Gâtlan și Davidică „frumos și rușinos ca o fată mare”. Se pare că ei au fost cei care l-au inspirat în crearea portretelor monștrilor simpatici (Flămânzilă, Setilă, Păsărilă-Lungi-Lungilă) din „Povestea lui Harap-Alb”.

Perseverența Smarandei în dorința de a-și vedea feciorul preot este izvorul de energie care îl propulsează permanent, ea rămâne neînduplecată la rugămințile lui, îl amenință cu făcălețul și-i spune: „loane, cată să nu dăm cinstea pe rușine și pacea pe gâlceavă”, așa că, fără voia lui, este trimis la Seminarul de la Socola. A urmat doar cursul inferior, ceea ce îi dădea dreptul de a fi numit diacon, era jovial, lua viața în glumă, chiar și căsătoria a fost tot o glumă, fiindcă tânărul diacon s-a căsătorit „din socoteli profesionale”. La 19 decembrie 1860 s-a născut Constantin, singurul său copil și situația îl mai responsabilizează puțin, ba chiar s-a înscris la Facultatea de Teologie, dar între timp aceasta s-a desființat.

I-a fost dat, ca și lui Eminescu, să-și îndeplinească destinul cu una din cele mai mari personalități, Titu Maiorescu, care în 1862 vine la Iași, ca profesor la Universitate și director la Liceul Național. Sfătuit de acesta, Creangă urmează „Institutul Pedagogic din Iași de la Trisfetite”, fiind școlar în zilele de lucru și slujitor al bisericii, duminica. În baza acestor studii, la 10 iunie 1865 a primit atestatul de institutor, meserie pe care a practicat-o și pentru care avea

chemare. A fost iubit de copii, a conceput manuale școlare care s-au dovedit a fi eficiente, dar în planul vieții personale nu prea avea cu ce se lăuda. Ileana, fetița care la 15 ani îi devenise soție, este acum o femeie de 22 de ani, nu se împacă cu soțul slobod la gură și în purtări, încăpățânat și cu mentalitate țărănească, motiv pentru care îl părăsește iar el rămâne cu un copil de șapte ani. Nu i-a fost ușor, mai ales că după moartea părinților, ca frate mai mare ce se afla, purta și grija fraților mai mici. Indiferent de necazurile de care viața nu-l cruța el era mereu vesel, căuta soluții și pentru a supraviețui a deschis un debit de tutun. Avea o judecată dreaptă dar era considerat „diaconul răzvrătit” pentru că de multe ori a intrat în conflict cu superiorii săi. Nici calitatea de părinte nu i-a adus satisfacții. Fiul său, Constantin, nu avea însușirile tatălui său care, ca orice părinte, a făcut tot ce a putut pentru a-i face un rost în viață și, ajutat de Titu Maiorescu, l-a înscris la o școală militară. Dar lui îi plăcea luxul și aventura, motiv pentru care a ales marina – fiindcă uniformă era pompoasă - și își făcuse un obicei din a cere mereu bani părintelui său. Însă acesta, om practic, înțelege situația și „nu prea avea obiceiul să-și deschidă punga”, deși acum nu mai era om sărac, fiindcă în 1880 fusese numit membru în Consiliul General al Instrucțiunii.

Indiferent de starea sau poziția socială în care s-a aflat humuleșteanul, a fost mereu același: poznaș în copilărie, așa cum am arătat, șugubăț în tinerețe și HĂTRU la maturitate. Chiar dacă necazurile nu l-au ocolit, el găsea în orice un motiv de a face haz, chiar și la necaz. În octombrie al aceluiași an s-a îmbolnăvit de epilepsie, el îi zicea în mod popular „pedepsie”, rău moștenit de la Smaranda. Și de această neplăcere Creangă a făcut haz. Fiind deseori excesiv de nervos, pe fondul bolii, el râdea, zicând că „mulți oameni mari au fost la fel, Napoleon de pildă”.

Lectura amintirilor din copilăria lui Nică, ca și poveștile și povestirile humuleșteanului matur, sunt oglinda talentului său și-l conturează pe Creangă - scriitorul, dar, dacă informațiile sunt mai profunde și consultăm lucrarea „Ion Creangă – viața și opera” scrisă de criticul și istoricul literar George Călinescu, Ion Creangă devine personaj-simbol al spiritului nostru național. I-a fost dat să treacă prin situații care dau vieții sale substanța unui roman de aventuri.

A fost țăran, mândru de obârșia sa, și tot timpul s-a străduit să rămână așa. Iașul în care s-a stabilit era pentru el un oraș boieresc așa că a încercat să-și recreeze un mic univers rural. Și-a cumpărat o căsuță în cartierul Țicău, o mahala pe atunci, a numit-o „bojdeucă”, pentru că de fapt asta și era: un bordei cu două cămăruțe joase lipite cu lut pe jos, pentru oaspeți și cerdac de înălțimea unui om, acoperit cu șindrilă putredă. În schimb avea priveliștea întinderii nesfârșite spre Cîrșă și Aroneanu care îi ofereau tihna unor seri liniștite și un peisaj în care diaconul a reconstituit imaginea satului natal. Nu dormea decât pe prispă, mânca la o măsuță țărănească, micuță, rotundă, cu trei picioare și răsturna mămăliga direct pe ea. În amintirea măștelor din Humulești ocrotește o turmă de pisici botezate cu nume omenești: Țița, Ghiță, Toderică, Frusica, Vasilica,

Titu... iar Ozana a fost închipuită printr-un puț cu apă rece. Locul de scăldătoare din marginea satului îl înfăptuiește printr-o puțină umplută cu apă, în care se scufundă și așezat pe un scăunel ședea acolo ceasuri întregi scriind, folosindu-se de o scândură pusă deasupra. Seara cânta din fluier, imaginându-se în sat iar hainele, deși croite orășenește, erau din suman aspru adus de pe la Neamț. Și gospodăria și-o organizează țărănește: „pune curechi în puțină și mușchi afumat în pod, mănâncă doar bucate humuleștene, în special sarmale și plăcinte cu poale-n brâu făcute cu julfă. Nu-și pierde vremea cu eticheta, bagă mâna direct în castron, hulpav ca un Flămânzilă și așezat pe vine în fața unei mămăligi pântecoase pe care o înghițea cu brânză.

În opera citată George Călinescu spune, cu ironie, că „numai acasă, la masa obișnuită, Creangă este mai cumpătat, nu mănâncă decât o oală cu găluște făcute cu pasat de mei și cu bucăți de slănină, o găină friptă pe țigla de lemn umplută cu mujdei de usturoi și șindrilele cu o strachină de plăcinte moldovenești, însă ca băutura el se mulțumea cu o cofiță de vin amestecat cu apă”.

Reconstituirea peisajului humuleștean, icoană vie a copilăriei, precum și pitorescul personajului de acum, care fusese odată copilul plin de șotii ce omora muștele cu ceaslovul și „o fura cu ochii”, a impresionat-o profund pe Smărăndița popii, fata care fiind „plină de incuri” a încălecat prima Calul Bălan, când erau copii în Humulești. Numai că acum este o femeie matură și fiindcă le-a fost dat să se întâlnească au trăit emoția amintirilor dintr-o copilărie fericită.

Biografia afirmă că după patruzeci de ani Creangă devine „mătăhălos” și are răsuflarea grea, poartă părul lung, popește, o pălărie mare, veșminte largi și drept baston un băț cioturos. În ciuda acestor neplăceri este încă voinic, îi place să-și demonstreze puterea bărbătească și-și provoacă prietenii la diverse demonstrații fiindcă chiar dacă și-a sporit volumul nu și-a pierdut veselie, neastâmpărul și mai ales limba ascuțită. Îi plac petrecerile haiducești, cu chiuituri, și se spun multe anecdote legate de situații în care umorul lui a avut efect. Se vorbește despre o întâmplare petrecută la întoarcerea de la Sculeni unde fusese împreună cu prietenii săi institutori la o „bălăceală” în Prut. Era gata să fie atacați de o bandă de hoți care au renunțat când Creangă și-a vârat degetele în gură, a fluierat haiducește și a strigat: „Hei, măi băieți, veniți încoace că și noi suntem săraci, ca și voi, ca acu și ca totdeauna, n-am fost niciodată mai calici”. Și ca un personaj de poveste îi și ocărăște: „Păcătoșilor, dacă sunteți așa de mișei, ce mai spărieți oamenii degeaba?”.

Unde era Creangă era și voie bună fiindcă făcea glume „grase”, fără perdea, râdea în hohote și molipsitor. Mergea la Humulești în fiecare vară, își aduna rubedeniile și făcea petreceri cu neamurile și cu cunoscuții pe care îi urca într-o căruță cu lăutari și cu un butoiș cu vin și chiuind dispăreau la deal pentru o săptămână.

Se poate spune și că viața i-a făcut un dar lui Creangă, poate cel mai prețios: i l-a dat pe Eminescu...

S-au cunoscut la „Junimea” și pentru toți era de

neînțeles cum puteau fi atât de apropiați, când erau atât de deosebiți. Și cum s-ar fi putut să nu fie apropiați când amândoi aveau aceeași obârșie țărăneasă, amândoi iubeau rusticitatea, mâncărurile simple, țărănești. Vinul îl beau mai cu plăcere din ulcele de lut și apa din cofe cu miros de brad. Lubeau scăldatul în râuri și somnul în iarbă, fiindcă amândoi purtau în suflet icoana copilăriei care le amintea, una de „Ozana cea limpede ca cristalul” și celuilalt de „Iacul codrilor, albastru”. Pe Eminescu l-a fermecat limbagul lui Creangă, un limbaj de Păcală, spusele lui erau o permanentă înșiruire de zicători și proverbe. Eminescu a fost entuziasmat când a citit „Soacra cu trei nurori”, atât de autenticitatea limbajului, cât și de hazul întâmplărilor. Amândoi preferau crășmele cu vin bun unde ședea pe laviță, ca în sat, sau pe iarbă, unde le „zicea” un țigan scripcar, iar ei își frigeau singuri pastrama, hoțește, pe cărbuni puși într-un hârb. La crășmele domnești precum „Café du Paris” sau la restaurantul „Franzos” nu se duceau fiindcă acolo nu găseau cârnați cu usturoi și nici plăcerea de a sta jos, pe rogojini. Junimiștii l-au declarat „scriitor popular”, caracterizare care l-a însoțit toată viața și i se potrivea fiindcă era mereu vesel, limbut din fire, veșnic gata de a servi o glumă „fără perdea” și era așa natural, încât Eminescu i-a spus când i-a cerut să asculte ce a scris: „Lasă, Creangă, tu n-ai nevoie să fii corectat de nimeni”. Simpatizat de toți cei din mahala, îl numeau „Popa Smântână”, pentru apetit, și „Nastratenul lașilor” pentru limbaj.

Oricât au încercat junimiștii să-l atragă în viața politică, n-au reușit, esența lui suflătescă îl făcea să rămână țăranul bonom, nativ inteligent, ușor ironic și plin de înțelepciune. Cea mai completă prezentare i-o face George Călinescu: „țăran și nu prea, decât doar din fire... Creangă e mai deștept decât pare... e un om deștept, luminat cu puține cărți... un șiret patriarhal, ca și Ion Neculce”. Așa se explică și subtilitatea limbajului, la o întrunire politică ce amendează ambiguitatea verbală a oratorului, declarând, când este întrebat, dacă e „pentru” sau „contra”, în răsetele tuturor, „eu sunt pentru contra”. Precum eroii povestirilor sale, mereu are pe limbă o vorbă de duh care începe cu „vorba aceea” și vorba este totdeauna sămânță de haz, care nu și-l pierde nici în suferință. Bolnav fiind, este întrebat de un preot cum se simte – și răspunsul a fost:

„-Ei, părinte, mare-i bunătatea lui Dumnezeu, la bătrânețe îți ia din vederi, din puteri, din auz, dar nu te lasă păgubaș, îți dă în schimb tusă zdravănă, sau o durere de șale”. Boala i-a măcinat însă sănătatea, dar spiritual i-a rămas aceeași. Face deliciul întâlnirilor cu cei de la Slănic, veniți pentru cură cu apă tămăduitoare și se amuză de vestea apărută în gazetă unde i se anunțase moartea, așa se crezuse în urma unui atac mai puternic.

Cuprins de nostalgie vine în Humulești și vizitează biserica unde îl învățase buchiile bădița Vasile și părintele Ioan, iar la întoarcere, în drum spre București, noaptea, în tren, se amuză cântând popește utreniile, toaca și prohodul, iar în pauze mănâncă pulii fripti și bea cele trei sticle cu vin ale călătorului care-i era tovarăș de compartiment.

Chiar dacă moartea îi dă târcoale el rămâne mereu

jovial și un izvor permanent de voie bună, pentru sine, și de amuzament, pentru cei din jur. Dacă ar fi să explicăm de unde a dobândit Creangă aceste valori spirituale, explicația o găsim în originea sa: el a venit pe lume într-un loc unde există o tradiție veche, într-un sat de munte de dincolo de Siret unde poporul este neamestecat și păstrător al valorilor străbune.

Și se pare că într-adevăr nimic nu este întâmplător în lume, fiindcă lui Ion Creangă, în scurta sa petrecere a vieții pământești, i-a fost dat să reprezinte, temporal, două datini: nașterea, în ziua de 1 martie – „mărțișorul” și trecerea în eternitate – 31 decembrie, în seara când încep a răsună colindele. A fost așa de țăran și a trăit așa de țăărănește încât George Călinescu în „Ion Creangă – viața și opera” își încheie valoroasa sa operă astfel: „Altă moarte se cădea feciorului Smarandei și a lui Ștefan a Petrei care se rătăcise dincolo de Siret, adus de căruța lui moș Luca. El trebuia să fie purtat în căruța cu boi, în port țăărănesc, cu mâinile încrucișate, bocit creștinește de babe și de multe rubedenii, tămâiat și prohodit de dascălii și popii satului său, înmormântat în ograda bisericii pe lângă care se jucase și învățase, pentru ca femeile să presare

la praznice tămâie într-un hârb pe groapa sa năpădită de ierburi și să se jeluiască cu capul rezemat de strâmba cruce, în apropierea ruinoasei cetăți a Neamțului prin care seara trec domoale vitele, acolo de unde se vede încețoșat Ceahlăul și Ozanei i se aude clipocitul. I-a fost dat altfel”.

A căzut secerat de un acces al bolii necruțătoare, în prăvălia fratelui său, Zahei, și înmormântat pe 2 ianuarie în cimitirul Eternitatea. Era o vreme rea, plouase două zile și se făcuse ghețuș. L-au însoțit pe ultimul drum învățători, elevi, studenți, personalități literare, printre care și Nicolae Iorga. Între coroanele din jurul sicriului era doar una din partea unui junimist, Nicolae Gane.

Humuleșteanul a fost „mare” atât la propriu cât și la figurat, dar și înzestrat cu un talent pe măsură.

Se știe că scenariul vieții noastre nu ni-l scriem fiecare, noi doar trăim ceea ce ne este dat. Acest adevăr, pe care îl putem numi „soarta”, a făcut ca omul deosebit care a fost Ion Creangă să-și înfrunte destinul trist cu voia bună caracteristică neamului din care se trage. Și probabil, tot „soarta” a făcut ca în zi de mărțișor, care este o tradiție, să se nască cel mai tradițional dintre români. Să-l considerăm un dar spiritual al Divinității, un mărțișor humuleștean.

*„Și trece timpul copilăriei și nu se oprește
decât la vâmile cerului.”*

I. Caragea

Femeie...

...la începutul lumii te-ai întrupat dintr-un gând de iubire. Anotimpuri au venit, au plecat, s-au întors, dar dintre toate parcă cel mai bine semeni cu primăvara. A reușit ea cumva să-ți cearnă în păr ultimele flori de cireș de pe pământ și să-ți strecoare în priviri sclipirile mângâietoare ale soarelui de mai. Ți-a așezat pe frunte bănuți de aur și apoi a făcut să încolțească în tine iubirea, înțelepciunea, pacea și blândețea.

Femeie... mamă dintotdeauna, fără sfârșit, căci inima ta a prins rădăcini în pruncii pe care i-ai strâns la pieptul tău. I-ai învăluit cu brațele tale lungi, precum pădurea copacii, din teama de a nu-i pierde vreodată. Totuși, când vine „acel” moment, puii își deschid aripile pe care le-ai împletit cu grijă și învață să zboare. Dar se întorc de fiecare dată la tine, pentru că tu, cu înțelepciunea unei rândunici, ai știut să le strecuri în suflet dragostea pentru cuibul pe care cu atâta migală și dăruire l-ai transformat în casă. Și acolo, te regăsesc, cu chipul tainic cioplit de timpul pe care nu ai reușit să ți-l faci prieten... Cu mâinile împreunate în poală, zbârcite precum scoarța unui copac... Să nu fii tristă! Chiar și așa, cu gesturi ancestrale, ele nu au uitat să se roage, să mângâie, să aline.

În ceea ce mă privește, când ultima floare de cireș se va desprinde din părul tău, voi ști să cresc pe rădăcinile tale.

Irina NECHIFOR

Prof. Maria BUDESCU

De ce oare oamenii așteaptă cu atâta nerăbdare sosirea acestei luni? Poate pentru profundele ei semnificații pe care le poartă? Științific, luna aceasta este a treia lună a anului în calendarul Gregorian. Din punct de vedere astronomic, luna aceasta începe cu soarele în constelația Peștilor. În această perioadă, ghiociei, primii noștri vestitori ai primăverii, răsar sub stratul de zăpadă, pentru a ne zâmbi.

Luna martie este însoțită, alături de ghiocel, de mărțișor, tradiție românească ce datează la români din cele mai vechi timpuri. Firele de ață - alb și roșu - sunt împletite împreună, albul sugerând iarna care e pe sfârșite, iar roșu primăvara care se pregătește să trezească natura la viață.

Legenda ne spune că, pe când în munții noștri trăiau uriașii, era o femeie bătrână cu numele Dochia. Aceasta avea o fiică vitregă. Într-o iarnă cumplită, Dochia i-a dat fetei sale, pe care n-o iubea, o haină murdară s-o spele la râu, până ce se va face albă ca zăpada. Dar pe măsură ce fata spăla haina, aceasta în loc să se facă albă, tot mai neagră se făcea. Pe acolo, atunci trecu un tânăr – care avea o putere magică – și-i dăruiește fetei o floare roșie și albă, și o îndeamnă pe fată să mai spele o dată haina. Aceasta a devenit deodată albă. Ajunsă acasă, bătrâna Dochia vede la urechea fetei floarea roșie și are impresia că a venit primăvara. Își ia turma cu oi și pleacă la munte. Pe drum, încălzindu-se, tot mai lasă câte un cojoc din cele 12 pe care le purta, până când nu a rămas cu niciunul.

Vremea a început să se schimbe, să ningă din nou și să înghețe totul în jur. Când a ajuns în vârful muntelui, babei i-a apărut în față tânărul Mărțișor care i-a spus că ea va trece prin ce-a trecut și fata, spălând la râu în apa înghețată atunci când a obligat-o. Fără să mai aibă alte haine să pună pe ea, Dochia îngheață de frig împreună cu oile sale, transformându-se în stană de piatră. Rocile se pot observa și astăzi pe muntele Ceahlău și sunt o mărturie a acestui vechi mit românesc „Traian și Dochia”.

Această legendă ne-a spus-o doamna învățătoare

când eram elevă la școala primară într-o localitate aflată la granița dintre două județe cu adânci tradiții culturale, Bacău și Neamț. Dânsa ne povestea, iar noi copiii stăteam cuminți și cu mintea ne imaginam povestea. Nu pot uita figura blândă a acelei doamne, adâncă aplecare asupra elevilor, dorința de a descoperi în fiecare dintre noi ce este mai bun.

În luna martie, totdeauna ne cerea să aducem la școală, la ora de lucru manual, mătase roșie și albă, cartonașe și un foarfece. Ne învăța cum să alegem mărimea cartonașului, în funcție de ce trebuia să lucrăm, cum să împletim firele de mătase. Nu vreau să par lipsită de modestie, dar doamna ne-a învățat să confecționăm niște mărțișoare, cum nu se mai găsesc astăzi, deosebit de frumoase. Cât n-aș da să mai știu să mai fac la fel!

Aceste mărțișoare le dăruiam cu drag ființelor iubite, mai cu seamă mamei, bunicii, doamnei învățătoare.

Poate vă întrebați de ce vă vorbesc despre doamna mea învățătoare în contextul mărțișorului. Pentru că pentru mine, pentru cariera mea de mai târziu, ea a însemnat foarte mult. Mă legasem sufletește de dânsa, și ceream sfaturi, îi sorbeam cuvintele, într-un cuvânt o divinizam. Nu totdeauna am fost un copil ascultător, ca orice copil, și chiar dacă mă certa uneori, știam că ea are dreptate și nu eu.

Îmi amintesc de o întâmplare care scoate în evidență naivitatea unui copil de clasa a III-a. Se înlocuiseră catedrele, în loc de cea înaltă, acum era una joasă și noi, copiii, puteam să vedem ce face doamna acolo. Într-o zi ne-a spus să fim cuminți, să citim din carte o poveste că dânsa ne va încheia mediile.

Mă uitam curioasă, fiindcă vedeam pe catedră două călimări: una era albastră – o cunoșteam, dar cealaltă avea culoarea roșie. Nu avusesem niciodată cerneală roșie și în pauză, rapid am introdus un deget în călimară și cu el plin de cerneală, i-am desenat o floare pe obraz verișoarei mele. Eu eram încântată de isprava mea, dar ea a început

să plângă și să se frece cu zăpadă pe obraz. Câțiva colegi s-au dus la doamna să-i povestească cele întâmplate. Vădit supărată, doamna mi-a arătat peretele. Știam, atunci când greșeam, că trebuie să stăm cu fața la perete.

Din când în când priveam spre clasă, dar nu eram supărată, îmi venea să râd văzând obrazul verișoarei mele, parcă exprima mai multă sănătate ca până acum. Aș fi vrut să pot face fiecărui coleg câte o floare roșie, lucru care nu s-a mai întâmplat.

După ani de zile, când am ajuns și eu să închei medii la elevi, mă gândeam, ce copil naiv eram care mă bucuram de lucruri foarte simple în comparație cu ce e acum!

O iubeam pe doamna și eram în stare să fac orice zicea dânsa. Într-o zi, directorul școlii a venit în clasă și ne-a anunțat că trebuie să participăm la o acțiune patriotică de strângere de semințe de salcâm pentru a le trimite la pepinieră. Ne-a explicat că în felul acesta vom putea și noi contribui cu ceva la mărirea fondului forestier. Era o minune să auzim că ne aducem o contribuție la creșterea „aurului verde”. Tot dumnealui ne-a spus că se va provoca o întrecere între clase, cine va strânge mai multe grame de semințe. Eram entuziasmată și vroiam din tot sufletul să câștig clasa mea, să fim laudați noi și doamna.

De aceea i-am spus doamnei că în grădina buncii mele a căzut de curând un salcâm bătrân care era plin cu

teci, pe care le puteam alege ușor. Dânsa a învoit câteva fete și am plecat. Dacă la început zăpada era înghețată și noi puteam să stăm deasupra ei ca să culegem, când a început soarele să se facă simțit, zăpada încet, încet a cedat, iar picioarele noastre au fost cuprinse de omăt și a început să ne fie frig.

Ghinionul nostru! Era ora prânzului și părinții mei veneau de la serviciu în pauză. Observându-ne, tata ne-a strigat să venim la el, ne-a chestionat ce căutam acolo și ne-a trimis repede la școală. Nu reușisem să strângem prea mult, dar tot mai mult decât alții.

Anii au trecut cu repeziciune, am trecut de liceu și am ajuns la facultate. În toți acești ani am văzut-o de nenumărate ori pe doamna mea, dar mai mult decât s-o salut cu respect, ducând mâinile la spate, nu puteam. Îmi ziceam în gând: „Este doamna care m-a învățat cartel!”. Asta până într-o zi când dumneai m-a oprit și mi-a spus că m-a urmărit în toți acești ani, că e mândră de mine și se bucură de reușita mea. Nu vă imaginați cât de fericită am putut fi! Atunci i-am spus tot ce gândeam, cât de mult am iubit-o, că datorită dumneai lucrez cu copiii. Asta era tot într-o lună de martie.

Cu drag am scris despre „doamna mea învățătoare” căreia îi închin aceste gânduri și o pioasă amintire.

Mărțișoare... umoristice

8 Martie

De 8 Martie sunt șic:
El galant, ea subțirică
Ea s-a dus la un amic,
El s-a dus la una... mică.

De ziua ta

De ziua ta, ai toată importanța
Te duc la pizza, la cofetărie,
Dar să putem păstra distanța,
Eu voi intra la berărie.

De sărbătoare

Dacă tot e sărbătoare,
Dragii tale dă-i o floare!
Din trăsura sau mașină,
Ca să nu-i dai și-o tulpină.

Ziua femeilor

De ziua ta, dragă femeie,
Cât de frumos ne-ar sta la bar!
Și câte nu ți-aș lua, nu ai idee,
Alune, gin, dar și-un cântar.

Sfinții

9 Martie, să știți,
Este mare sărbătoare!
Nu știu numărul de sfinți,
Dar știu suma de pahare.

Mărțișor

De ești cald și iubitor
Și ți-i consoarta divină,
Oferă-i ca mărțișor,
Tubul cu Ivermectină.

1 Martie

Dacă vrei de sărbătoare
Să petreci cu chef și vin,
Nu-i lua flori și mărțișoare,
Invit-o la un vaccin!

9 Martie

De 9 Martie, e-n stare
Zmeu să fie, nu bărbat!
44 de pahare,
Și-uite-așa s-a... vaccinat.

Ion DOBRIN

Andrei-Nicolae MIHAI

Degeaba vine primăvara ?

*„Schimbări mai grave decât moartea au fost și sunt și vor mai fi;
la mine-n suflet este vifor și vin nebuni să facă schi.”*

Motto: *„Va veni vremea ca oamenii să înnebunească și când vor vedea pe cineva că nu înnebunește se vor scula asupra lui, zicându-i că el este nebun, pentru că nu este asemenea lor.” - Sfântul Antonie cel Mare (n. 251, Kome, Egipt - d. 356)*

E încă iarnă... iar aici, de unde scriu, este iarnă de basm, precum în copilăriile frumoase, pierdute, și care, pesemne nu vor mai veni înapoi...

Nu pentru noi, cei care le-am trăit, ci pentru ceilalți, pentru copiii abia născuți sau nenăscuți încă. Oricât s-ar strădui părinții copilașilor, ce-a fost frumos cândva, azi nu mai poate fi, iar de urât, minciună, artificial și ură cu greu îi mai poți feri. În ce lume vor mai trăi, oare, copilașii noștri? Mi se strânge pieptul într-o durere sumbră, surdă, ca o premoniție rea, adânc și violent zvâcnitoare. Undeva, din întuneric, un om cu chip schimonosit, ajutat de inteligența artificială, îmi/ ne construiește profilul psihologic în chip automat, analizându-ne fiecare cuvânt, fiecare trăire. Nu după mult timp primim pe telefon sau calculator reclame (idioate și neinspirate, dealtfel) în legătură cu ce am vorbit cu prietenii, scris pe un device electronic sau căutat pe internet.

Acum vreo două săptămâni, după un alt episod iernatic, parcă trimis dintr-un trecut atât de simplu și firesc (ce bun este Dumnezeu), părea că vine primăvara. Am ieșit bucuros, alintându-mi sufletul în fața luminii binefăcătoare și călduroase a soarelui precum o pisică pe divanul bunicilor. Mă străfulgeră un gând: copiii lumii „civilizate” habar nu au cum sună trosnitul vreascului în sobă! Ce poezie caldă, ce mângâiere... o clipă la gura sobei are puterea de-a schimba vieți! Ei, cei de astăzi, n-au de unde să știe...

Aici, în partea noastră de sat, mai sunt destui oameni firești. Profitând de căldura prevestitoare primăverii, oamenii forfotesc prin curți și pe ulițe. Toată lumea e mai fericită, zâmbetele se ivesc de peste tot, surâsurile inundă văzduhul, glasuri de copii ne mângâie tâmpile. Bătrânii noștri roiesc în jurul casei. Senilizată profund și strategic de televizor, bătrânețea la noi încă își mai păstrează esența. Bătrânii noștri, crescuți asemenea „aluatului pe care, luându-l, femeia l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s-a dospit totul” ^{Luca 13, 21}, cu toate că în vreo 50 de ani de „binefaceri proletare și ateism științific” li s-a încercat modificarea „genetică” a sufletului de la Hristos la o imitație ieftină a Sa¹, ca mai apoi în cei 30 de ani de „libertate” trupul lor a mestecat mai multă otrăvă provenită din organismele modificate genetic de „savantii” nebuni lumii sau pline de toxine, aruncate la noi de „țărili prietini”

și „parteneri strategici”, care astăzi efectiv își deversează gunoaiile casnice pe câmpiile noastre – ei bine, cu toate acestea, bătrânii noștri – mai ales foarte bătrânii noștri – încă au rămas cât de cât naturali și firești. Nu pentru mult timp însă:

Din prospectul vaccinului AstraZeneca:

„COMPOZIȚIA CALITATIVĂ ȘI CANTITATIVĂ

Acestea sunt flacoane multidoză care conțin 8 doze sau 10 doze, a câte 0,5 ml (vezi pct. 6.5).

O doză (0,5 ml) conține:

Adenovirus preluat de la cimpanzeu care codifică glicoproteina S (spike) a SARS-CoV-2 (ChAdOx1-S)*, nu mai puțin de $2,5 \times 10^8$ unități infecțioase (U Inf.)

*Produs în **celule renale de embrion uman modificate genetic** (HEK), linia celulară 293 și prin tehnologia ADN recombinant.

Acest vaccin conține organisme modificate genetic (OMG).

Durata protecției oferite de vaccin nu este cunoscută, fiind în curs de determinare în cadrul studiilor clinice aflate în desfășurare. Studiile la animale privind toxicitatea asupra funcției de reproducere nu au fost finalizate.” Pare mai mult rețeta unei poțiuni vrăjitoarești, decât ceea ce știam eu că înseamnă medicină...

Îmi continui drumul pe ulițele din sat. Bucurie, căldură, saluturi călduroase, oameni vii, cu mâinile în pământ, alții prin paie, alții pe la găini, porci sau blânde vâci. „Zici c-a venit primăvara!” - răsună cei mai mulți. Adică n-a venit încă, doar „zici” c-a venit. Românul se bucură de binecuvântatul cadou, dar ÎNCĂ știe căci „cu o floare nu se face primăvară”. Îmi răsună în suflet: „dimineața ziceți: astăzi va fi furtună, pentru că cerul este roșu-posomorât. Fățarnicilor, fața cerului știți s-o judecați, dar semnele vremilor nu puteți!” ^{Matei 16,3}

Acum a venit iarăși iarna. Adânc și rece. Dacă nu vom face nimic, nu vom mai ieși niciodată din iarnă, iar altă primăvară cu greu va mai veni. Și totul se va transforma în Antiprimăvară². Eu atât mai am de spus: Nu vă amăgiți, nu-i de joacă!³ „Vă spun vouă, prietenii Mei: Nu vă temeți de cei careucid trupul și după aceasta n-au ce să mai facă” ^{Luca 12, 4}, ci să vă temeți de cei ce pot să vă ucidă **și** trupul **și** sufletul deopotrivă și al căror tată este însuși Diavolul. ^{Luca 12, 5}

„Nu numiți uneltire tot ceea ce poporul acesta socotește uneltire, și nu vă temeți, nici nu vă înfricoșați de ceea ce se tem ei. Numai pe Domnul Savaot socotiți-L sfânt, de El să vă temeți și să vă înfricoșați” *Isaia 8, 12-13* și nu vă amăgiți: alegeți-vă cu grijă imensă învățătorii și ignorați noii „teologi” de tip superstar, fie ei și ierarhi, deja vânduți și pregătiți în forul lor interior să trădeze:

„Eh, rațiunea aceasta! Unii taie cu cuțitul pâine, iar altul îi ia cu el omului viața. Iar rațiunea, rațiunea e un lucru alunecos, nu există ticăloșie și mârșăvie pe care rațiunea să nu o poată justifica, să nu găsească cauza din care toate acestea n-ar trebui făcute. Așa va găsi o scuză și pentru numerele personale și pentru pașapoarte și pentru ... 666! Că doar nu pe cadavre vor fi puse numerele astea și nici nu vor adormi simțurile oamenilor, nu, nicidecum. Toți, toți vor înțelege, dar rațiunea va găsi justificări, numaidecât va găsi, iar omul, pregătit deja în forul său interior să trădeze, se va autoliniști cu argumentele rațiunii. Amar îmi este mie, unui bătrân de o sută de ani să spun aceasta, dar pregătirile vor fi de așa natură că despre materii înalte, vă rog să mă credeți, nici vorbă nu va fi!

Desigur, cine dorește mântuirea și în numele ei va părăsi confortul orașului, plecând într-un loc pustiu, va fi într-o siguranță mai mare. Dar oamenii se vor mângâia cu gândul că se vor putea salva pretudindeni până la a Doua Venire. Iată că în curând toți vor fi numerotați, ca să fie toți numărați până vine antihristul, apoi vor introduce cartele-pasapoarte deosebite, aceasta e ceva mai serios, se va putea determina astfel unde se afla fiecare om. Se poate fără toate astea? Da, numai că nu se va putea cumpăra, nici vinde, nici să ai locuință, nici toate celelalte. Și se vor duce după buletinele acestea chiar și cei care se consideră ortodocși vor sta la rând pentru ele.

Pe sine însuși se vor trăda, pe nevestele și copiii lor, trup din trupul lor. Trădătorul timpurilor de pe urmă e și trădătorul sângelui său, gata să distrugă totul pentru o clipă de viață pământească, care nu vrea să-și ia de seamă,

să înțeleagă că, întâi de toate, pe sine se trădează, că se dă nu în mâinile despoților de pe pământ, ci la chinuri veșnice în iad. Se trădează, se trădează. Iată-l născut și botezat până se află în mâinile Domnului. Însă el are voință liberă de alegere și înțelegere a binelui și răului, și el conștient se leapădă de dreptul de fiu al iubirii și trece în robia răului! Dar cât e de înfricoșător acolo!” acestea le spunea un stareț rus văzător cu duhul, prin anii 70, pe numele său Antonie.⁴

Nu vă îndoiiți de credința Sfinților din vechime, iar dacă ați pătruns pe calea aceasta a mântuirii, „cei scăpați de sabie, plecați, nu vă opriți, aduceți-vă aminte din depărtare de Domnul și să-și găsească Ierusalimul loc în inima voastră.” *Ieremia, 51, 50* „Dar de veți și pătimi pentru dreptate, fericiți veți fi. Iar de frica lor să nu vă temeți, nici să vă tulburați.” *1 Petru 3, 14* Așa să ne dea Dumnezeu tuturor!

Note:

1. Căci ce altceva este comunismul decât o imitație schimonosită a vieții de obște în creștinism, care astăzi nu mai există nici măcar în acesta din urmă!
2. Poezie de Adrian Păunescu: „Degeaba vine primăvara/ Atâta iarnă e în noi/ Că martie se poate duce/ Cu toți cocorii înapoi/ În noi e loc numai de iarnă/ Vom îngheța sub ultim ger/ Orbecăind pe copci de gheață/ Ca un stingher spre alt stingher./ Și vin din patriile calde/ Cocorii toamnei ce trecu/ Și cuiburi și-au făcut la streșini/ Și lângă mine nu ești tu/ Schimbări **mai grave decât moartea**/ Au fost și sunt și vor mai fi/ La mine-n suflet este vifor/ Și vin nebuni să facă schi./ Și ninge până la plăsele/ Zăpada-mi intra-n trupul tot/ Un dans de oameni de zăpadă/ Ce-mbrățișarea n-o mai pot/ În noi e iarnă pe vecie/ Doi foști nefericiți amanți/ Ia-ți înflorirea, primăvară/ Și toți cocorii emigranți./ Primăvară, care-ai fost/ Nu veni, n-ai nici un rost/ Poți să pleci suntem reci/ Iarna ni-i pe veci./
3. „Viața nu este o distracție, ci în mod esențial o cruce.” - Virgiliu Gheorghe, biofizician, dr. în bioetică al Universității „Aristotel” din Tesalonic
4. Stareții despre vremurile din urmă, Editura: Mănăstirea Petru Vodă, 2007

Cauzele oboselii de primăvară – ASTENIA –

Prof. **Ecaterina TELETIN**

Deja ne gândim cum vom trece în primăvară și vară când în luna februarie am avut temperaturi de peste +20° C în unele localități.

Nici noi n-am fost feriți de scăderi de temperatură specifice lunii ianuarie, alternând cu temperaturi pozitive. Aceste schimbări ne-au făcut vulnerabili la unele suferințe: oboseală, cefalee, probleme de vedere, de adaptare, lipsa poftei de mâncare și dureri articulare.

Astenia se manifestă diferit confundându-se cu sensibilitatea meteo. Factorii de meteorologie influențează comportamentul animalelor, al plantelor, inclusiv al omului.

Influențele schimbărilor climatice, variația de temperatură în 24 de ore, gradul de luminozitate au efecte negative și asupra persoanelor sănătoase care au o reactivitate meteorologică la: frontul de aer cald sau rece, presiunea temperaturii crescută sau scăzută, radiații solare, starea electrică din atmosferă și gradul de magnetism.

Fenomenele adverse pot declanșa crize de astm bronșic, spasme cardiace, colită renală, boli de piele, migrene și schizofrenie. Făcându-se legătură cu frecvența bolilor determinate de schimbările meteo, biometeorologia medicală prin descoperiri ale biofizicii, neurologice, indocrinologice, au găsit sau se crede că au descoperit cauzele – procedând la remedierea lor pe cât posibil.

La fiecare persoană astenia se manifestă altfel. Medicul este cel care stabilește dacă suferința e sezonieră, sau e produsă de o bacterie, virus sau un alt factor patogen. Voi descrie pe scurt cum putem evita unele din suferințe dacă le cunoaștem cauzele.

Alimentația din timpul iernii, săracă în crudități – fructe și legume – constituie unul din factori. E drept că pot fi găsite din belșug iarna, din import dar cu ce preț? Frigul solicită energie mai multă în timpul iernii, de aceea rația alimentară trebuie să cuprindă toate grupele de alimente; lipide, glucide și proteine. Atenție la îmbrăcăminte de iarnă în casă, dar mai ales când suntem în aer liber! Diferența de temperatură din casă cu aerul de afară, poate produce răceli pe care un virus se poate instala dând gripa sezonieră, deoarece organismul omului este slăbit.

De multe ori nu dăm importanță manifestărilor climatice ușoare care dau greață, cefalee, somnolență, scăderea randamentului muncii fizice sau intelectuale. De aceea, diagnosticul medicului vizează bolnavul ca un

întreg cu toate bolile lui caracteristice și stilul de viață. Din câte am citit legat de subiect și cât am învățat din viața personală, nu am avut până acum nici un fel de manifestări la schimbări de temperatură sau luminozitate. În schimb, când e lună plină, am probleme de somn. La sate oamenii au activități în aer curat, nepoluat, cu radiații mai puține. În casă, nu au temperaturi mari, prin urmare diferența de temperatură e sensibil schimbată.

Urmașii celor care au trăit mai mulți ani în mediul rural, s-au adaptat la condițiile climatice sunt mai ușor, la schimbarea de mediu. E clar, au o rezistență mai mare la boli.

Un remediu cunoscut se referă la dezintoxicare: consumul de crudități, sucuri neprelucrate termic, cereale, fructe, nuci etc. În acest mod se realizează o revitaminizare și reminalizare a corpului. Consumul de frunze și tije de pădărie, sucuri de plante sau așa cum se recoltează din mediul lor natural, sunt rețete stabilite de fitoterapeuți în refacerea organismului după anemii, boli sau nevroze.

Ceaiurile sunt la îndemâna oricui și pot fi folosite în termen limitat. Ceaiurile se fac din plante cunoscute sau necunoscute sau de curând descoperite ca fiind utile în diferite boli. Din cele mai cunoscute enumerăm floarea de tei, mușetel, mentă, pojarăniță, trifoiul roșu, coada calului, coada șoricelului, mătasea de porumb, urzica, cicoarea, etc.

- Ceaiuri sedative: sunătoare, păducel, levănțică – o cană cu o oră înainte de culcare, timp de 1-2 luni.

- Suc de mere, struguri, morcov, sfeclă roșie, țelină, ridichi, pulbere de cătină și măceș – 1-2 lingurițe pe zi, maxim o lună.

- Tincturi: rozmarin, busuioc, lăptișor de matcă, bitter suedez, la recomandarea medicului.

În tratatul de fitoterapie se descriu multe tratamente pe bază de plante ca paliativ la tratamentul recomandat de medic.

- Băi generale calde – 30°-34° de două ori pe săptămână.

- Masaje totale sau parțiale efectuate de terapeuți de specialitate.

- Plimbări în aer liber, coordonând respirația cu mișcarea.

- Mersul cu picioarele goale, pe nisip, pietriș, iarbă verde sau cu rouă dimineața.

- Somn de 7-8 ore în timpul nopții.

Comunicarea este una din nevoile fundamentale

ale ființei umane. Comunicarea pe verticală cu Creatorul pentru credincioși când spun o rugăciune, și o dimensiune a comunicării pe orizontală în relația cu vecinii, prietenii sau rudele. Din experiența noastră sau din discuția cu psihologul, știm că statul în casă, izolându-ne de rude, vecini, prieteni, duc la nevroze greu de tratat. Lucrul de mână, cititul, vizionarea filmelor, muzeelor, teatru, întâlnirile ocazionale sau organizate așa cum procedează conducerea Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad, prin prezentări de cărți, teme ocazionate cu ocazia unor sărbători.

Gătitul, grădinaritul sau îngrijirea unui animal de companie, îngrijirea plantelor de apartament te fac să uiți de necazuri. Exemplul ghiocelului și al lăcrămioarei, florile cele mai gingașe care, cu tulpina firavă, împinge stratul de pământ, trece prin plapuma de zăpadă, care-l apără de gerurile iernii, pentru a primi câteva raze de soare, ocazie cu care își asigură perpetuarea speciei, dar asigură prin frunzulițele verzi hrana depozitată în bulb pentru anul următor.

Eu cred că omul are mai multă forță decât credem și limitele supraviețuirii s-au constatat la alpiniști, astronauți, scafandri sau speologi. De ce n-am urma exemplul plantelor și animalelor din mediul natural?

Fiecare dintre noi avem o glandă cât o alună în creierul nostru care secretă un hormon de melatonină, provocată de intermitența ritmurilor de zi – noapte – iarnă – vară, diferență de lumină.

Melatonina răspunde de reglarea ceasurilor biologice – la fluctuațiile de lumină. Trebuie să purtăm ochelari de protecție împotriva luminii de zăpadă, când este soare sau când soarele e în măreția lui.

Pentru a suplimenta debitul de melatonină din organism, se recomandă a lua 0,5mg gălbenele într-o cană de ceai. Ceea ce stă la îndemâna noastră fără cheltuieli mari e să mâncăm echilibrat, să consumăm apă, alimentele descrise mai sus, adăugând lactate, ouă, pește și să ținem seama de recomandările făcute de medic.

Eu cred că un om este fericit dacă e mulțumit cu ceea ce a realizat în viață și cu ce are. Să avem grijă de sănătatea noastră, să fim bucuroși când ne sculăm dimineața, vedem lumina și ne putem mișca prin casă.

Voie bună și să alungăm supărările care ne dau depresie!

Bibliografie:

Dr. Pavel Chirilă, Dr. Doru Laza, Dr. Cristina Boierescu, *Astenia - manifestări meteo.*

Să intre Primăvara!

Deschisă e fereastra, să intre primăvara,
Azi Dumnezeu revarsă o dragoste imensă,
Și sufletul e-o floare ce veșnic se desface,
Îmbrățișări împarte, în bucurii și pace!
Se naște strălucirea-n ochii plini de viață,
O dulce primăvară își leagănă-o dorință,
Stau ghiociei aplecați, în dragoste curată,
Cu mărtisorul agățat în piept, cei inimoși, așteaptă!

Poveste

Să ne prezică viitorul primăvara,
cu chipul de femeie-ndrăgostită
ce-și etalează puritatea fără frică,
când ghiociei proslăvesc pământul!
Un nobil anotimp renaște să se-alinte
cu-această stare de imensă fericire,
zăpada se topește când ghiocelul crește,
plăpând, adorat și smerit, ca un înger!
Cu zâmbet de copil a venit să încante,
să-și spună povestea iubirii perfecte
în lacrima nopții sau în surâs de ziuă,
să ceară iubirea, știind c-o va pierde!

Corina ZUPCĂU

Femeia ca dar, frumusețe și iubire din lumea lui Dumnezeu

† **IGNATIE,**
Episcopul Hușilor

Este Ziua Internațională a femeii. În mod instantaneu devenim drăguți, siropoși și extrem de binevoitori cu toate femeile din lume, din trecut și din prezent, din universul nostru familial.

Ne punem pe treabă și redactăm mesaje frumos ticluite, care să pună în evidență profilul socio-spiritual al femeii din toate timpurile și toate locurile.

Aproape toți bărbații devin sensibili și se trezesc copleșiți de delicatețea și gingășia fără de margini și invadantă a femeilor din viața lor. Preț de o zi, femeia din inima și mintea fiecărui bărbat este confiscată pentru a i se aduce osanale și pentru a i se arăta grațitudinea față de imensa contribuție adusă la istoria umanității.

Ca printr-o minune toate femeile devin imaculate și demne „de tot respectul din lume”, iar bărbații se metamorfozează, pe durata a 24 de ore, în „femiști” cu acte în regulă.

Pe toate rețelele de socializare curge foarte multă dragoste și atenție, încât ai impresia că, în sfârșit, s-a încheiat lupta de clase dintre sexe, instaurată și propovăduită, cu aplomb sacerdotal, de cruciații ideologiei progresiste.

Având în minte această imagine edulcorată despre femeie, mă întreb în sine mea: nu cumva este o formă de a ne minți conștiința că percepția noastră morală, a bărbaților, despre femei este liniară, când, de fapt, este profund nedreaptă, sinusoidală și fracturată?

Un episcop creștin libanez, George Khodr, afirma următoarea butadă: „spune-mi ce gândești despre femeie, ca să îți spun cine ești”.

Dacă ne plimbăm puțin prin mentalul subconștient al bărbatului, vom descoperi că nu este chiar așa de blând și condescendent cu femeile, atâta vreme cât acțiunile sale pot fi într-o relație de afinitate subliminală cu spusele lui Nietzsche: femeia „este o a doua mare greșală a lui Dumnezeu”; sau cu spusele lui Toma d'Aquino, care credea că femeia „este un bărbat ratat”; sau cu duhul zicalelor din folclor: „meșter e dracul, dar poate să-l înșele oricând femeia”; „femeia judecă și pe dracul, și-l scoate dator”; sau cu sintagmele arhi-clișeizate: „femeia este veriga sau sexul slab(ă)”; „în spatele unui bărbat de succes stă o femeie puternică”, care dezvoltă minciuna că femeia trebuie să stea tot timpul în umbra bărbatului, chiar și atunci când succesul i se datorează în mare măsură.

Toată această mentalitate are drept efecte fatale și distructive disprețul față de femeie, maltratarea și abuzarea lor, misoginismul convertit în agresivitate domestică, feminism ca ideologie care statuează, conceptual și în

mod insidios, misandria, traficul de femei și mai ales o luptă crâncenă a seculariștilor pentru egalitatea orbească și marxistă între sexe, care are drept finalitate susținerea unor interese sau drepturi de grup în detrimentul dreptului persoanei, indiferent de sex, precum și „fluidizarea” și relativizarea datelor biologice naturale în date interșanjabile între cele două sexe, conceptualizate pompos și mincinos în ideologia gender.

Antidotul la schimonosirea chipului socio-spiritual al femeii este concepția creștină despre femeie ca dar, frumusețe și iubire din darul, frumusețea și iubirea lui Dumnezeu. În ceea ce privește modul de a înțelege taina inefabilă a femeii, un bărbat creștin autentic nu va putea face abstracție niciodată, fără să aibă profund înrădăcinate în adâncul ființei și conștiinței sale cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Bărbaților, iubiți pe femeile voastre, după cum și Hristos a iubit Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea (...). Așadar, bărbați sunt datori să-și iubească femeile ca pe propriile lor trupuri. Cel ce-și iubește femeia, pe sine se iubește. Că nimeni vreodată nu și-a urât trupul; dimpotrivă, fiecare îl hrănește și-l încălzește precum și Hristos Biserica” (Efeseni 5, 25, 28-29).

De aceea, în spiritul celor mai de sus, un bărbat creștin nu va putea niciodată lovi o femeie, pentru că se lovește pe sine însuși; nu va putea niciodată să o urască, pentru că se va urî pe sine însuși; nu va putea niciodată să intre în competiție ideologică pentru a o face să se simtă egalul lui, pentru că sunt una, neavând nevoie de a egaliza ceea ce este complementar și echilibrat prin harul Tainei Nunții; niciodată nu va înjosi o femeie pentru că se înjosește pe sine însuși.

Prin urmare, orice bărbat care abdică de la iubirea, respectul, gingășia și tandrețea pe care le datorează ființial femeii, se transformă în fiară și călăul propriului dar, precum și în ucigașul propriului dor spre lumină și spre împlinire interioară.

Doamne, înmulțește bărbații care să întrupeze, prin viața și comportamentul lor, adevărul că femeia mamă, soră, bunică și prietenă este dar, frumusețe și iubire din darul, frumusețea și iubirea lui Dumnezeu.

La mulți ani, plini de Domnul, tuturor femeilor din viața noastră, la care ar trebui să ne raportăm ca la darul, frumusețea și iubirea din darul, frumusețea și iubirea lui Dumnezeu. Doar în felul acesta feminismul, misoginismul, genderismul și misandria devin complet defazate, inutile și demne de a fi aruncate la coșul de gunoi al istoriei.

Feminitatea... încotro?

Roxana MIRON-FERARU

Prima lună de primăvară este, fără îndoială, închinată femeii, celebrării și omagierii acesteia în rolurile pe care le îndeplinește – mamă, soție, bunică sau în calitatea sa profesională, în diverse domenii de activitate. Eternă sursă de inspirație în literatură, artă, cinematografie, femeia este percepută ca simbol al feminității și frumuseții, rolul estetic jucat de aceasta în societate fiind extrem de accentuat.

Grația, sensibilitatea, intuiția, empatia, delicatețea sunt trăsături frecvent asociate cu "sexul frumos" și identificate adesea cu ceea ce denumim generic "feminitate". Operaționalizarea conceptului de "feminitate" însă ridică mari semne de întrebare, întrucât ne raportăm la o noțiune dinamică, ce cunoaște multiple fațete în istorie, dar și numeroase variante condiționate de arealul geografic

în care se face analiza. Definirea unui astfel de concept devine o provocare și mai mare în contextul în care, zi de zi, vedem tot mai multe prezentări de modă cu bărbați defilând în rochii și fuste, concerte cu masculi încălțați cu pantofi cu tocuri amețitoare sau femei adoptând un stil vestimentar masculin dus la extreme, pozând în ipostaze androgine pentru marile reviste de modă. Pe de altă parte, avem de-a face cu transformarea naturaleții specifice feminității secole de-a rândul într-o exagerare stilistică, într-o etalare trupească a formelor, transparență vulgară dublată de operații estetice exagerate și machiaje deosebit de stridente. Armonia ce caracteriza feminitatea de altă dată a fost anihilată de obsesia amplificării anumitor trăsături fizice; o obsesie afișată cu emfază în toate mijloacele mass-media tradiționale, dar și în noile mijloace media, care acaparează în ritm galopant spiritul și rațiunea noilor generații. Departe de mine gândul de a nega avantajele progresului tehnologic informatic aplicat în comunicare; ele trebuie, totuși, reflectate în oglindă cu dezavantajele. Una dintre cele mai vizibile consecințe ale virtualului în viața de zi cu zi a adolescentelor și tinerelor se referă la formarea fragilă a unei identități asupra imaginii corporale, identitate construită, inevitabil, pe baza modelelor atât de răspândite în media. Figurile intens mediatizate la TV și pe internet, unele de-a dreptul schimonosite (dacă e să ne raportăm la frumusețea și feminitatea tradițională) devin motorul vieții tinerelor vulnerabile, sursă de inspirație și motivație, ba chiar exemple de comportament. Fenomenul comparării sociale apare inevitabil, în acest context, accentuând stările de emoție negativă și conducând la o inerentă autodevalorizare.

Stimulii și modelele din registrul mass-media la care femeile în devenire sunt expuse trebuie supuse unui proces de reevaluare; nu e vorba aici de cenzură, ci de utilizarea unui discernământ social în momentul alegerii acestora. Un discernământ filtrat prin concepția clasică a "feminității", care ar aduce un plus de grație și sensibilitate în acest spectacol anihilat aproape complet de promiscuitate. Ne dorim ca femeile din generația de mâine să ocupe un rol activ major în societate, să fie reprezentate proporțional în toate domeniile de activitate, să aibă șanse egale la educație și formare profesională, dar nu luăm măsuri când vedem cum mediile tradiționale și "social media" le împing în paradigma eu-lui corporal a lui X sau Y, sau în tabloul relațiilor personale pe care aceleași

X sau Y le afișează în spațiul public. Femeile acestea, tratate ca bunuri de consum, ieșite de mult din tiparul naturaleții și gingășiei ne bombardează zilnic ecranele telefoanelor, tabletelor și ale televizoarelor, influențând idealul de feminitate al tinerelor. Modelul feminin bazat pe ideea de suplețe combinată cu forme mult prea intensificate (de multe ori în cabinetul esteticienilor), grija exagerată manifestată public pentru ritualuri de înfrumusețare draconice, afișarea ostentativă a sumelor "investite" în astfel de tratamente nu poate decât să genereze, pe termen lung, insatisfacție accentuată și deprecierea stimei de sine. Expunerea aproape permanentă a interesului pentru aspectul fizic, pentru imaginea corporală și superficialitatea cu care sunt tratate astfel de subiecte nu fac decât să impună, în societatea noastră, standarde aberante, cu care o tânără normală ce studiază și/sau muncește nu va putea ține pasul. Presiunile socioculturale impuse de noul ideal feminin de frumusețe vor amprenta formarea identitară a adolescentelor, tinerelor și chiar a femeilor mature.

În acest tablou media aproape grotesc, mai putem oare spera să scoatem feminitatea de la "naftalină"?... acea feminitate pierdută în umbrele trecutului, despre care acum se tot vorbește cu nostalgie? Cea care izvoră subtil din trăsături diafane și eleganța mișcărilor, din ținute cuviincioase, dar în același timp sofisticate, din maniere alese și atitudini atent studiate pentru a fi afișate în societate. Ne mai putem gândi că adolescentele de astăzi se vor descotorosi de spectacolul ridicol garantat de televiziuni și rețelele sociale pentru a se transforma în veritabile doamne de care societatea actuală, îmbolnăvită de imoralitate, are atâta nevoie? O analiză obiectivă, lucidă a ceea ce se întâmplă în ultima perioadă în mass media este realmente necesară; o analiză urmată de o strategie coerentă a tuturor factorilor implicați în procesele media bazată pe revizuirea tuturor stereotipurilor care se perpetuează pe marginea femeii secolului XXI. Goana excesivă după rating i-a făcut pe unii să abandoneze complet respectul cuvenit femeii și feminității, un respect care trebuie acordat în mod autentic și fără echivoc. Mentalitățile rigide, inerte, cristalizate după ani de expunere mediatică la show-uri și reportaje bombastice pot fi schimbate, iar gusturile noii generații pot fi formate și direcționate în sfera decentului, opiniile pot fi educate, astfel încât, pe termen lung, să poată fi formate comportamente sănătoase. Schimbările nu vor interveni peste noapte, presiunile puse pe sistem vor fi fabuloase, dar o viziune unitară în privința acestei problematice, precum și un efort colectiv ne pot asigura salvarea generației de femei de mâine. O generație ce merită să își construiască o identitate care să iasă din tiparele presiunii impuse de imaginea corporală ca unică preocupare în viață și să depășească era așa-ziselor idealuri de feminitate pe care mijloacele media le promovează intens în ziua de astăzi.

Tabletă - De ziua femeii

Livia ANDREI

Al cincilea anotimp

*„Femeia este al cincilea anotimp,
în care natura se odihnește,
amintindu-și toate florile primăverii,
toate privighetorile verii, toți strugurii
toamnei și toate ninsorile iernii.”*

(Grigore Vieru)

Indiferent de vârstă, femeile ar trebui să se simtă speciale, să fie mereu „al cincilea anotimp”. Pentru ele dar și pentru cei din jur, să fie flori și păsări, să fie gânduri călătoare, să fie inspirație și respirație, să fie bunătațe și bucurie.

Indiferent de vârstă, trebuie să trăiești fiecare clipă pe care Dumnezeu ți-a dăruit-o.

Vârsta nu-i cea din Cartea de Identitate, e cea din suflet, cea pe care o simți și dacă inima îți mai tresare la un tril de ciocârlie, la o rază de soare, la parfumul și gingășia unei flori, atunci ești tânără și merită să ai parte de toate bucuriile vieții.

Copiii, nepoții și strănepoții te întregesc ca om, iar în preajma lor îți înțelegi fără să vrei și te bucuri pentru frumosul din natură, din oameni, din artă, din tot ce te înconjoară.

Vârsta? Nu n-o recunosc, n-o simt (decât câteodată în oase).

Fiecare om trăiește cum crede, cum simte și mai ales cum vrea, căci, chiar dacă îți lipsesc unele bunuri materiale, întotdeauna trebuie să te bucuri de ce ai, așa cum scria Slavici:

„Omul să fie mulțumit cu sărăcia sa, căci, dacă e vorba, nu bogăția ci liniștea colibei tale te face fericit”.

Aș vrea ca fiecare femeie de pe pământ să fie mereu „AL CINCILEA ANOTIMP”.

Condiția femeii în creația lui Taras Șevcenko

Prof. **Lăcrămioara GRIGORCIUC**,
Bălcăuți, Suceava

Au trecut 207 de ani de la nașterea, într-o zi de 9 martie, a lui Taras Hrehorovici Șevcenko. Copil iobag, rămas orfan de ambii părinți, este nevoit să se confrunte cu destinul tragic și-n același timp este „condamnat” să pășească pe drumul care-l va duce spre culmile nemuririi.

A zăgrăvit lumea cu ajutorul cuvintelor și al culorilor. A făcut-o cu obiectivitate, revoltă, sacrificiu de sine și speranță. Talentul și crezul l-au făcut să ardă întru creație fără nici măcar o clipă de hodină.

Anul acesta voi scrie despre Șevcenko un pic altfel. Ca despre un prieten cu care stau la o ceașcă de vorbă și dezbatem o cauză pentru care luptăm împreună. Se știe că una din temele importante ale liricii șevcenkiene a fost femeia. Iar dacă ar fi să-l cităm pe poetul Maxim Rîlski, unul din exegeții de seamă ai operei lui Șevcenko, acesta este de părere că: „Un asemenea cult înflăcărat al maternității, o asemenea apoteoză a iubirii feminine cât și a chinurilor sale, probabil că nu se găsesc la nici unul dintre poeții literaturii universale. Nefericit în viața sa personală, Șevcenko vede în femeie, în mamă, cea mai înțelegătoare și mai curată frumusețe din lume.”

Din păcate, în abordarea acestei teme, Șevcenko n-a apelat la reverie și visare, ci s-a inspirat din realitatea crudă pe care a văzut-o cu proprii ochi. Poemele sale *Katerina*, *Sluga*, *Vrăjitoarea* rememorează povești trăite de mamele iobage de pe moșiile baronului Engelhardt, batjocorite, exploatate și bătute sub ochii pruncilor cu biciul de vătăfi fără suflet. Zbuciumul feminin din aceste creații este accentuat și de că faptul propriile surori au murit în iobăgie asemenea părinților lor.

Eroinele poemelor mai sus enumerate sunt fete care s-au îndrăgostit, au rămas însărcinate, au fost părăsite de tații copiilor și judecate aspru de comunitatea în care s-au născut și chiar de membrii familiei. Alungate de acasă, blamate de semenii fetele își încep peregrinările prin lume cu pruncii în brațe, urmărite fiind de „privirile reci și rele ale oamenilor”. Supuse unui astfel de tratament, fetele reacționează diferit.

Astfel, *Katerina* din *Katerina* –îndrăgostită de un

frumos ofițer și exclusă definitiv din colectivitatea în mijlocul căreia a văzut lumina zilei după ce dă naștere copilului - își pune capăt zilelor în mijlocul pădurii. *Lukia*, eroina poemului *Vrăjitoarea*, este necinstită de către „pan”-

ul moșiei pe care lucra. După nașterea gemenilor - un băiat și o fată - ea va fi alungată de pe moșie. Rămasă fără copii, *Lukia* își pierde mințile și rătăcește prin stepele Ucrainei. Își găsește cât de cât liniștea într-o comunitate de țigani. De la aceștia învață să cunoască toate ierburile de leac. Spre sfârșitul vieții se reîntoarce în satul natal. Este considerată vrăjitoare deoarece îi tratează pe săteni cu leacurile deprinse în peregrinările sale, iar pe fete le sfătuiește să „se ferească de panii fățarnici”. *Hanna* este tot o mamă oropsită, eroina poemului *Sluga*. Aceasta, spre deosebire de celelalte două eroine care nu pot suporta loviturile nemiloase primite din partea destinului și termină fie

prin sinucidere, fie prin pierderea minților și rătăcirea pe drumurile nesfârșitelor stepe, după ce naște copilul îl pune la poarta unor bătrâni fără copii. La scurt timp intră slugă la părinții adoptivi ai copilului și are grijă de băiatul său Marko până la moarte. De data aceasta avem de-a face cu o femeie cu un caracter puternic care luptă până la capăt cu soarta vitregă.

Trec ani după ani, dar *Katerina*, *Lukia*, *Hanna* își trăiesc în continuare poveștile triste alături de noi, deși feodalii despotici și lipsiți de moralitate nu mai sunt. A rămas însă societatea nemiloasă. Dramele acestor fete nu mai inspiră poeții, ci constituie subiectul unor reportaje în care aceste femei sunt puse la zid cu aceeași plăcere sadică ca în trecut.

E martie și-l pomenim pe Cobzar „c-o vorbă bună liniștită”. Și-n fiecare an ne întrebăm asemenea lui Eusebiu Camilar „...cum a fost cu puțință să încapă într-o pasăre de lut, numită inimă, atâtea dureri, atâtea deznădejdi și atâtea tristeți, pe care genialul poet a putut să le transforme în energie creatoare, valabilă pentru tot cursul generațiilor...”. Și încheiem aducerea aminte de azi tot cu gândurile scriitorului sucevean despre Șevcenko: „Geniul lui a rodit ca un pom sfânt, cu ramurile întinse peste timpuri, iar roadele lui oamenii le-or gusta neconținut.”

Femeia - eterna poveste

Petruș ANDREI

Ne primenim

Ne primenim în zi de Dragobete,
Uitând de nopți cu geamuri înghețate,
Iar sufletele noastre-s mai curate
Scăpate de a frigului pecete.

Vin alte zile, binecuvântate,
Când înfloresc, sub ochii noștri, fete
Atât de zvăpăiate și cochete
De par desprinse din povești visate.

Și vom vedea perechi pe înserate
Spunând aceleași vorbe fermecate
Pe care le-am șoptit și noi odată.

Cei ce cunosc miracolul iubirii
Dețin, pe viață, cheia fericirii
Ce de un înger alb lor le-a fost dată.

Mai sunt femei cu suflete frumoase

Mai sunt femei cu suflete frumoase
Și-n lume câte-o oază de iubire,
Adesea, e de-ajuns doar o privire
Ca fulgerul în nopți întunecoase.

În clipa-aceea de dumnezeire
Le uiți de tot pe cele mincinoase
Ori pe acele care trag foloase
Și-s mercantile, cu deosebire.

Dar doamna care-acum îmi umple gândul
Și-l înfrumusețează-nseninându-l
Ea, cu un prinz, mereu deschide balul.

Femeia care poate să inspire
E mai presus decât orice simțire
Și-n cinstea ei se-nalță Taj Mahal-ul.

De la o vreme...

De la o vreme-mi plac dungile drepte,
În tinerețe-o mai dădeam cotită,
Câte-o femeie se dorea iubită
Și nu era s-o las să mai aștepte.

Călcând acum pe frunza ruginită,
În pomii mei rămân crengile goale
Deși câte un vis mă bagă-n boale
Și câte o iubire ne-mplinită.

Dar, de iubit, iubit-am pe-ndelete
Și n-am lăsat în urma mea regrete
Iar azi îmi plac mai mult dungile drepte:

Iubesc după-amiezi crepusculare,
Cam tot pe-atât, dulcețile amare
Și, tot mai mult, femeile deștepte.

Femeie

Femeie, ești mai dulce ca harbul
Ce îți oferă, sub umbrare, darul
Că uiți îndată setea și amarul
Când simți răcoarea ce o dă havuzul.

Slăvit să fie veșnic grădinarul
Că-i face miezul roșu ca hurmuzul
Încât nu-i nelalocul lui abuzul
Pe care ni-l îngăduie gustarul.

Tu-mi îndulcești și clipa și destinul
Și m-amețești mai tare decât vinul,
Iubirea mea de visuri și de carne.

Să stăm o noapte în bostănărie,
De lume să ne doară-n pălărie
Și ceru-asupră-ne să se răstoarne.

FEMEII

Soție, fiică, mamă-ngrijorată –
Femeia e iubită și-admirată
Fiindcă-i de origine divină:
Ea-i aur, vin și cântec totodată.

*

Cu tine în deplină armonie
Puneam iubirii noastre temelie
Erai, în primăvara vieții mele,
Un simplu cântec, azi ești simfonie

*

Femeie, adorabilă ființă,
Aș vrea să-ți împlinesc orice dorință.
Să-ți fac din noapte zi de bucurie
Și iadul să-l fac templu de credință.

*

Ești cântec, floare, patimă și rază
Și-n toată viața mea înger de pază,
Atâta farmec risipești în juru-ți
Ca în pustiul inimii o oază.

*

Femeie, tu izvor de bucurie,
De-aș cântări tot ceea ce-mi dai mie
Eu cred că mi s-ar defecta cântarul
Și am stârni a Domnului mânie.

*

Eu pentru tine stau s-aleg cuvinte
S-aduc din nou la viață clipe sfinte,
Surâsul tău și strângerea de mână
Spre veșnică aducere aminte.

*

Ai fost ca o icoană bizantină,
În plină noapte-o geană de lumină,
Izvor curat de sfântă poezie
Și un mister adânc pe lună plină.

*

Desigur îți stă bine-așa gătită
Cu fotă și cămașă înflorită
Și cu o floare-aprinsă-n părul galben
Dar cel mai bine-ți stă îndrăgostit

*

Tu ești precum o tainică lumină
Pe-un chip dintr-o icoană bizantină,
Eu sunt supus iar tu ești suverană,
Desigur de origine divină.

Petruș ANDREI

Lili GOGA

Pictăm bucuria !

Stăpânul privea obosit prin fereastra închisă a castelului; simțea oboseală nu numai pentru că muncise din greu ori din starea lui de a fi mereu frânt, ci și din aceea că prin sticla aceea nu se vedea niciodată nimic îmbucurător. Pe atunci, umblau oamenii încruntați și mohorâți ca cerul în zilele de ploaie, nimeni nu se gândise să ia în mâini un fir de țărână, să-l mângâie cu dragoste, să sufle asupra lui puțin zâmbet și să spună: „la, să fac și eu o bucurie!”

Inima Stăpânului nu putea fi mișcată decât de frumusețea fiicei mai mari și de inocența mezinului; iubirea lui era pe deplin împărtășită de copii: la rândul lor, copiii ar fi făcut orice, numai să-l vadă privind-i reținut, așa cum rar se întâmpla; inventau mereu jocuri sau surprize care să mai înmoaie ființa de piatră, căutătura încruntată, căci ghiceau – dincolo de crusta aceea zgrunțuroasă – marea lui dragoste.

Fata cea mare își luase în mâini niște unelte neobișnuite și tot le învărtea și le căuta un loc mai potrivit pe măsura din apropierea sa, se rotea, se întindea ca și cum ar fi vrut să afle dacă ar fi putut ajunge la acele ciudățenii oriunde s-ar fi aflat. Când tatăl o întrebase ce e cu ele, nu putuse să-i spună altceva decât că le visase într-o noapte și că simțise că va trebui să facă ceva cu ele într-o zi; iar, acum, ziua venise; avea lângă dânsa și un bol cu apă, câtă ar fi curs de la streășină în căușul unei palme. Dar cel mai uimitor era lucrul acela din lemn, încălțitură de stîngii îmbinate meșteșugit, pe care odihnea înclinată, aproape vertical - nici mai mult, nici mai puțin, o pânză. Fata își făcea treaba în singurătatea gândurilor sale, așa spusese că vrea să rămână, singură, și toți se miraseră de așa ceva, însă nimeni nu îndrăznise să-i iasă din cuvânt; așa că ea își plimba bețele acelea pe care le numise „pensule” de colo până colo, lăsând niște dăre frumoase pe țesătura deasă.

De când o văzuse pe sora sa învărtindu-se în jurul șevaletului (Doamne, ce frumos nume! spusese el cu admirație), micuțul nu mai avea pace: începuse, într-o agitație nostimă, să-și facă și el niște scule potrivite staturii lui; dacă duioșia ar fi încăput atunci pe pământ, sigur nu s-ar fi uitat nimeni la el cu nedumerire, ci cu multă, multă duioșie... Copilul părea să fie absorbit de umplerea pânzei sale cu tot felul de forme mărunte și nemaivăzute și spunea că – pentru a da viață acelor contururi, avea nevoie să nu fie tulburat.

Se făcuse aproape seară și cei doi frați tot mai aveau câte ceva de făcut la lucrul lor; abia de se atinseseră de bucate, mai degrabă ceruseră apă, aveau o sete nepotolită. De la o vreme, castelul fu învăluit în ceață și, încetul cu încetul, și în întuneric, iar fata și băiatul, lăsați în plata sfântului de toți ai casei, adormiseră cu fruntea în vopsele și pensule, ținându-și mâinile îndreptate spre șevalet, de parcă și în somn ar fi vrut să-și ocrotească munca lor încă lipsită de înțeles.

Dar dimineață, cu noaptea în cap, însuflețit de energii necunoscute, Stăpânul începu să cotrobăie prin casă de unul singur, spre marea mirare a slugilor sale; și, vai! chiar pufni în răs când îi găsi pe cei doi frați, colorați din cap până-n picioare, încă nevenindu-și în fire după așa o noapte de pomină. El merse mai întâi spre întâia sa născută, care îl aștepta liniștită, cu dragostea întipărită pe chip.

- Privește, tată! Am pictat pentru tine bucuria! Fie ca ea să sălășluiască pentru totdeauna în inima ta! Tatăl se uită cu prețuirea cuvenită înspre darul acela unic; avea de gând ca, oricât de puțin i-ar fi plăcut, să nu se arate, să nu-i strice bucuria copilei sale. Dar, când văzu ceea ce mâinile ei făptuiseră pentru dânsul, nu mai putu să scoată nici un cuvânt, atât de surprins ce era! Pomi mai mari, mai mici, plante agățătoare, porumbei albi, cu aripile deschise, gata să se înalțe în zbor,

fluturi, muște, musculițe și albine, dădeau să se scoboare din desenul fetei. Tatăl făcu un semn a binecuvântare și, deodată, toate prinseră viață: odaia se umplu de miresme, culorile îmbiau la veselie în petale plutitoare, fluturii se înălțau în zbor jucăuș, albinele adunau polen, porumbeii gângureau cu iubire. Un țânțar îl pișcă de nas pe Stăpân, dar acesta nu îndrăzni să strivească rodul osteneții fiicei sale și admiră tabloul mai departe; după un timp, o întrebă pe fată:

- Și cum să se cheme toate acestea? iar fata îi răspunse simplu:

- Vară!

- Tată, tată! Îl strigă și celălalt copilaș. Din șevaletul său răzbătea o zumzăială pe care nimeni nu o mai auzise până atunci; el își însușise singur munca și nu știa cum să se mai ațină la toate cele nerăbdătoare: flori mici și parfumate pe crengile copacilor, brândușe, toporași, fire verzi de iarbă și câte și mai câte... Rândunele gureșe aduceau fire de paie din grâne pe care nimeni nu le văzuse până atunci, țurțuri se topeau pe marginile de la acoperișurile caselor; într-o margine de pădure, se vedeau cercuri de zăpadă topită, din care răsăreau floricele mici, albe – ghiocci. În iarbă, stăteau culcați, curioși, alăturați, doi ochi albaștri; tatăl își plimbă imperceptibil degetul pe conturul lor care închipuia un opt. Copilul nu mai așteptă întrebarea și spuse:

- Asta e nesfârșirea, tată, și am închipuit-o pentru mama! Toți o iubim!

Pentru aceste vorbe deosebit de înțelepte, el primi câte o sărutare pe fiecare ochi, ceea ce îl bucură nespus. Când fu întrebat cum să se cheme ceea ce așternuse el pe albita lui, el zise simplu:

- Primăvară!

Copiii mărturisiră că mai aveau de gând să mai facă și alte desene, la fel de frumoase, cărora să le dea nume diferite; după aceea tot castelul se apucă de sărbătorit acele frumoase daruri pe care părintele, după o lungă chibzuință, le boteză „Artă”.

Doină

Dacă-ți iese-n cale,
Cin' să-ți iasă-n cale,
Dorul de pe vale,
Spune-i ca să vină,

Diseară-n grădină
Degrabă să vină,
Cu fir de sulcină,
Cât luna lumină;

Și cu izmă creață
Dis-de-dimineăță.
Verde busuioc,
Să-l iubesc cu foc!

Dacă mi-l găsești,
Să nu-l oropsești,
Să-mi treacă de jind,
Vedea-l-voi sosind

Când s-or troieni
Oare o veni,
Florile-n poieni!
L-aș vedea venind
Când cireșii ning,
Focul să mi-l sting!

Vânt

Mi-a intrat azi dimineată vântul pe sub ușa,
Insolent, zburdalnic, cu privirea jucăușă,
Avea păru-nvălmășit și încâlcit de frunze
De nisip, de praf, de scame și de pânze

De păianjen și vorbea mult prea împrăștiat,
Afișând un aer de student boem, întârziat.
M-a privit malițios, avea o mina importună,
A zâmbit, iar apoi, a stârnit o aprigă furtună.

Si fără să-i pese, răgând ca o fiară,
A lovit năprasnic, drept în primăvară.
Timp zbârcit, cu toane, și Părinte Doamne,
Am lăsat în urmă multe ierni și toamne!...

noi doi

se-aprinde roșie o floare în ghiveci
de buze frunzele-i sunt reci
îmbrățișate strâns stau rouă și suflare
și în pistilul ei mai picură o lacrimă de soare

petale peste nouri trec de parcă-s fluturi
înstrăinați ne naștem spre-a ne tot duce singuri
și fiecare-nțepenește-n olul frământat de-olar
din timpul de lut galben și solar

în cântec se preface-ncet încet
iar lumea i se închide-n ofilit buchet
frunză arsă verde-albastră
noi doi prizonieri în glastră

Biblioteca

Singura ușa a bibliotecii
era o carte deschisă la pagina trei
și avea foile tăiate;

descălcătorii de noduri intrau acolo
cu mâinile goale, umblând prin
fișierele ordonate rânduri rânduri
ca-ntr-un pulover tricotat.

Începeau munca de la stânga la dreapta
sau invers,
uneori de sus, până ajungeau în profunzime,
apoi, de la capăt.

Nu era permis accesul în bocanci -
oricum, lucrătorul pătrundea în poveste ca tânăr exaltat...
la final, nu mai căuta calea,
fie pentru că n-ar fi avut forța de-a întrerupe vraja,
fie pentru că ieșirea nu exista.

IDEALUL FEMININ ÎN VIZIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI BÂRLĂDENI

Prof. **Ghiță CRISTIAN**

Bârladul, *un fel de Weimar* (George Călinescu), a îmbogățit panteonul culturii naționale cu numeroase personalități: în literatură – Alexandru Vlahuță, Victor Ion Popa, George Tutoveanu; în muzică – Gheorghe Cucu; în știință – Ștefan Procopiu, Alexandru Philippide; personalități politice – Alexandru Ioan Cuza, Manolache Costache Epureanu, Gheorghe Gheorghiu-Dej, dar și cu artiști de talie națională și internațională.

Printr-un proces de creație activă și persistentă, luând ca model realitatea înconjurătoare, prin puterea inteligenței și a muncii, cu talent și voință, au transformat-o în opere nemuritoare. Stau mărturie lucrările științifice și operele artistice în care se reflectă geniul și truda căutărilor și realizărilor acestora.

Artiștii bârlădeni au îmbogățit patrimoniul culturii naționale cu operele lor care stau alături de cele ale artiștilor naționali spre binele, mândria și nemuirea acestui neam al românilor și al pământului românesc. În spiritul tradiției și al credinței artiștii bârlădeni și-au adus contribuția la îmbogățirea tezaurului național și prin aceasta al celui universal. Opere ale artiștilor bârlădeni sunt expuse atât în țară cât și dincolo de hotarele ei: în Grecia ale lui Ion C. Dimitriu-Bârlad; la New-York ale lui Marcel Guguianu; în Canada ale lui Gheorghe Alupoiaie.

Artiștii au abordat în operele lor genuri, tehnici și tematici diferite, multe din acestea având ca sursă de inspirație, idealul feminin-frumusețea femeii, temă universală, în artă, din antichitate și până în zilele noastre.

Femeia ca simbol al frumuseții, personificare a maternității, a fost reprezentată în opere nemuritoare realizate în sculptură, pictură, grafică și arte decorative. A fost încadrată în arhitectură – *Cariatidele* de la *Erechteionul* de pe Acropolea Atenei dar și la noi, Ana, soția meșterului Manole în *Legenda Mănăstirii Argeșului*.

Sculptura a excelat în reprezentări ronde-bosse (rotunde), baso-reliefuri, busturi sau compoziții mai ample.

Pictura cultivă genul portretului dar și al nudului în infinite reprezentări ale feminității de la copil, adolescent, matur sau în vârstă, scoțând în relief frumusețea chipului, a sufletului dar și a trupului prin culoare și ambient.

Vom exemplifica cele afirmate prin opere ale artiștilor bârlădeni.

Ion C. Dimitriu-Bârlad (1880-1964) – *Profesor și artist-sculptor*.

Mamă după război - simbol al maternității, durerii, tragismului dar și al eroismului și patriotismului;

Femeie cu ulcior – *Izvorul Sissi* din Grădina Cișmigiu din București, sculptură ambientală, în spiritul tradiției populare în genul picturilor lui Nicolae Grigorescu;

Regina Maria, protectoarea națiunii, basorelief în bronz patinat; personificarea nemuririi patriei;

Reverie – viziune romanțată a tinereții feminine;

Romania Mare – simbol al unității naționale.

Marcel Guguianu (1922- 2012) – *Sculptorul frumuseții feminine*.

În toată opera sa a avut ca ideal femeia - nudul feminin, reprezentat într-o multitudine de forme și expresivități ale corpului uman realizate în piatră, marmură sau bronz.

**România
Mare**

Reverie

Reverie

Ca o recunoaștere a meritelor sale artistice și ca fiu credincios al urbei natale, municipalitatea bărlădeană i-a dedicat *Pavilionul Guguianu*, inaugurat în 2004 în prezența autorului, operă arhitecturală de talie europeană atât prin formă cât și prin conținut și care găzduiește atât în interior cât și în exterior – plain air – majoritatea operelor sale – grafică, schițe, crochiuri, studii de compoziții, ronde-bosse – nimfe, maternități, corpuri feminine stilizate – nuduri expresive în diferite poziții, fără a sugera erotismul ci doar frumusețea trupului feminin.

Nicolae N. Tonitza (1886-1940) – *Artistul și pedagogul cetățean*.

Pictorul reprezentativ al Bărladului și al Țării.

În 2011, opera sa *Nud în iatac*, cel mai scump nud din România, pictat în 1926, s-a vândut cu 290.000 de euro.

Pictor militant și pedagog a reprezentat prin desen și culoare, a pictat numeroase portrete ale copiilor săi, Irina, Catrina, Petru, ale familiei, dar și alte personaje din lumea celor obidiți. Pedagog și scriitor, critic de artă s-a manifestat plenar atât ca artist plastic-pictor cât și ca îndrumător al unor generații de mari artiști: Corneliu Baba, Călin Alupi, Petre Hârtopeanu, Ion Frunzeti și alții. A practicat un stil pictural decorativ în toate genurile: portret, natură statică, peisaj, compoziție și pictură religioasă.

Ca și Marcel Guguianu, în sculptură, N. N. Tonitza abordează în pictură, nudul feminin fără conotații sexuale sau erotice. Într-un articol al său *Preliminarii la studiul nudului*, Tonitza face un

aspru rechizitoriu la adresa puritanismului de paradă și a falsului moralism. În nudurile sale artistice urmărește armonia cromatică și estetică, frumusețea formelor, anatomia umană cu detalii semnificative: mâinile, fața, ochii, părul. Nudurile și studiile de nuduri reflectă conștiința artistului, buna cuviință în spiritul moralei creștine și a tradiționalului bun simț, specific poporului român, care nu a exagerat, ca în zilele noastre, în cultivarea instinctelor primare. Păstrându-și autenticitatea și senzualismul cromatic stilul propriu al lui Tonitza reflectă ingenuitatea artistică cultivată subtil în spiritual marilor artiști ai lumii: Tizian, Veronese, Modigliani, Picasso, Salvator Dali etc.

Tonitza considera nudul „cea mai subtilă înfrățire între culoare și lumină” care „strânge într-însul toată lumina din jur și apoi o împrăștie ca pe un soare” – Corneliu Baba, *Tonitza*, 1965, p. 10.

Artistul, un pudic al artei, își picta nudurile, mai ales privite din spate, evidențiind netezimea, plasticitatea și transparența carnației iar ochii copiilor sunt celebri prin expresivitatea punctelor cromatice.

Exemple de lucrări cu tematică feminină:

- Soția artistului – 1912
- Cusătoreasa -1924
- Cerdacul - 1924
- La patul bolnavului -1924
- Cap de copil – Catrina – 1925
- Femeie în interior – 1925
- Fetița olandeză – 1925
- Fetița pădurarului – 1926
- Catiușa lipoveanca – 1926
- Maternitate – 1926
- Irina – 1926
- Nud – 1926
- Nud așezat – 1930
- Nud văzut din spate – 1933
- Studiu de nud – 1938
- Nud la mare
- Nud pe fond decorativ
- *Nina în verde* (actrița Nineta Gusti, nepoata artistului)

Nud în iatac

În iatac

- *Portret de fetiță* în mai multe variante
- Fetiță citind
- Cap de fetiță
- Fetiță cu ceașcă
- Fetiță cu fundă

Corneliu Vasilescu – *artist contemporan, bârlădean*, născut la 23 octombrie 1934.

Reprezentant al abstracționismului expresionist, fire romantică, pendulând între realism și abstract, a devenit artistul gestualist al românilor, impunându-se și în Germania la Universități de artă.

Provine dintr-o familie de intelectuali: mama, Alexandra – profesoară de desen, tatăl, Nicolae, avocat. Debutază în 1960, înainte de a-și face studiile universitare, și devine membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Între 1968-1974, face studii de specialitate la Institutul „Nicolae Grigorescu”, la clasa pictorului Gheorghe Șaru.

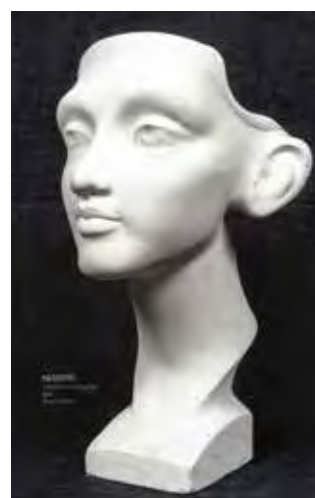
În 1973, împreună cu pictorul Lucian Grigorescu, inițiază și realizează un experiment de design industrial și umanizare a ambientului „*Arta în spații industriale*” la Întreprinderea de Rulmenți Bârlad.

Expune în țară și străinătate iar la Bârlad, în 2008 și în 27 iulie 2015, la galeria de artă Nicolae N. Tonitza „*De la baroc la până mai ieri*” – o cavalcadă de nuduri feminine în ipostaze diferite într-o perspectivă barocă, afectivă și în contraste acromatice de griuri calde și reci.

Gheorghe Alupoie – *Profesor și sculptor bârlădean și vasluian*, născut în 1944.

În paralel cu activitatea la catedră a creat compoziții originale cu tematică feminină:

- *Portret de tânără femeie* – 1973;
- *Modigliană* – piatră – 1982;
- *Extaz* – 1983;
- *Pro patria* – statuie simbol cu mesaj patriotic -1994, amplasată pe Movila lui Burcel;
- *Luceafărul* – 2003;
- *Elena Cuza* – bust pentru școala cu același nume - 2006;
- *Eugenia Moldoveanu* – bust din gips -2012;
- *Nefertiti* – interpretare personală;

- *Primăvara;*
- *Meditație;*
- *Studentă.*

Smaranda Brăescu

După decesul din 1999, donează, prin sora sa, Muzeului „Vasile Pârvan” din Bârlad, trei picturi și o sculptură.

Antonio Romeo Pălie – Profesor și pictor bârlădean, membru U.A.P. Galați.

Practică o pictură exuberantă prin culoare în care nu lipsește personajul feminin în armonie cu natura sau ambientul de interior.

Constantin Mardare – Un om mare cu suflet de copil.

Provenit și atașat Casei de copii, a surprins în lucrările sale ingenuitatea sufletului și trupului copiilor, fete și băieți, alături de frumusețea imaculată a florilor, în expoziția „Flori și chip în culoare”, august-septembrie 2020, la Galeriile de artă „N.N. Tonitza” Bârlad.

Tangențial tema frumuseții feminine a fost tratată și de alți artiști bârlădeni de-a lungul timpului de către: Aurel Istrate, Constantin Chițimuș, Georgel Pascu, Eugen Iftene, Didu Clapon, Dionisie Gradu, Sebastian Pascu și discipolii lor, Anda Varlaam, Aonițoaiei Veronica, Dana Adam, Brașoveanu Nicu, Alexandru Cucu, Berta Maria Moldoveanu și alții prezenți recent pe simezele Galeriei de artă din Bârlad.

Tematica idealului feminin în pictură, sculptură sau arte decorative a fost și va fi tratată și de alți artiști plastici, temă nemuritoare care va continua să inspire generațiile de artiști prezente și viitoare

Dorinel Filichi – Profesor și sculptor bârlădean, în activitate la Liceul Pedagogic.

Elena Cuza – basorelief, emblemă a Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor Bârlad;

Smaranda Brăescu - bust amplasat în Parcul municipal.

Constantin Dimofte – (1934-1999) – Profesor la liceul de artă din Galați.

Bârlădean prin origine, absolvă în 1956, Liceul „N. N. Tonitza” din București, după care în 1960 urmează Institutul „Nicolae Grigorescu” și este repartizat la Liceul de artă din Galați, activând la catedră dar și pe plan artistic, participând cu lucrări de sculptură și pictură în expoziții personale și de grup. A reprezentat personaje feminine în lemn, piatră și bronz.

Pictură de Antonio Pălie

Pictură de Constantin Mardare

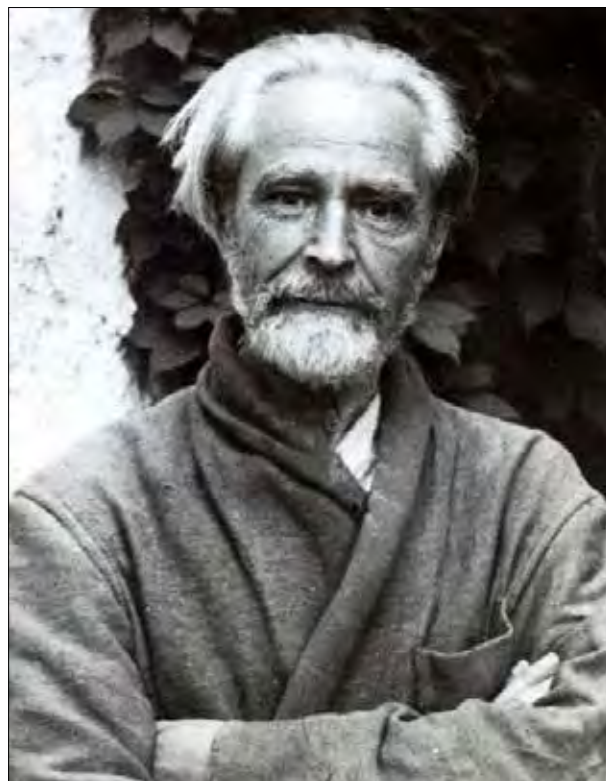
„PLÂNGE-N MINE DORUL...” Vasile Voiculescu și mama sa

Gheorghe POSTELNICU

Copilăria pârscoveană a lui Vasile Voiculescu s-a petrecut într-un cuib încălzit de dragostea protectoare a mamei și a întregii familii. Sultana, fiica cea mică a lui Ion Hogeș și a Stoianei Cocenescu, își pierduse tatăl când avea 18 ani, fiind, cumva, nevoită să se mărite, un an mai târziu, cu Costache Voicu, de peste Gârlă, cu 17 ani mai în vârstă. În 10 ani, tânăra mamă a adus pe lume 4 copii, un băiat și trei fete. În toamna lui 1884, când s-a născut Vasile, în ajunul zilei Sfintei Paraschiva, toți s-au bucurat. Singura ei fotografie arată un chip cu ovalul feței neted conturat, cu ochii mari și negri sub o frunte stâncoasă, cu părul brun despărțit prin cărare. Nasul proeminent, buzele strânse și privirea fermă caracterizează un temperament dărz și neobosit. Era scundă, însă robustă. I-au semănat fizic fiicele Ana și Maria, și, cum se întâmplă întotdeauna, soarta a păstrat cele mai multe asemănări pentru una din nepoate, Gabriela-Michaela. Ceilalți copii, Filipache, Florica și mai cu seamă Dile (Vasile), au semănat lui Costache, fiind subțirii, bălăiori și cu tenul mai deschis.

Contrar modelului țărănesc al familiei românești, tatăl avea porniri sentimentale: cumpăra cărți, recita poezii, doinea, umbla după vânat, lăsând de multe ori treburile casei în seama soției care, când țesea la război, organiza neuitate seri de lectură pentru copii. Prin glasul său aceștia au putut cunoaște aventurile lui Robinson Crusoe, ale Babei Visa și ale sfinților, pe când Costache îi înflăcăra cu „Doina” și „Scrisoarea III” și îi înveselea cu fabulele lui Anton Pann. Cărțile rituale, Vechiul și Noul Testament, minele împrumutate de la biserica din sat erau clipe de înălțare spirituală pentru întreaga familie. Copiii cunoșteau desfășurarea slujbelor religioase pe luni și pe zile și organizau scene virtuale, transfigurați de magia imaginației, jocul de-a biserica fiind interpretarea puerilă a marilor mistere. „Sfântul locaș” se afla sub nukul din fundul grădinii, iar altarul, în spatele unor cearșafuri. Trăgeau de crengile copacului și se prefăceau că aud glasul clopotelor. Mama îi privea cu duioșie. Ar fi vrut ca Dile să se facă preot.

Anii au trecut. Copiii și-au luat zborul. După terminarea Medicinii și numirea sa într-o circumscripție rurală, Dile a aflat că, pe neașteptate, buna lui mamă s-a îmbolnăvit, fiind îngrijită de noră. Fiul i-a adus un tratament nou și durerile au încetat. Sultanei i-a revenit energia și se putea ocupa din nou de gospodărie. Cu toate acestea, s-a petrecut din viață, pe 27 ianuarie 1911. Surorile și-l aminteau pe fratele cel mic stând nemișcat, ore în șir, lângă sicriu, apoi, după înmormântare, rătăcind, multă vreme, pe malul râului.

Poezia „În amurg” (43 de versuri lungi), inclusă în volumul de „Poezii”, din 1916, redă sentimentele fiului părăsit pentru totdeauna de mamă, regretând timpul paradisiac și inocența pierdută. Inefabil document liric și biografic:

Te văd și-acum învăluită de umbra tristului amurg...
Ca strălucite mări de apă sorbite-n lacome prăpăstii
Așa pierdea lumina-n largă și-ntunecata noapte rece...
Tu stai ca frântă de durere și-n satul nostru plin de pace,
La poala munților sălbateci,
Doar noi ne frământam în suflet.
Așa te văd, plângând, în umbra îndureratului amurg.

.....
Tot în amurg... Mă-ntorc acuma, târându-mă spre tine,
mamă.

Murit-a calul meu năprasnic și ruptă-i pala mea vitează,
E ruptă mamă, frântă, plină de însuși sângele meu cald;
Iar scutul, scutul în fărâme lăsatu-l-am prin lumea-ntreagă.
Târându-mă pe jos ca viermii,
- Ah calul, unde-mi este calul?!-
Mă-ntorc și nu mai dau de tine și munții mei sălbateci,
mamă!

Marinel GÎLCĂ

O poveste de demult

*„Nu iubi primăvara, ci înfățișarea unei anumite flori
în care primăvara s-a închis: nu iubi dragostea, ci pe cel în
care dragostea se întrupează!”*

Antoine de Saint-Exupéry

În soarele cu dinți al unei după amiezi de sfârșit de februarie Rareș Vornicu, obosit, parcă încovoiat de grijile cotidiene, descuie cu oarecare atenție poarta din fier forjat și intră în curtea micuță a casei unde locuia cu soția și cei doi fii. Ici, colo, pământul negru și reavăn era bălțat de câteva petice de zăpadă care începuseră să se topească în căldura aparent prietenoasă a astrului solar. Bărbatul de treizeci și patru de ani, arhitect de profesie, privi circular imobilul cu etaj, construit în stil neoclasic după planurile sale, un imobil cochet, funcțional, dar minimalist și apoi, meditănd cu gândurile departe, liniștea imaterială din jur îl cuprinse ca un voal moale de mătase. Văzu într-o lumină nouă, parcă veselă, linia orizontului ce se sprijinea pe dealurile molcome și puțin cernite. Pe valea largă a râului Bârlad el zări silueta unui tren. Înainta către oraș fără zgomot, aidoma unui șarpe uriaș. Apoi, în liniștea zilei, din acele depărtări, răbufni păcăniturile ritmice, din ce în ce mai puternice ale roților de fier. Cu cât trenul se apropia de așezarea urbană se mărea și sunetul sacadat al roților, huruitura acestora devenind, în scurt timp, covârșitoare. Blocurile de la periferie îi ascuseră privirii mastodontul din oțel, însă Vornicu auzi distinct şuierul sirenei care anunța că trenul intra, parcă triumfător și definitiv, în gara orașului. Bărbatul se bucură de venirea trenului pe care-l asocia mereu cu ceva inedit, poate legat de nașterea speranțelor, a înmuguririi vieții, așa cum se întâmplă, de la facerea lumii sau a „bing-bang-ului” primordial, în fiecare primăvară. Dar impresia aceasta, care i se repeta lui Vornicu sui-generis când pășea într-o gară, ori se gândea, pur și simplu, la acea poartă de intrare a orașului, asociind-o prezenței sale fizice, îi fu de o efemeritate care-l derută, apărându-i mereu ca ceva nefericit, sâcâitor... În scurt timp, nici cât să fumeze o țigară, aceeași sirenă țipă cu mai multă insolență și trenul duduind abandonă gara, purtând cu el destine, încrustate cu bucurii, disperări, despărțiri sau speranțe, același veșnic mesager își lua parcă adio de la firescul vieții și plecă nepăsător spre alte zări... Vraja sosirii unui crâmpei de fericire, a poeziei acelei clipe, i se destrămasă în mod abrupt nostalgicului arhitect... Lui Rareș nu-i plăceau gările, avea față de ele un soi de trac al respingerii, ele însemnau în accepțiunea lui înfrigurarea așteptării, înghesuiala călătorilor la casele de bilete sau pe peroane, bagaje împinse sau cărate, poate șoaptele și jurămintele îndrăgostiților, milogeala cerșetorilor, iar peste vânzoleala aceasta se suprapunea periodic o voce robotică, mereu aceiași, anunțând venirile și sosirile trenurilor (cu întârzierile aferente). În acele spații de tranzit șablonare, din când în când stropite cu lacrimi, cu amărăciunea separărilor și plecării în necunoscut, stări care îi accentuau melancolia și-i aducea regrete, uneori spectacolul vieții devenea, paradoxal, tumultuos și variat. Însă, mai pe scurt, pentru el,

gara însemna despărțirea.

Într-un târziu arhitectul se reîntoarse în realitatea clipei. Casa din fața sa rămânea tăcută, dar ospitalieră, parcă așteptându-l. De dincolo de ferestrele largi, din lemn maroniu, stratificat, nu se zărea nicio mișcare. „Probabil Ana nu s-a întors de la fabrică, iar băieții sunt încă la școală.” își spuse el consolator. Din apropiere, pe fundalul acela liniștitor, răzbăteau glasurile zglopii ale unor copii care jucau fotbal pe terenul de sport al „Clubului sportiv” iar, deasupra, pe firele de înaltă tensiune, chiar la câțiva pași de el, doi gugustiuci uguiau drăgăstoși, în felul lor, și se chemau cu insistență. Poate își căutau partenerii sau transmiteau semnale ca să-și alunge rivalii așa cum fac, în general, păsările odată cu venirea primăverii. „Ciudat, sau poate că nu, medită Rareș, în acest anotimp copiii cresc mai repede, în timp ce adulții îmbrăcați mult mai lejer și expunându-și la soare anumite părți ale corpului, se simt mult mai atrași unii de ceilalți, tot acum se înfiripă noi iubiri, se face dragoste mai des decât în alte anotimpuri... poate că frigul iernii, hibernarea să fie de vină...”

Un gând ca un fluid fierbinte îi săgetă inima. Se gândi că tot într-o zi minunată de primăvară, în urmă cu vreo zece ani, o cunoscuse pe Ana, studentă în anul trei la politehnică, cea care, cu o voce caldă, bine timbrată, interpretase șlagărul Mirabelei Dauer „Veniți, privighetoarea cântă” și, prin prestația ei de excepție, ridicase în picioare întreaga asistență – o mulțime de tineri pestriță, gălăgioasă până atunci, dar redusă la tăcere – adunată în sala de concerte a Casei de Cultură a studenților din Iași. La vremea aceea, Rareș, tot student la arhitectură, dar în ultimul an, privind afișul manifestării o remarcase pe tână studentă. Inexplicabil, s-a simțit atras de ea. Pentru întâlnirea cu Ana s-a pregătit într-un fel anume... În cântec era vorba atât de privighetoare dar și de liliacul înflorit... După terminarea concertului, în ovațiile sălii, îmbujorat, cu inima ticăind, el a urcat pe scenă și i-a înmănat talentatei interprete Ana Păduraru un impunător buchet cu flori de liliac albăstriei dar și mov-lila.. Uimitor pentru el, ea, solista, i s-a părut mult mai frumoasă decât era pe afiș... Ochii luminoși ai fetei de un albastru azuriu, asemănători unor nuanțe ale florilor de liliac – o coincidență la care el se gândise în alegerea florilor – au scânteiat, l-au privit surăzător, într-un fel surprinși de gestul puțin stângaci al tânărului necunoscut –ce-i drept, plăcut la înfățișare, cu o alură sportivă– însă cu o anumită tandrețe și intimitate care l-au subjugat definitiv...„Mulțumesc din inimă! Ce surpriză! Sunt chiar florile mele preferate!” a gândurit ea. „Cu multă plăcere!” ar fi adăugat el, emoționat.

Și, sub semnul violetului, a încrederii, așa a început totul...S-au plăcut și s-au iubit încă de când s-au cunoscut,

rămânând împreună „până când moartea îi va despărți” sau poate nici ea... În amintirea acelei zile de neuitat, după ce a construit casa și a amenajat grădina, Rareș a plantat în grădină doi arbuști de liliac, iar în fiecare primăvară când ei înfloresc casa lor este plină de mirosul dulce, subtil și persistent al luxuriantelor flori, toate vii și strălucitoare, unele mov-lila, altele albastre... Ochii plini de iubire ai Anei sunt peste tot și-i mângâie existența..

Pe acoperișul din tablă albă al casei vecinului dinspre apus razele învăpăiate jucau ca niște ape de parcă cineva nevăzut întinsese în joacă un giulgiu de argint. În văzduhul senin și neclintit de adieri, deasupra cartierului de case, Rareș zări puțin uimit, zvâcnirile scânteietoare ale unui stol de porumbei. Bărbatul privi cu o anumită detașare metafizică lunecările zburdalnice ale păsărilor pe albastrul cerului, neastâmpărul lor eternizat veșniciei, și-l apucă subit un soi de dor de ducă, inexplicabil pentru cineva atât de statornic cum era el, ceva răscolitor, asemănător metempsihozei. Și-ar fi dorit mult ca după „marea trecere”, vorba bunicului său Ilie, (ajuns, între timp, în lumea îngerilor), să se reîncarneze într-o pasăre, iar atunci când l-ar paște o primejdie să se ridice cu multă ușurință de la pământ, lăsând în urmă totul, astfel încât să urce dezinvolt spre oceanul nemărginit al cerului, sorbind cu nesaț până la ultima celulă a ființei sale bucuria și satisfacția libertății depline a zborului, a înaltului, a absolutului... Jubilațiunea gândului ipoteticei transformări, razele călduțe, liniștea patriarhală a locului, în două cuvinte: atmosfera primăvărată, impregnată de aerul încă rece dar pur, tot și toate îl înviorară dintr-o dată.

Cu pași rari el porni spre fundul curții unde construisese un foișor, alături îl aștepta grătarul din cărămidă – pus la conservare și neutilizat din toamnă – iar nu departe instalase un balansoar, care parcă îl ademenea.. Rareș ocoli locul și privirea îi fu atrasă de un colț al micii sale grădini. Se apropie și ochii i se dilatară cuprinși de o bucurie dar și de o lumină duioasă, mai mult evlavioasă. În mustul zăpezii, înfruntând gerul încă mușcător al nopților de iarnă calendaristică, curajoși, își ridicară frunțile câțiva ghiociei. Floricele lor rămase timid semiînchise – aduceau mult cu niște stropi de lapte agățați de firele firave ale frunzelor de un verde crud, apărute în frigul iernii printr-o minune divină. „Doamne, cum trece timpul, este primăvară iarăși, au apărut primii ei vestitori: ghiociei!” își spuse cu nostalgie, Rareș. Se aplecă și atinse cu degetele plantele, mângâindu-le ca un copil.

Apoi se așeză cu un oftat pe balansoar. Închise ochii. Își aminti că în urmă cu doi ani mergând în vizită la bunicul său ce locuia într-un sat la vreo 60 de km de Bârlad, Rareș, admirase în grădinița din fața casei răzoarele cu ghiociei, cu narcise albe și galbene dar și cu lalele roșii, portocalii, sau multicolore. Alături, în frunzele lor late, de un verde-albăstrui, se ridicau suple, și-l îl îmbătau cu parfumul lor atât de suav și pregnant, delicatele lăcrămioare. Câteva rândunici făceau volte, zburdând la joasă înălțime. În soarele crud dar zglobiu al dimineții de martie privirea i-a fost atrasă de prospețimea și cromatica inefabilă a florilor. Era ca într-un vis frumos și florile primăverii parcă îl chemau să le atingă, să se bucure împreună și să-i transmită bucuria reînvierii naturii, a începutului fără sfârșit, să-l facă să simtă pulsul puternic al vieții, dulceața și misterul ei, cu alte și alte trăiri...

„Ce minunăție de grădină!”, spusese el, entuziasmat. „Da, sunt florile puse de bunica ta, Dumnezeu s-o ierte, tare

le mai iubea... Simțindu-și sfârșitul aproape m-a rugat să am grijă de ele.” Bătrânul a oftat, înghițind în sec și ochii săi, încă vioi la cele 91 de primăveri, i s-au înrourat. „Am respectat cu sfințenie dorința ei și, cu puterile mele le îngrijesc, așa cum pot...” I se ghiceau în glasul marcat de tristețe o jinduire nestinsă, o duioșie sfâșietoare, poate resemnarea în fața implacabilului, a dispariției brutale și ireversibile a ființei dragi cu care împărțise și bune și rele aproape 70 de ani. „Mi-e tare dor de ea! Am iubit-o așa de mult pe buna ta!” Apoi, după câteva clipe, pe fața suptă, accentuată de un galben pământiu, nesănătos, i-au radiat bucuria și un nimb de sfârșit al suferinței, poate și împăcarea reîntâlnirii cu draga lui în viața de apoi și decipitudinea parcă i-a dispărut: S-a înseninat și a continuat cu glasul său cald, ușor tremurat: „Dragul meu, mă bucur mult că-ți plac, îți poți lua flori cu brazde de pământ cu tot, se prind tare ușor.” „Da! Îmi plac foarte mult și le voi lua!” exclamase el, mișcat...

Rareș Vornicu a strămutat în grădina sa din oraș câteva exemplare din fiecare soi de flori din răzoarele bunicilor. În anul următor plantele au răsărit viguroase, bucurându-l din nou cu gingășia și parfumul lor. El rămăsese cu acea impresie desfătătoare, dublată de o veselie tonifiantă, stări inspirate de frumosul și viul inegalabil al culorilor, cât și de plăcerea de a le privi și de a trăi optimist alături de ele... Însă bucuria îi fusese umbră în acel an de o despărțire dureroasă, neașteptată... bunicul abandonase arena vieții, îl părăsise pe el, pe toți cei dragi, urcând în ceruri spre întâlnirea cu tovarășa vieții lui... Întotdeauna suntem nepregătiți și neputincioși cu asemenea momente grele... Dacă fizic el plecase de pe acest pământ pentru totdeauna, spiritul său viu, încărcat de înțelepciune, de sfaturi și povești, care mai de care mai frumoase și incitante, rămăsese aici, în universul existențial, cel cunoscut și obișnuit... iar florile, atât de gingașe, cele care de abia mijeau în soarele primăvărat, îi erau ochii și gândurile lui.. urmașele lui directe care-i făceau amintirea atât de însuflețită, pregnantă și răscolitoare.

Tânărul arhitect, încă așezat pe scândura balansoarului, clipi des din ochii săi căprui, amintindu-și una din povestirile bunicului său Ilie, fost învățător al satului, spusă curgător dar și hâtru, la o clacă, pe vremea când el, Rareș, era doar un licean fără griji, aflat în vacanță...

Își aminti ca prin vis acea dată: sus, pe cerul îngust și violet lucea mat o lună ciuntită și stingheră și licăreau doar câteva stele. Afară dănuia o noapte sticloasă de februarie, cu ger mușcător și omătul care albea totul, dar în căsuța bunicilor era cald și bine: în sobă focul trosnea, mirosea dumnezeiește a gutui și a dovleac – ambele delicate puse la copt în rola sobei – dar și a plăcinte poale-n brâu pe care amfitrioana casei, Maria Vornicu, bunica lui – o femeie mărunțică dar energică – după ce le scosese din cuptor și le unsese cu untură presurând un praf de zahăr, le așeza pe farfuria întinsă, îndemnând cele cinci-șase vecine, venite să o ajute la scărmanatul penelor, să servească din bunătățile ei.. Ilie Vornicu turna tacticos dintr-un cofăiel în pahare înalte, un vin roziu, dulce-acrișor și ușor spumant ce răspândea în odaie aroma din toamnă a strugurilor de nohan... Când termină de umplut paharele cu vin bătrânul ciocni cu toți cei de față și plescăind bău cu sete, cu o plăcere nedisimulată licoarea lui Bahus. Cu asistența de față, numai ochi și urechi, el începu cu o voce domoală să desprindă firul unei povești de demult... Dogoarea ochilor săi de culoarea cicoarei și vraja povestirii îl

cuprinseră și pe adolescentul său nepot:

- Da, dragii mei, începu el, sfătos. Să vă povestesc un caz petrecut demult, pe la noi, pe meleagurile copilăriei mele, dar și a multora dintre voi.

Toți cei de față se așezară mai bine să asculte.

-Eu, vă rog, tare mult, să-l ascultați pe soțul meu, dar servind din plăcinte, acum sunt bune că-s calde, interveni bunica Maria, gazda.

Vecinile dădură din cap aprobator și apucară bucăți de plăcintă mâncând cu poftă dar și cu o anumită sfială.

-Venise toamna, începu bătrânul nostalgic, căzuse bruma și sătenii erau tare necăjiți, disperați, de stricăciunile haitelor de lupi: le rupeau și mâncau oile, caprele, atacau vitele mari, măgărușii, caii, inclusiv boii. Fiindcă, dragii mei, să știți că înainte de război, nu apăruseră pe la noi mașini sau tractoare care să-i sperie, încă erau păduri mari, locuri poate neumblate de picior de om și lupii erau mulți. Îi vine ideea unui înțelept al satului să fie săpată o groapă mare, în pădure, pe un drum pe care pădurarul văzuse lupii trecând mai des. Zis și făcut. După ce o mână de gospodari au săpat-o – practic un dreptunghi, cu lungimea de aproape patru metri, lățimea de vreo doi metri și ceva, adâncimea așijderea – groapa a fost acoperită atent, cu crengi și frunze moarte pentru a nu da de bănuț lupilor de acea cursă, ba mai mult, pe fundul ei, ca să-i ademenească, sătenii au pus și o halcă de carne tăiată dintr-un bou bătrân și bolnav, sacrificat în urma atacului acelorași fiare.. După ce au terminat treaba, obosiți, dar încrezători în demersul lor, oamenii au plecat la casele lor, urmând a reveni a doua zi ca să vadă ce s-a întâmplat la capcana întinsă de ei. Desigur, nu toți din sat știau de momirea ce li se pregătise sălbăticiunilor. Numai că, în acea noapte de pomină, o întâmplare tragi-comică avea să se producă. Mai întâi, pe la primul cântat al cocoșilor, atras de mirosul cârnii, cade un lup în groapă. Cu tot zbuciumul ei fiara rămâne prinsă acolo. Hămesită, mănâncă momeala. Aproape spre dimineață se întâmplă o altă surpriză neluată în calcul de săteni. Fără să știe ce-l așteaptă și Nae, lăutarul nostru, cade în plasă, având aceeași soartă ca a lupului.

Înainte, cu ceva timp, de apariția primilor zori ai zilei, Nae se întorcea alene de la un botez din satul vecin și s-a gândit să o ia pe scurtătură. Încă era întuneric. Ce să mai ocolească țiganul – cam puturos din fire – vreun kilometru? Călca țanțoș pe poteca lupilor, că doar n-o să nimerească, chiar atunci, să dea nas în nas cu vreo jivină. De altfel, Nae știa cu ochii închiși pădurea și drumurile. Copilărise în satul nostru, și, ca noi, toți ceilalți, se vânturase pe acolo de sute de ori, atât ziua cât și noaptea, și nu avusese ghinionul vreunei întâlniri nedorite. Nici prin cap nu-i trecea că ar putea cădea într-o groapă și acolo, culmea culmilor, să se mai întâlnească și cu un lup. Dar știți vorba din bătrâni, că ulciorul nu merge de multe ori la apă. Și, la un moment dat, soarta te altoiește, așa din senin, pe nepregătite. Pentru Nae sosise clipa să-și vadă moartea cu ochii. Avea sub braț vioara, odorul său de preț, cu ea își câștiga pâinea cea de toate zilele. Obosit, cherchelit de băutură, omul nostru nu a dat prea mare importanță drumului și deodată, cu o bufnitură, a aterizat în groapă. Parcă pământul și-a deschis fâlcile și l-a înghițit. Cu o înjurătură neaoșă ghinionistul s-a ridicat și s-a scuturat de frunze și vreascuri. Alături, în groapă, îi căzuse vioara. A băjbuit prin întuneric și a găsit-o. Dacă muzicantul amețit de vin și rachiu mai avea oarece scuze, lupul tânăr, agil, în

mare formă fizică, putea ocoli și doar foamea l-a atras acolo.. În fine, negura pădurii accentua noaptea, în groapă, ce să mai vorbim... era așa de beznă încât Nae nu-și mai vedea nici mâna.

În momentele următoare nefericitul nostru – ca și cum frica întunericului de smolă și groaza căderii în necunoscut nu ar fi fost suficiente, colac peste pupăză, mai aude și un mârâit îngrozitor. La început a bănuț că este al unui câine care căzuse din neatenție, ca și el, în acea groapă – „se mai întâmplă” – și-ar fi spus el, parțial liniștit. Drept urmare, muzicantul l-a luat cu alint pe tovarășul de suferință: „cuțu, cuțu, cuțu, cuțu!...stai cu tata!” însă, închipuitul câine, nu a dat niciun semn că ar fi interesat de acest apelativ și a continuat să mârâie și mai abitir. Atunci Nae s-a trezit instantaneu din mahmureală ca și cum cineva, cocoțat în vârful stejarului de alături, i-ar fi turnat o găleată cu apă rece ca gheața direct în creștet. Omul și-a dat seama, înspăimântat, că nu un câine îi este tovarăș de groapă, ci tocmai dușmanul de temut al satului, strigoiul patrupe cel mai blestemat și detestat de oameni, cel care semăna numai moarte printre animalele domestice. „Lupul” și-ar fi spus el îngrozit. Cu forța disperării nefericitul captiv a dat să iasă singur: și-a înfipt degetele în peretele abrupt, s-a folosit de picioare, însă groapa era al naibii de adâncă pentru statura lui mijlocie și eforturile s-au dovedit a-i fi zadarnice. Asuda, gâfâia și nu putea escalada malul umed. Aluneca mereu și mereu în pământul clisos. Instinctul de conservare îi dicta să-și facă simțită prezența semenilor săi. Poate, poate, prin apropiere, vreun sătean sculat cu noaptea în cap tăia lemne și l-ar fi auzit. Puțin încurajat de acest gând captivul strigă de câteva ori „ajutor, ajutor, săriți, oameni buni!” însă, decepționat, își percepu doar propriul său ecou. Era foarte puțin probabilă ipoteza că cineva ar fi venit în pădure la ora aceea. De asemenea el știa destul de bine că satul era departe și nimeni de acolo nu-l putea auzi. Apoi vânzoleala lui deznădăjduită și strigătele de ajutor înrăiau și mai tare sălbăticiunea care, i se părea lui, se apropia tot mai mult de el. Parcă îi ardeau bojocii simțind în nări nădușeala acră a blanei fiarei, cu răsuflarea-i fierbinte, urât mirositoare.

Înfrișat la culme, Nae a abandonat cățărarea și strigătele de ajutor care ațâțau lupul și a căutat chibriturile. Din fericire, era fumător. Știa din auzite că la lumină animalul sălbatic nu atacă. Cu degetele tremurânde captivul a aprins chibrit după chibrit. Lumina răspândită de flacăra chibritului era firavă, omul nu putea vedea prea mult în jurul său. Surprinzător, de fiecare dată, el avea impresia că aceleași imagini i se perindau năucitoare ca într-un stop cadru horror: cu o groază din ce în ce mai mare dihaniei parcă îi zărea ochii roșii ca doi cărbuni încinși, dar mai ales colții albi, însângerați, ascuțiți, lucind ca pumnalele, apropiindu-se încet din colțul celălalt al gropii. Înainte de a epuiza ultimile bețe de chibrit Nae s-a căutat prin toate buzunarele și a mai găsit două capete de lumânare. „Mulțumesc de ajutor, Doamne!” ar fi spus el, puțin optimist că totuși mai are un dram de noroc. Le-a aprins și pe acelea, ele consumându-se în totalitate până când i-au fript degetele. La un moment dat sursele de lumină s-au terminat și, persistent, întunericul de catran a năvălit din nou în gropanul suferinței. Disperat, Nae nu știa ce să mai facă, temându-se, din clipă în clipă, că va fi atacat. Posibil faptul că dacă fiara nu ar fi fost sătulă, Nae ar fi fost sfâșiat, găsindu-și tragicul sfârșit în stomacul încăpător al jivinei...

Deja lăutarul își făcea cruci după cruci, murmură rugăciuni, luându-și adio de la viață. Pentru el au urmat clipe grele, de coșmar. Totuși, știți prea bine cum e: omul speră până în ultima clipă că se poate salva, se agață și de un pai. Oare cum să-l îmbuneze pe lup? Ce să-i facă fiarei să nu-l devoreze?

Omul nostru fiind la mare ananghie, din senin, i-a scăpărat mintea. Cică, așa cum spune o vorbă din popor, nevoia te învață întotdeauna! Și atunci, i-a venit ideea să cânte. Ce-ar fi dacă i-ar cânta lupului la vioară? Că doar se pricepea, era meșter, în elementul lui, cum se mai zice! Și apoi, el, Nae, cântase în cele mai curioase și periculoase ipostaze; de vreo două-trei ori în căruțe ce se hurducau pe șleauri, gata-gata să se răstoarne, fiindcă mirele și vorniceii goneau nebunește caii; altădată la o nuntă, pe o prispă, afară în toilul iernii; unii-niște zăpăciți- îi urcaseră, pe ei, pe lăutari, în copacii acoperiți de chiciură; alții, la un botez, îi cocoșaseră pe acoperișuri diferite, în timp ce afară tuna și fulgera. Indiferent cum, melodiile trebuiau să iasă rotunde, pline de armonie și nimeni dintre muzicanți nu puteau trage chiulul. Altfel, petrecăreții, băuți bine, cu chef de harță, le spărgeau instrumentele. Așadar, niciunul nu puteau trișa, fiecare lăutar, în parte, risca să-și piardă „obiectul muncii.” În alte dăți, în timp ce flăcăii satelor se ciomăgeau între ei sau se tăiau în cuțite de la vreo fată sau alte pricini, muzicanții trebuiau să nu-i bage în seamă și să-i liniștească pe scandalagii cântând. Melodiile stingeau până la urmă conflictele. Deși din antichitate se susținea contrariul, respectiv că atunci când armele vorbesc muzele tac...

-Cred că e valabilă și adevărată și expresia: „Când muzele vorbesc(sau cântă), armele tac” se trezi filosofând nepotul, captivat de poveste.

Bunicul îl privi afectuos, cu un soi de înțelegere, însă privirea îi era întoarsă spre cețurile vieții lui zbuciumate:

-Da! Așa este, chiar în sens propriu! Afirmția ta, Rareș, are acoperire: mi-a adus aminte de o mică întâmplare. Eram băiețandru și, tot la o clacă, un bătrân ardelean, „măritat” pe la noi și care făcuse celălalt război, a povestit că a fost înrolat în armata imperială austriacă și lupta pe un front în Italia. La un moment dat, căpitanul companiei l-a pus să cânte pe un soldat bănățean ce purta cu el, permanent, un taragot. Era a doua lui „pușcă.” Soldatul a luat instrumentul, s-a ridicat din tranșeu, drept ca bradu, fără a-i fi teamă că va fi luat la țintă de gloanțele dușmane, și a început să cânte. Ca prin farmec focul a încetat din toate părțile. Toată lumea asculta. Și românașul nostru cânta, cânta, doinea măiastru. Din acele melodii răzbătea frumusețea pură a plaiurilor natale, înmugurea vraja încrederii în viață, și unde se întâmpla acel miracol? Tocmai în acel ocean terifiant al mizeriei, al suferințelor și al morții. Cântecele taragotului, povestea unchiașul, era tocmai opusul groazei, a tăcerii macabre a morților, a țipetelor și a urlurilor răniților, muribunzilor, acompaniate de bubuiturile demențiale ale tunurilor, piuitul fatal al gloanțelor sau al schijelor, peste care se așternea ca un lițoliu mirosul perfid al gazelor, ce aduceau, în scurt timp, sfârșitul implacabil, în chinuri, al celor surprinși fără mască. Cântecele taragotului era speranța în tot ce este însuflețit, era însăși chemarea vieții suspendată la doi pași, chiar de răutatea oamenilor deveniți lupi...

-Cumplit, groaznic, a murmurat mătușa Veta, oripilată.

Femeia a oftat adânc, fiindcă un frate mai mare de al ei, nu s-a mai întors niciodată din război.

-Da! a continuat bunicul, respirând mai greoi, grotescul războiului, dragii mei, este acela că, la unii participanți, scoate la iveală abjecția, instinctele primare dezlanțuite fără opreliști, ceea ce este mai porcesc, mai decadent în om. Pe nesimțite, bruma de omenie, de educație, de cultură, dispăre la cei mai mulți dintre combatanți și, în locul ei, apare descompunerea morală totală, cânoșenia, ura, lipsa de compasiune, indolența, dar mai ales cruzimea. Acestor așa-ziși oameni, transformați în cele mai sângeroase animale, doar instinctul de supraviețuire le subordonează viața. Oamenii devin ucigași malefici, primitivi, sunt doar animale bipede fără niciun sentiment uman. Ucid ca să trăiască, însă, ceea ce este mai grav, ei omoară nu numai instinctual să nu fie omorâți, ci uciderea semenului devine plăcere pe care o asociază unui sadism străin și celor mai fioroase animale. Poate că- n-o spun eu ca o justificare, un om trecut prin această experiență traumatizantă a războiului- în ochii învingătorului viața învinsului nu mai face nici cât o ceapă degerată.

Și, revenind la poveste, surprinzător, taragotul, parcă fermecat al bănățeanului nostru- ne povestea uncheașul- i-a reîntors pe ascultătorii de ocazie, pentru scurt timp, în umanitate și normalitate, în pacea vieții. A fost o revelație ca o izbăvire. Cântecele, le-au amintit tuturor de bine, de frumos și adevăr, de copilărie, de cei dragi rămași acasă, de credință și bucuria de a trăi și a iubi, în definitiv, că sunt oameni și unii și alții, că au visuri, doruri, sensibilități și tind spre a-și căuta propria lumină, izbăvire și fericire doar în elixirul vieții și nu în neagra moarte... Omul vrea să trăiască, să construiască, el înfloarește în lumina și căldura soarelui, nu singur- nu ar fi împlinit- ci, înconjurat de afecțiunea și prețuirea celorlalți din jur. Bănățeanul virtuoz a fost ovaționat atât de camarazi cât și de inamici iar, la un moment dat, emoțiile l-au copleșit. Cu mâinile tremurânde și ochii în lacrimi nu a mai putut cânta. A rămas în picioare, stană de piatră parcă așteptând să fie pedepsit pentru îndrăzneala lui de a fi oprit, chiar pentru câteva clipe, tăvălugul nimicitor al războiului.

După vreo oră de acalmie, un comandant ungur a dat ordin de reluare a focului. Însă, și dintr-o parte și din cealaltă, nimeni dintre combatanți nu a mai avut chef să omoare, conștient sau inconștient, nimeni nu a mai vrut să fie ucigaș, să asculte și să ducă la îndeplinire ordine aberante născute din dorință nemăsurată de putere, îmbogățire și subjugare a popoarelor, din ură de rasă, din orgolii și felurite considerente meschine, ei, rivalii, poziționați arbitrar în tabere diferite au îndrăznit să nu mai fie folosiți drept carne de tun, să nu mai fie actorii unui spectacol inuman, irațional, grotesc și distrugător, uneltele unor indivizi paranoici, frustrați, cu minți bolnave, diabolice, care, chiar în acele momente, sănătoși fiind, lipsiți de griji, poate se desfătau: ascultând concerte simfonice, mâncând și bând vârtos, dansând ori făcând dragoste în palatele lor cu ziduri groase, bine apărate de santinele. Acolo, pe acel front, toți răvrățiții au tras în sus. Și-au apărat drepturile sacre nesocotite și călcate în picioare de mai marii timpului. Dragostea de viață și de oameni învinsese definitiv, în acea zi providențială, pentru toți cei de acolo, pe acel segment al războiului, al pierzaniei și al morții... Datorită taragotului vrăjit, acei militari înțeleștați într-o luptă decisivă, nemiloasă, se răsculaseră în cugetul lor, se exteriorizaseră, abandonaseră dușmănia, aleseseră viața și mai câștigaseră o zi în parcursul existenței lor... Au arătat că sunt oameni și le

pasă unora de alții...

-Impresionant, nu știam povestea, a spus, Rareș, bucuros de plăcerea ascultătorului.

-Și cu Nae și lupul din groapă, ce s-a mai întâmplat ? a întrebat nerăbdătoare, Mihaela, o altă vecină mai tânără, ce, atrasă de poveste, își uitase în palmă bucata de plăcintă nemâncată.

- Eii! a oftat bunicul, atunci, prins în cursă, Nae nu a stat prea mult pe gânduri. „Acum, când viața-mi atârână de un fir de păr, de ce nu aș cânta într-o groapă?” și-a spus el transfigurat. „Poate așa voi îmbuna sălbăticiunea.” Nae s-a hotărât instantaneu. Nu a avut de ales. A luat vioara și a cântat neîntrerupt, uitând noțiunea timpului. Cânta pentru viața lui care-i era scumpă, inestimabilă. Prin spărtura pe unde căzuse întrezărea doar un crâmpiei de cer și stelele reci, din ce în ce mai palide. Muzicantul sufla în degete să și le încălzească deoarece era frig, căzuse bruma, dar el cânta tot înainte, cum știa mai bine. Lupul, poate sătul și surprins, l-a ținut cu privirea în colțul lui, a ciulit urechile, și a ascultat într-o tăcere de gheață, stând pe picioarele de dinapoi. Muzica ce venea de la arătarea cu două picioare din fața lui nu-i făcea niciun rău. Sălbăticiunea nu a mai mârâit. Ca să vedeți! Devenise un mare meloman!

Toți din asistență au zămbit, inclusiv bunica Maria care, știind povestea de mai multă vreme, a schițat un surâs... Rareș nu s-a putut abține să nu-și etaleze cunoștințele și, în ciuda opoziției Mihaelei care aștepta finalul întâmplării palpitate, a întrerupt povestitorul.

-Să știți, că am citit un articol în sensul acesta: muzica are un efect benefic asupra animalelor cât și asupra plantelor.. Ceva asemănător: cică vacile ascultând muzica lui Mozart stau mai liniștite la muls și dau mai mult lapte..

- Da! Așa este, am auzit și eu de studiul respectiv, probabil că este adevărat! a adăugat conciliant bunicul Ilie.

Ascultătorii stăteau smirnă, parcă fără să mai respire, cu ochii ținți, așa că, netulburat, el a continuat:

- La răsăritul soarelui, nerăbdători, oamenii au mers în pădure să vadă ce brânză au făcut cu acea capcană... Mare le-a fost mirarea când, apropiindu-se de groapă, au auzit cum pe strunele unei viori, cineva nevăzut interpreta cu patos și meșteșug o horă de mână, arhicunoscută, prin partea locului... Curioși, dar nedumeriți, bărbații au înlăturat repede vreascurile, dar s-au aținut și cu furcile. Imediat i-au zărit pe Nae cât și pe lup. Au bănuț ce s-a întâmplat și, cu multă rapiditate și sânge rece, au acționat. Cineva i-a aruncat muzicantului o frânghie îndemnându-l să se agațe grabnic de ea. Cu furcile, cu bătele, cu ce-au mai avut la îndemână, sătenii au făcut un fel de paravan în jurul bietului om pentru a-l apăra. Încolțit, simțind că nu mai are scăpare și apărându-și pielea cu disperare, lupul, dezlănțuit și fioros, a încercat să atace. Gospodarii, în timp ce au blocat fiara, l-au scos pe marele ghinionist cu tot cu vioară, mai mult mort decât viu, într-o stare de acută surescitare nervoasă, panicat, rupt de oboeală și înfricoșat că în acea noapte dansase braț la braț cu moartea.. Nae, maestrul viorii și al buneidispoziției înăscute, în stare de șoc, cu fața de ceară, era o fantomă a celui pe care-l cunoșteam cu toții, și, cu toate că avea doar 36 de ani, părul lui, negru ca pana corbului până ieri, îi albise într-o singură noapte... Îmbătrânise subit, se încovoia și ajunsese un moșneag... Omul nostru, puțin spus nefericit, mai avea o singură coardă la instrumentul lui drag. De atâta

stres și încordare, când s-a văzut eliberat, lăutarul satului, cu ultimile forțe, a luat vioara și a spart-o în zeci de bucăți, de primul stejar ieșit în cale.

-Și cu lupul ce s-a întâmplat? a întrebat Mihaela.

- Soarta îi era deja pecetluită, a încheiat povestea bunicul Ilie Vornicu, oamenii l-au ucis spărgându-l cu furcile. Era dușmanul lor de temut și nu era loc de concesii și sentimentalisme în acele vremuri tulburi.

Rareș Vornicu clipi des din ochi, poate orbit de razele din ce în ce mai călduțe ale soarelui, poate emoționat și puțin epuizat, dar satisfăcut în forul său interior. Rememorarea bunicului, a universului său, a înfățișării sale unice, cu harul lui de povestitor, cu felul său spiritual, mereu plăcut și îndatoritor, îl binedispuse și-l teleportase în tunelul timpului. Cu ochii minții, caleidoscopic, vedea aievea copilăria sa fericită, alături de părinții săi, încă tineri, profund iubitori, dar mai ales figura blândă a bunicului, mereu cu vorbe bune, cu ochii săi viorii care-l mângâiau, cu palmele sale muncite dar puternice aruncându-l în aer spre grinda casei. „Să crești mare și isteț, puiul meu!” îi auzi Rareș, glasul răsunător, de neuitat, al strămoșului său. „Mulțumesc din suflet, bunicule! Ți-am ascultat sfatul!” Două lacrimi mari i se prelinseră pe fața-i alungită, bărbătească, alunecară nestingherite în pământul reavăn, dezmoțit care, veșnic miraculos, din nou, ca în fiecare primăvară, se pregătea tăcut, dar cu toată vigoarea, să rodească.

Daniela-Tudorița TEODORU

Specialist în kinetoterapie
și motricitate specială

Femeia...

„Mama ocupă primul loc în viața băieților și lucrul acesta este bun, pentru o vreme. Apoi ele trebuie să fie suficient de înțelepte și curajoase ca să dea drumul băieților spre următoarea femeie din viața lor.”

Octavian Paler

Cu permisiunea domniilor voastre, acest articol îl voi dedica doar femeii – mamă.

Bine ne-am regăsit, dragii mei!

Spunem „mama” și deja vocea ne tremură. Spunem „mama” – ochii lăcrimează. Spunem „mama” - simțim o emoție în stomac, pe care nu reușim să o explicăm. Spunem „mama” - devenim mai blânzi. Spunem „mama” – parcă nu ne mai doare nimic. Spunem „mama” - deja suntem mai buni.

Când suntem mici, cu cine mergem la doctor? Cu mama. Avem o problemă? Daa! O discutăm cu mama. Vrem un sfat? Normal, mama. Cea mai bună prietenă!? Bineînțeles, mama.

Totuși, ar trebui să recunoaștem că sunt și femei care, în rolul de mamă, sunt foarte bune. Dar, odată ieșite în societate devin distrugătoare.

Este suficient să te uiți în ochii lor ca să-ți poți da seama de frustrările pe care le au. Pe lângă bucuria lor de a fi mame, au și bucuria de a vedea cum reușesc să distrugă alte suflete.

De multe ori spunem că ne este greu să rezolvăm anumite probleme ce inevitabil apar în viața noastră. De multe ori nu ne regăsim în anumite situații și cu toate astea, le depășim. Jucăm în viață anumite roluri, care nu ne convin.

Dar în „rolul” de mamă nu putem fi false. Este cel mai

curat și responsabil rol pe care viața ni-l oferă. „Aplauzele” îți vin prin ceea ce ai reușit să transmiți copiilor tăi.

Pentru mine „rolul” de a fi mamă a fost și este examenul vieții.

Fiți bune, fiți blânde, iubiți, dăruți. Respectați-i pe tații copiilor voștri, pentru că și ei au un rol important în viața lor. De ce să nu recunoaștem că avem și noi destule... Slavă Domnului!

La mulți ani!

Cu drag,
Daniela

Ești minunată, femeie!

- De ce plângi?
- Nu plâng...
- Atunci, de ce ai lacrimi pe obraz?
- Nu sunt lacrimi, e ploaia...
- Știu bine ce este o lacrimă!
a răspuns Dumnezeu,
privindu-mă cu nesfârșită milă.
Lacrimile sunt picături de sânge decolorate
cu care sufletul plânge,
când inima se umple de durere.
Tot eu le-am pus în trupul tău,
când te-am creat.
Lacrima e sărată,
amară ca sângele,
e fără culoare
ca sufletul.
Ploaia e plânsul meu,
picăturile ei sunt lacrimile mele,
care vin să-ți spele durerea
și să-ți aline amărăciunea sufletului,
când văd că nu mai poți îndura.
- Iartă-mă, Doamne!
- Nu mai plânge,
lasă-mă să plâng eu pentru tine!
Ești minunată, femeie, nu uita!
- Îți mulțumesc, Doamne!

Nina CĂRĂBĂȚ

Florian PRICOP

Gimnastica feminină bârlădeană

Cu o viață bogată și variată Bârladul se impune ca unul dintre cele mai importante centre spirituale ale Moldovei, un adevărat „Weimar”, așa cum îl numea George Călinescu în a sa „Istorie a literaturii române de la origini până în prezent”.

La Bârlad s-au născut doi șefi de stat ai României: Alexandru Ioan Cuza și Gheorghe Gheorghiu-Dej, precum și un prim-ministru în persoana lui Manolache Costache Epureanu.

În Bârlad s-au născut sau a fost orașul gazdă multor talente literare, artistice, științifice, culturale sau politice:

- peste 60 de scriitori: Alexandru Vlahuță, Elena Farago, N. D. Cocea, George Ivașcu, Victor Ion Popa, Constantin Chiriță, Ion Hobana, Gica Iuteș, Garabet Ibrăileanu ș.a.;
- peste 25 de academicieni: Dumitru Bagdasar, Anton Davidoglu, Paul Bujor, Gheorghe Ivașcu, Vasile Pârvan, Alexandru Philippide, Ștefan Procopiu, Constantin Hamagiu, Ion Juvara, Constantin T. Nicolau ș.a.;
- peste 40 de artiști plastici: Petre Bulgăraș, N.N. Tonitza, Ion Dimitriu-Bârlad, Stavru Tarasov, Marcel Guguianu, Corneliu Vasilescu, Dragoș Pătrașcu ș.a.;
- 4 compozitori: Gheorghe Cucu, Eugen Bulbuc, Paul Jelescu și Vasile Donose;
- politicieni și diplomați: Constantin Diamandi, Vasile Sturdza, George D. Pallade, Petru Pogont, Nicolae Cocea, Grigore Gafencu, Max Goldstein ș.a.;
- înalți prelați: episcopul Iacov Antonovici;
- 45 de ofițeri superiori: Gheorghe Naumescu, Gheorghe Negrescu, Vasile Rășcanu, Cristodulo Cerchez, Grigore Ignat, Cleante Davidoglu, Eugen Bantea ș.a.;
- 160 de cadre universitare și cercetători: Ernest Juvara, Petru Condrea, Radu Ralea, Ion Chiricuță, Lorică Gavriliță, Cristian Dragomir, Ionescu Lidia Pricop ș.a.;
- 12 folcloriști și etnografi: Tudor Pamfile, Virgil Caraion, Mihai Lupescu, Simion Teodorescu-Kirileanu, Dan Ravaru ș.a.;

Din această impresionantă panoplie nu puteau lipsi sportivii care au făcut cunoscut Bârladul în întreaga lume: Alexandru Bizim, Smaranda Brăescu, Constantin Zahei, Nicolae Rainea, Titi Aur, Andreea Răducan, Daniela Trică, Ovidiu Tonița, Vasile Mastacan, Nicolae Țaga, Georgeta Stoenescu ș.a.

Cu siguranță mai sunt și alții. Toți cei menționați, dar și alții, sunt personalități ale culturii, științei și sportului porniți din Bârlad, orașul în care au fost formați.

Fiind luna lui Mărțișor vă voi prezenta patru sportive care s-au afirmat sau sunt în plină ascensiune pe firmamentul gimnasticii românești.

De-a lungul timpului Bârladul a fost bine reprezentat în gimnastica feminină națională. Se poate spune că orașul a fost și este un generator continuu de talente. Clubul Sportiv Școlar este instituția care descoperă și șlefuieste talente.

Prima figură proeminentă a fost Georgeta (Gineta) Stoenescu.

Georgeta (Gineta)

Stoenescu s-a născut în 1928, la Bârlad, a fost una dintre cele mai mari personalități ale gimnasticii românești, cu deosebire în gimnastica ritmică și aerobică. Absolventă de IEFS, promoția 1950. La sfârșitul studiilor a fost repartizată și încadrată ca asistentă la Catedra de Educație Fizică și Sport a Institutului Politehnic București. În 1964, este promovată lector universitar, iar în 1980, Conferențiar universitar. În 1990, a fost

încadrată la Facultatea de Educație Fizică a Universității Ecologice unde, în 1999, devine profesor universitar. În anii '50, a lucrat la Dispensarul Central pentru Sportivi, specializându-se în gimnastica medicală. A fost componentă a mai multor ansambluri de gimnastică ritmică. A fost antrenore de dans sportiv și arbitru internațional de gimnastică aerobică. A condus cursuri de gimnastică ritmică în țară și în străinătate (Spania). În intervalul de timp cât a fost președinta Comisiei Naționale de Sport Aerobic (1994 - 1999), sportivii români practicanți ai acestei discipline au obținut, la CM, 4 medalii de aur, 4 de argint și 6 de bronz. Gineta Stoenescu este autoarea a 16 lucrări și coautoare a altor 4 cărți de specialitate. De asemenea, a scris și publicat peste 20 de articole în reviste de specialitate din țară și din străinătate. Temele abordate vizează gimnastica ritmică, aerobică și medicală, expresia corporală și dansul sportiv.

Andreea Răducan este una dintre legendele Olimpiadei de la Sydney 2000. Sportiva descalificată pentru vina de a fi tratat o răceală cu două pastile de Nurofen a deschis porțile inimilor a milioane de oameni de pe întreaga planetă. Atunci, ca și acum, considerăm că Andreea a fost nedreptățită de decizia CIO. Dovadă stă faptul că după patru ani de la acel moment, Agenția Mondială Antidoping a scos pseudoefedrina care se regăsea în pastila de Nurofen de pe

lista celor interzise, dar fără ca Andreea să-și recapete medalia de care fusese depozitată brutal.

Născută la 30 septembrie 1983, Andreea a pășit într-o sală de sport la vârsta de 4 ani, atunci când la Clubul Sportiv Școlar Bârlad se făceau selecții pentru categoria "mica gimnastă". După câteva ședințe, antrenorul Veronica Ionașcu a intuit că fragila fetiță dădea dovadă de real talent. După doi ani de muncă asiduă, Andreea participă la Deva la primul ei concurs de rang național obținând aur la sărituri. După ceva timp devine campioană națională, categoria a III-a de vârstă, obținând din nou aur la bârnă și individual compus, argint la sol și bronz la sărituri. Deja devenea o mică vedetă intrând în atenția specialiștilor federației de specialitate. Următorii ani, cu o mică escală de 9 luni la Onești, îi petrece la Deva sub îndrumarea Mariane Bitang și Octavian Belu.

Prima confruntare oficială dincolo de granițele țării a avut loc în anul 1998, la Sankt Petersburg, cu ocazia Campionatelor Europene de juniori. Andreea a obținut argint la bârnă, bronz la sol, locul IV la individual compus și argint cu echipa. Consacrarea în lumea bună a gimnasticii mondiale s-a făcut în anul următor, în 1999, la Campionatele Mondiale din China unde a obținut aur cu echipa, aur la sol, argint la bârnă și locul IV la individual compus. La Campionatul European, de la Paris, din anul 2000 a obținut argint la sol și bronz cu echipa. De la Jocurile Olimpice „Sydney 2000”, Andreei i-au rămas medaliile de aur cu echipa și argint la sărituri, fiind pe nedrept descalificată la individual compus, acolo unde într-o tripletă românească pe podium, a ocupat treapta întâi. În anul 2001, în Belgia, a avut loc Campionatul Mondial, bârlădeanca noastră adunând trei medalii de aur: cu echipa, la bârnă și la sol, precum și bronz la sărituri și individual compus. Acesta este palmaresul Andreei Răducan, o talentată gimnastă care la nici 20 de ani s-a retras din activitatea competițională. După retragere a lucrat în cadrul Fundației Olimpice Române. Pentru rezultatele obținute a primit titlul de Maestru Emerit al Sportului și i-a fost conferit Ordinul Național „Serviciul Credincios”, în grad de Comandor. În anul 2010 a publicat

prima ediție a cărții autobiografice „Reversul medaliei”, lansată și la Bârlad, republicată apoi cu completări și adăugiri în 2012. În anul 2017 a fost aleasă în funcția de președinte a Federației Române de Gimnastică, demisionând din această funcție în decembrie 2019. „Neîndeplinirea obiectivului, calificarea echipelor la Jocurile Olimpice de la Tokyo, m-a făcut să consider că e nevoie de schimbare, că poate nu sunt omul potrivit la conducerea federației”, a spus fosta gimnastă. Andreea Răducan a susținut înlocuirea antrenorilor Nicolae Forminte de la echipa feminină și a lui Marius Urzică de la cea masculină, cărora le reproșa ratarea calificării cu echipele la Jocurile Olimpice de la Tokyo din 2020. Andreea este căsătorită cu Daniel Tandreu, are o căsnicie discretă și doi copii, o fetiță, Amira-Sofia și un băiat, Andrei-Filip. În 30 septembrie 2020 a împlinit 37 de ani.

Daniela Trică este o nouă stea care își face apariția pe firmamentul gimnasticii feminine românești. Daniela s-a format la Clubul Sportiv Bârlad, sub îndrumarea profesorilor Ana-Maria și Liviu Iordache. Daniela. S-a născut la 21 iunie 2004 și practică gimnastica de mică dovedind a fi un element de viitor pentru gimnastica feminină românească. A fost legitimată la C. S. Ș. Bârlad până în noiembrie 2020, după care s-a transferat la C. S. Dinamo București. Medaliată de mai multe ori la Campionatele Naționale a intrat în atenția specialiștilor Federației de Gimnastică fiind astfel cooptată în lotul național care este cantonat la Deva. Sportiva bârlădeană a participat cu lotul național de senioare la Campionatul European, ediția 2020 care a avut loc la Mersin (Turcia), în perioada 17-20 decembrie. Daniela Trică a cucerit medalia de argint cu echipa, exercițiul ei la bârnă fiind notat

cu 12,466 puncte. În calificările din prima zi a concurat doar la bârnă, în compania unor adversare cu mult mai multă experiență competițională, a reușit să se claseze pe locul

IV, cu un total de 12,866 puncte. Rezultatul ei este cu atât mai merituos cu cât ea este abia în primul an de seniorat. Daniela are toate șansele să se afirme, să o urmeze cu brio pe Andreea Răducan. Daniela Trică va reprezenta România la Campionatele Europene din 2021 care vor avea loc la Basel, Elveția, în perioada 21-25 aprilie. La competiție vor participa 326 de gimnaști, (128 de sportive și 195 de sportivi) din 40 de țări. În funcție de rezultatele obținute, sportivii români se pot califica sau nu la Jocurile Olimpice de la Tokyo, Japonia, care vor debuta în luna iulie a acestui an.

Florina Doboș este o altă gimnastă descoperită și formată la Bârlad. A fost multiplă campioană națională la gimnastică și campioană europeană la fitness.

A practicat gimnastica de performanță timp de 15 ani la C.S.Ș. Bârlad, antrenori fiind Arabela Genete, Ioniță Chirilă, Iuliana Petrea și Luminița Dobre. A fost „colegă” de generație cu Andreea Răducan, fiind mai mică cu un an. A urmat

Școala Gimnazială nr. 9, actualmente „M.C.Epureanu” din localitate, apoi Liceul Pedagogic „Ion Popescu” Bârlad (pe atunci Alexandru Vlahuță). La 12 ani a fost selecționată la lotul Național de Junioare de Gimnastică din Onești. Mai târziu, a urmat Facultatea de Educație Fizică și Sport de la Universitatea «Vasile Alecsandri» din Bacău. În 2009 a lucrat în Canada ca antrenor de gimnastică de performanță, iar între 2010 și 2013 a lucrat în Spania ca antrenor de fitness și aerobic. Florina are un master în kineoterapie și acum este antrenor de fitness-aerobic la Bacău, unde predă, antrenamente personale, pentru adulți, cât și pentru cei mici. Unul dintre secretele reușitei sunt cei 15 ani de experiență din sportul de performanță care i-au dezvoltat spiritul competitiv, disciplina și perseverența. Multiplă campioană națională la gimnastică și campioană europeană la fitness, sportiva spune că cea mai tare experiență a fost o competiție la care a participat, în Las Vegas, Statele Unite, 21-24 noiembrie 2019: „Fitness America”, fiind singura sportivă din România care a participat la acest eveniment. A putut concura pentru că în data de 28 septembrie 2019, la Milano, a reușit să câștige locul I în cadrul competiției „Fitness Europa”, obținând cardul de profesionist, dar și dreptul de a participa la „Fitness America”, la Las Vegas. Este căsătorită de trei ani cu un fost campion de fitness.

Prof. Ion DOBRIN

Patruzeci de sfinți și 44 de pahare

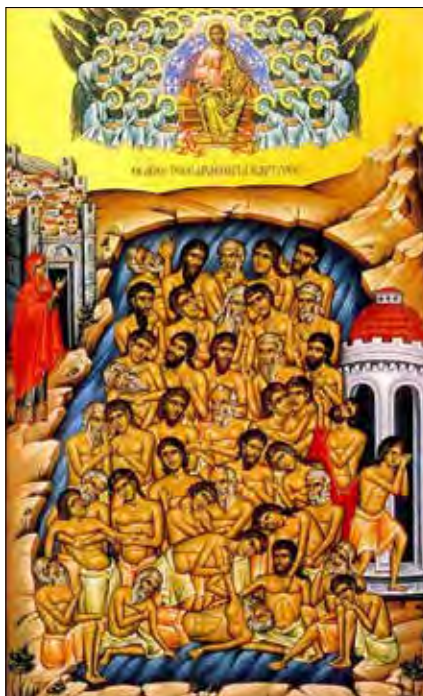
Ca să ne reîntoarcem măcar o clipă în perioada minunată a copilăriei, este de-ajuns să ne amintim de marele nostru povestitor, Ion Creangă, care a zugrăvit atât de frumos satul tradițional cu obiceiurile, credințele, datinile și sărbătorile sale. Cu o măiestrie unică descria bucatele tradiționale încât aveai impresia că vezi în fața ta „pui dintre cei tineri, tăvăliți prin unt și puși la frigare”, „alivenci și plăcinte cu poalele-n brâu” sau „mucenicii unși cu miere și miez de nucă”.

Dacă ne oprim un pic la mucenici sau sfinți cum se mai zice în zona noastră, cu toții ne aducem aminte cum mamele și bunicile noastre, la-nceputul lui martie, când aerul călduț al primăverii ne mângâia obrazul, se pregăteau trebăluind prin ogradă, pentru a împleti și a coace niște mucenici fragezi și gustoși mult mai delicioși decât cei din anul din urmă.

Această tradiție a frământării aluatului ca pentru cozonac și împletirea în formă de opt, simbolizând viața și unitatea creștinilor în jurul mesei și a credinței, este păstrată la noi din cele mai vechi timpuri. Însă, există o oarecare nedumerire în ceea ce privește numărul de sfinți și care este „fundamentul” conform căruia bărbatul trebuie să bea 44 de pahare cu vin pentru a respecta „cu sfințenie” tradiția și sărbătoarea aceasta. Există mai multe legende în zonă care amintesc de doi frați, unul bogat și unul sărac, iar cel sărac era plugar la frate-său, și într-o zi îi cere acestuia plugul și boii ca să-și are și el țarina, dar fratele bogat nu îi împrumută plugul decât în ziua de Sfinți, așa că, omul nostru ia plugul și pleacă la arat.

Când l-au văzut sfinții din cer că ară în zi de sărbătoare, au coborât pe pământ și l-au întrebat de ce lucrează tocmai de ziua sfinților, iar acesta spune motivul. Sfinții sunt înduioșați de povestea săracului și îi blagoslovesc recolta, astfel că, la seceriș fratele bogat observă bogata recoltă și îl întreabă care este secretul. Fratele sărac, om cinstit și curat la suflet, îi spune adevărul.

Atunci cel bogat, în anul următor, iese la arat tocmai în ziua de Sfinți, așteptând să vină sfinții să-i blagoslovească recolta, însă, aceștia când văd că omul este hapsân, îi dau fiecare câte o boală ca să bolească 40 de zile și să piardă totul, iar celui sărac îi dădu belșug în casă și bucuria să bea atâtea pahare cu vin câți sfinți sunt. Poveste sau legendă, adevăr sau mistificare, unii prelați neagă această credință, pe care o consideră doar bahică și străină de morala creștină.

Se mai spune că, guvernatorul Armeniei, aflând că cei 40 de sfinți propovăduiesc credința în zona sa, i-a silit să se inchine idolilor. Aceștia au refuzat și au fost întemnițați timp de opt zile, bătuți cu pietre și condamnați la moarte prin înghețare în lacul Sevastiei. În acea noapte s-au petrecut mari minuni: apa lacului s-a încălzit, gheața s-a topit și 40 de cununi strălucitoare au coborât asupra mucenicilor. În zori, au fost scoși vii din lac, li s-au zdrobit fluierile picioarelor și au fost lăsați să-și dea sufletele. Moaștele lor au fost răspândite la mai multe biserici ortodoxe.

Tradiția creștină spune că bărbații trebuie să bea în ziua de mucenici, 40 de pahare cu vin. Acestea, se zice, că reprezintă sângele vărsat de cei 40 de Sfinți Mucenici din cetatea Sevastiei. Cei care nu pot să bea cele 40 de pahare cu vin, e bine ca, măcar să guste

vin în această zi sau să fie stropiți cu vin, aceasta însemnând sângele sfinților și putere de muncă peste an.

În tradiția populară, bărbații beau 44 de pahare cu vin. De unde provine diferența aceasta? După tradiția creștină, Sfinții martiri au fost 40, după cea geto-dacică, au fost 44, atâtea fiind și zilele dintre 9 martie și 23 aprilie, când este sărbătorit Sfântul Mare Mucenic Gheorghe. De aceea, în unele zone, există până astăzi credința, că acești Sfinți au fost 44.

Sărbătoarea creștină a Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia s-a suprapus cu începerea anului agricol tradițional și a generat o sărbătoare tradițională românească, Mucenicii sau Macinicii. În credința populară, în ziua mucenicilor se încheie zilele babelor, ce lasă loc zilelor moșilor, zile calde. De aceea, în această zi se fac numeroase ritualuri de alungare a gerului, cum ar fi lovirea pământului cu băte sau maiuri pentru ca să iasă căldura și să intre gerul, sau jocul copiilor în jurul sau peste focul aprins într-un loc în câmp sau în grădina casei, pentru a invoca și a aduce cât mai repede zilele călduroase.

Legende, poveștile și snoavele despre această sărbătoare nu fac decât să întărească ideea că, orice obicei și ritual de credință, fie de o mai mică sau mai mare amploare, nu a făcut decât să întărească și să unească „în cuget și simțiri” neamul românesc și să mențină ca o stâncă de neclintit identitatea noastră națională.

Visul sau trezvia?

Prof. dr. biofizician **Virgiliu GHEORGHE**

Mă simt de parcă abia acum m-am trezit dintr-un somn adânc, după o jumătate de veac de la nașterea mea. În mai puțin de o lună am pierdut patru rude foarte apropiate și pe cel mai bun prieten de școală. COVID-ul și cancerul și-au dus lucrarea până la capăt atât de repede, încât nu s-a putut face mai nimic în nici unul din cazuri. E un sentiment foarte straniu, atunci când vezi că mor oamenii în jurul tău, ca loviți de gloanțe, fără să mai apuce măcar să-și ia rămas-bun. Cât despre o spovedanie totală în fața preotului nici nu mai poate fi vorba. E ca în război: ori te-ai pregătit dinainte, ori ai pierdut deja.

Moartea prietenului meu, cel mai bun prieten din copilărie și adolescență, m-a zguduit însă cel mai mult. Nu atât pentru că durerea morții, a despărțirii definitive rămâne pentru mine ceva dureros, de nedezlegat, aproape insurmontabil, ci pentru că acest om, poate cel mai bun din generația mea, atât ca inteligență și creativitate, dar și ca putere de muncă și generozitate, a murit de un cancer fulgerător, pe pământ străin, după o viață în care cele mai mari satisfacții ale sale nu au fost altele decât munca feroce, nostalgia zilelor de odihnă și părelnică mângâiere a recunoașterii instituționale.

Nu a știut ce înseamnă să ai propria familie, nici de natură nu prea a apucat să se bucure, ca să nu mai vorbim de marile idealuri ale tinereții noastre: cultura și credința trăite viu. Nu a avut parte de o comunitate de prieteni adevărați, trăind într-o lume lipsită de valori, fără altă perspectivă decât o nouă săptămână de muncă și dorul după weekend-ul cu masa la restaurant, după care putea dormi fără griji o zi întreagă. Atât.

Era un om despre care credeai că va muta munții din loc prin darurile sale și că mulți se vor bucura de binele pe care îl va răspândi în jur. Dar lucrurile nu s-au petrecut așa. Încă de la sfârșitul facultății și-a propus să se realizeze în Occident. A plecat în țara care tezaurează banii lumii, pentru a fi un mare tehnolog. Și a fost. Dar, deși a trebuit să-și reia toate studiile pentru a-i fi recunoscute, deși a fost întotdeauna cel mai bun din toate colectivele în care a lucrat și a inovat, totuși îmi spunea că, după cincisprezece ani, încă nu era acceptat, iar la întâlnirile din mediul profesional era tratat cu un dispreț disimulat, chiar cu repulsie, de parcă nici nu făcea parte dintre ei. De altfel, știa că acest lucru nu se va întâmpla niciodată.

Da, prietenul meu cel mai bun și-a atins obiectivele inițiale. A ajuns la vârf în domeniul pe care și l-a ales, dar, în afara banilor, satisfacțiile lui de viață au rămas

submediocre. Cu alte cuvinte, și-a sacrificat tinerețea și viața, muncind până la epuizare, boală și moarte. Și pentru ce? Ba, mai mult, rudele lui nu au moștenit nimic din imensa asigurare de viață în care erau concentrate toate economiile lui, iar bani nu a avut niciodată destui ca să-și permită o casă în Elveția, după treizeci de ani de muncă.

Desigur, din perspectiva lumii, acest om a fost mai mult decât împlinit: un loc social demn de invidiat de mulți români amărâți, restaurante la discreție, tot timpul în delegații prin străinătate, fără grija copiilor și a zilei de mâine, fără datorii în bancă, fără neliniștea că va rămâne fără bani de doctor – că doar trăia în cea mai medicalizată țară a lumii. Atât însă că, de la depistarea bolii și până la moarte, serviciile de sănătate nu au investit mai nimic în tratamente, scuzându-se că este prea avansat cancerul de care suferea, astfel că s-a sfârșit în mai puțin de trei luni de zile, răpus de cea mai ușoară formă de cancer pe care o poate face un bărbat.

Da, e adevărat, din unghiul prin care lumea privește realitatea, prietenul meu putea fi socotit chiar fericit. Ce mai contează ce era în sufletul lui? Oricum nu ai nici o posibilitate să evaluezi obiectiv fericirea omului! Speculații și filosofii, îmi veți spune. Poate, dar toate astea mi s-au petrecut chiar în această perioadă a istoriei noastre când, vrem sau nu s-o recunoaștem, COVID-ul a zguduit din temelii lumea în care trăim. Moartea nu mai e doar în filme, ci e vecina de peste drum sau din cealaltă cameră de spital. Teroarea a devenit astăzi un fel de-a fi al societății. Oamenii se îndepărtează cu frică unii de alții și se ascund. Peste tot plutește o spaimă, o amenințare, iar lumea pare că se refugiază tot mai mult în virtual, în vis. Acolo îți găsești atât nesiguranța maximă, conectat fiind la amplificatorul de frică, cât și siguranța că lucrurile sunt sub control, dacă ascuți cu obediență de ordinele venite de undeva, de sus. Pacea ta lăuntrică ajunge să fie sinonimă cu această integrare, cu urmarea precisă a indicațiilor celor care-ți vor binele, cu renunțarea totală la propriul discernământ, la propria-ți gândire.

E de ajuns ca ecranul să indice drumul către siguranță și fericire, pentru ca mulțimile, cohorte fără număr, să se îndrepte în acea direcție, deși la capătul ei se deschide prăpastia. Dar acest lucru îl vei afla prea târziu. Genial este însă faptul că, odată asumată această condiție a ascultării desăvârșite, indiferent de nivelul tău social sau intelectual, vei face ceea ce ți se spune. Da, suntem, în general tributari proiecțiilor sociale, visurilor individuale, proiectelor de

viață pe care societatea ni le pune înaintea, însă noua epocă, inaugurată de COVID, schimbă puțin paradigma. Prietenul meu emigrat în Elveția a fost trădat de propriile visuri de tinerețe, pe care și le-a făurit și asumat într-o Românie postdecembristă, marcată de mirajul obsesiv al Occidentului și de un uriaș complex de inferioritate față de acesta. Cel puțin el și-a ales singur calea pe care a urmat-o și pe care a perseverat toată viața. Acum însă lucrurile se schimbă. Nu mai este vorba doar de un vis individual, de un proiect la care aderi sau nu în mod liber, ci de o ordine globală impusă aproape prin forța armată, o ordine a proiectelor ideologice, a pasajelor logice, care îți permit tot mai puțin alegerea. Este vorba de un vis impus, dacă vreți.

Evadarea pe verticală

Sistemul mediatic integrator la nivel social, dar și limitator al libertății, a devenit atât de perfecționat, încât, la nivelul unui stat, foarte puțini mai realizează că au ajuns să nu mai discute și să nu mai aleagă decât în interiorul paradigmelor în care au fost circumscriși mediatic. Cu alte cuvinte, orice ai alege, din dezbaterile de idei și de programe care ți se servesc, nu faci decât să te miști pe traiectorii prestabilite care, e drept, sunt prevăzute și cu o altă variantă, care însă te va duce în final tot acolo unde se dorește. Visul și convingerea că ești liber continuă să fie alimentate atât de frică și de amenințarea morții, cât și de atracția și căutarea plăcerii.

De aceea nici nu s-a mai considerat necesar, de pildă, ca vaccinul să fie impus. „Nu-i nevoie”, și-au spus „Stăpânii inelelor”, „tot acolo vor ajunge! Convingerea că sunt liberi îi va face și mai docili. Vor avea tot mai mult de ales, până când vor obosi și vor ceda singuri, iar cei care vor rămâne vor fi prea puțini ca să mai însemne ceva”. De fapt, din această ordine încălcită a lumii actuale, a oglinzilor paralele sau a labirinturilor fără ieșire, a visurilor sau coșmarurilor care se confundă cu realitatea, nu poți ieși decât dacă te hotărăști a te lepăda de toată minciuna care îți sprijină justificările, care îți încarcă conștiința. Dar nici acest lucru nu mai este chiar atât de simplu, căci nici un sistem nu-și este sieși suficient și, uneori, nici adevărul nu mai poate fi chiar atât de evident, mai ales atunci când îl răsfrâng în fel și chip nenumărate oglinzi ale minciunii lumii.

Singura soluție rămâne, după cum observa și Părintele Nicolae Steinhardt în „Jurnalul Fericirii”, evadarea pe verticală, credința în Cele de Sus. Totul, absolut totul, în sistemul concentraționar al statului dictatorial, al lumii în general, te va lega cu firele nevăzute ale durerii și plăcerii, înrobindu-te până la moarte. Numai Dumnezeu poate să lumineze sensurile, numai El poate să ne ridice, puțin câte puțin, deasupra lucrurilor, pentru a înțelege cum sunt, de fapt, pentru a vedea adevărata lor poziționare. Am cunoscut oameni aflați la margini cu totul diferite ale lumii – în Arizona Părintelui Efreim și în Sfântul Munte Athos, în Danemarca lui „Hamlet” și în Kenia continentului întunecat de cultura magiei – și cu toții gândeau la fel realitatea. Se înțelegeau din priviri și nu aveau nevoie să discute despre temeuri pregătirii pentru așa-zisa „Apocalipsă”, ci despre

însemnătatea vitală a Rugăciunii inimii, a descoperirii Cuvântului Hristos în inima noastră. Cu toții erau ucenicii lui Hristos, oameni ai lui Dumnezeu ce căutau Calea în fiecare respirație a inimii, prin chemarea Numelui lui Iisus.

De fapt, mult mai târziu am înțeles că ceea ce m-a răvășit cu totul în această moarte a prietenului meu nu a fost altceva decât faptul că, în afara unei dureri emoționale firești, psihologice, plecarea lui nu a zguduit și nu a trezit pe nimeni la realitate. Am fost, fără să vreau, martorul unei morți ca oricare alta, moartea unuia dintre personajele principale de la televizor, și nu moartea „prietenului meu Enkidu” – acea moarte care pune în criză valorile sau non-valorile lumii noastre, pentru a ne deștepta cu privirea fixată către cealaltă lume, către viața veșnică. Experiența acestei morți m-a făcut să realizez, mai concret ca niciodată, că, încetul cu încetul, lumea în care trăim alunecă în așa măsură în zona unui vis fără perspective, a nimicului, încât nici măcar moartea celui de lângă noi nu mai are puterea să ne trezească la viață, înainte de propria noastră moarte. Ai sentimentul că Titanicul acestei lumi se scufundă în adâncul mării, iar lumea continuă să danseze, absorbită, în marile lui saloane, să joace ruleta norocului sau să se distreze, bând ultimul pahar, în timp ce întunericul și moartea se aștern tăcute peste toți, fără ca ei măcar să priceapă că au murit deja.

Vor veni vremuri foarte grele nu peste mult timp. Poate că vom fi constrânși la cedări de conștiință, poate vom fi nevoiți să ne înfrânăm mai presus de puterile noastre firești, dar nimic din toate acestea nu va fi atât de grav ca uitarea de sine, complacerea în visare și plăcere sau obediența gratuită în fața comandamentelor ideologice ale lumii. Nimic nu va putea fi atât de grav ca renunțarea la propria rațiune, pe care Dumnezeu ne-a dăruit-o, și ca autoamăgirea că suntem pe calea cea bună. Prin această renunțare nu vom mai avea nici o șansă de salvare, nici o nădejde în scăparea Bunului Dumnezeu, pentru că, prin confortabila uitare de sine, ne-am lepădat de El.

Dacă însă, în mijlocul furtunilor de controversă, de sugestii, de ordine și amenințări, vom găsi răgazul să-L căutăm clipă de clipă în oglinda inimii pe Hristos, nu vom scăpa de greu, e drept, dar Îl vom putea mulțumi lui Dumnezeu pentru toate, chiar și pentru aceste greutăți și necazuri, și vom fi chiar bucuroși că nu mai suntem lăsați să ne zbatem atât de mult pentru cele ale lumii, fiind închiși sau limitați în mișcări, fără ca asupritorii noștri să-și dea măcar seama că astfel ne-au deschis porțile către cea mai fericită vreme a vieții noastre, când vom trăi numai prin și pentru Hristos.

Haideți să pășim de pe acum pe acest drum, scuturându-ne de visele televizuale ale ideologiei lumii acesteia, să înaintăm cât mai mult pe drumul trezviei, poate cu durere, dar și cu bucuria că vom putea vedea lumea și lucrurile așa cum sunt. Cu încredințarea că nu suntem singuri, cu nădejdea că viața noastră nu a trecut în zadar, lăsând în urma noastră un mare gol, nu neapărat în comunitatea în care am trăit, ci în firea umanității pe care asumat-o Hristos, odată cu moartea și învierea Sa.

Revista *Familia Ortodoxă*

De Bunavestire

Florentina Loredana DALIAN

În atâta noian de relevestiri, să ne bucurăm că avem și Bunavestire, pe care astăzi o sărbătorim care cum și pe unde putem. Că Arhanghelul Gavriil a binevestit întregii omeniri, prin Fecioara Maria, că lumii i se va naște Mântuitor.

Astăzi, pe strada mare cu pretenții de bulevard, cel mai trist nu era faptul că orașul arăta ca după bombardament, cu oameni puțini, mascați, temători, parcă ruși de realitate, dar cu mare grijă să nu se atingă unul de altul. Nici faptul că de nicăieri și de oriunde ar fi putut să răsară gardianul izolării noastre, să te întrebe îndreptățit „Un' te duci tu, mielule?“, tu să-l privești vinovat, de parcă te-ai fi dus la tăiere, el să-ți ceară declarația pe propria răspundere, în care menționeai că te deplasezi din punctul A în B, Doamne ferește să-ți vină ideea să oprești în C, să miroși o nevinovată floare de liliac. Dar parcă nici liliacul n-a mai vrut să-nflorească. Cel mai trist nu mi s-a părut nici faptul că preoții au săvârșit Sfânta Liturghie singuri, ca niște pustnici ascunși în catacombe, mirându-se probabil și ei că au ajuns să o trăiască și pe asta. Chiar dacă „Fericiți veți fi când vă vor ocări și vă vor prizoni...“. Greu de înghițit această fericire! Cel mai trist nu era nici soarele îmbietor, care parcă te-ar fi invitat la o alergare nebună prin parcuri, nici natura care sta să învie, ademenindu-te în fel și chip, când tu trebuia să-ți scurtezi traseul cât mai mult și să te bucuri cu timp limitat de aerul proaspăt al dimineții.

Dintre toate tristețile izolării noastre, cea mai mare mi s-a părut aceea că locul în care altădată se vindeau florile era acum gol. Plecasem de-acasă cu gândul ca, pe lângă pâine, apă și alte vreo două necesare cumpărături care să-mi ajungă pe mai multă vreme, să-mi cumpăr și flori, neapărat

flori. O dată, pentru că aceste minuni lăsate de Dumnezeu întotdeauna m-au bucurat și înveselit, a doua - fiindcă îmi imaginam că puțini vor fi cei care în astfel de zile se mai gândesc și la o astfel de cumpăratură, deci să bucur un amărât de florar, că pe vânzătorii de mărfuri aproape ajunse de contrabandă îi bucură destui. Dar nu era nimeni să-ți întindă o floare. Florile, atâtea câte mai erau, fuseseră și ele arestate dincolo de un geam. „Au pus cătușe florilor“, mi-a venit automat în minte titlul lui Fernando Arrabal. Vreo doi trandafiri priveau nedumeriți dincolo de geam, așteptându-și cu resemnare ofilirea. Am trecut mai departe și m-am ascuns iar în casă. Mă mulțumesc să privesc din balcon niște frumoase zambile și lalele și pomișori ornamentali, pe care vreo oameni harnici din blocul meu le-au plantat și îngrijit. Mă gândesc cu recunoștință la ei și mă rog pentru binele lor. Azi, când parcă lumea a înnebunit, mai vezi pe câte unul aplecat cu răbdare și migală asupra acestor mici, colorate bucurii.

Acum câteva seri fusesem atât de surprinsă și indignată citind într-o carte autobiografică a Reginei Maria că la una dintre aniversările zilei sale de naștere picată în unul din anii de război (primul mondial) fiecare abia încropise câte un biet cadou, pentru că nici măcar flori nu se găseau. Cum adică să nu găsești flori?! - a zbârnâit întrebarea din mintea mea. Mai ales că aceia care se perindau pe la Casa Regală nu erau oareșcine. Dar măcar atunci era război!

Altfel, cui îi pasă de-un trandafir ofilit în zadar sau de o casă lipsită de prospețimea florilor?

Tăceri care nu folosesc la nimic

Încă de mici am învățat tăcerea. Liniștea e masca sub care trăim. Liniște în întunericul unde păstrăm oameni-pasageri sau oameni-borne.

Țipete stau lipite de perete ...să nu deranjeze. Fricile se țin de mână și așteaptă să aprindem lumina. Liniștea de deasupra furiei e cea mai periculoasă. Plutește și o înghesuie în spații mici, tot mai mici. Vrea să dea pe afară, vrea să pleznească, dar LINIȘTE!!

Planete aliniate față în față cu oameni aliniați.

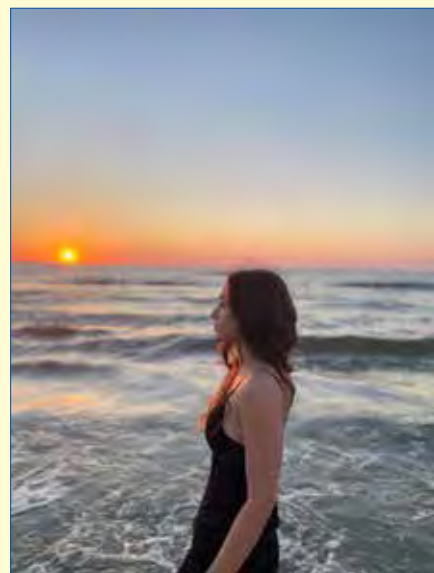
Și toate așteaptă.

Și toate visează.

Visează liniștea caisului care trebuie să înflorească.

Av. Carmen FRĂȚIMAN

De ce tot mai greu se înțeleg oamenii astăzi?

Prof. dr. biofizician **Virgiliu GHEORGHE**

Observăm tot mai mult că oamenii se înțeleg din ce în ce mai greu fie că e vorba despre familie, fie de relațiile cu prietenii sau de serviciu. De fapt, oamenii nu realizează că ceea ce se întâmplă se datorează într-o măsură tot mai mare apariției unor grave probleme de comunicare. De ce ne înțelegem tot mai greu? Pe ce se bazează înțelegerea noastră?

Se întemeiază pe ceea ce avem launtric comun, fie ca dat de conștiință, fie ca experiență de viață. Nu poți să împărtășești cuiva ceva ce e complet străin de experiența lui. Nu înțelege! Când vorbim despre ceva anume, ne înțelegem și vorbim despre același lucru tocmai pentru că avem aceeași experiență. Sunt două tipuri de experiențe comune. Una ce ține de ceea ce am fost făcuți noi, cum suntem construiți noi. De exemplu, când unui copil îi vorbești despre un lucru că e bun sau rău, înțelege foarte ușor, pentru că are ceva în el care îi luminează acel înțeles. E vorba despre ceva aprioric, cum spunea Kant, de categoriile bine-rău, frumos-urât. În psihologie, de la Noam Chomsky încoace, se vorbește despre niște matrici generatoare, constitutive conștiinței noastre care generează structurile fundamentale de limbaj și categoriile cognitiv-fundamentale. Deci le avem deja și ele nu fac decât să se dezvolte prin experiență. Copilul are experiența aceasta a binelui. Știe, simte și când îi spui: „Mă, aia nu e bine!”, el înțelege. Deci, în primul rând, experiența comună care ne favorizează înțelegerea dintre noi este ceea ce ține de ontologic, de onthos, de cum am fost făcuți noi, de ceea ce suntem noi, chip al lui Dumnezeu.

Alt lucru care ar trebui să fie comun și să constituie o punte de înțelegere între oameni este experiența pe care am avut-o din copilăria noastră și până în momentul respectivei comunicări. Cu cât această experiență este mai asemănătoare cu a celorlalți, cu atât comunicarea va funcționa mai bine. Avem aici o experiență rezultată în urma relației noastre cu cei din familie, cu mama, cu tatăl, cu bunicii, cu cei din comunitatea în care trăim, a relației cu natura, cu cărțile sau tot ceea ce înseamnă educație și viață din copilăria noastră și până la maturitate.

Necazul pentru lumea de astăzi este că oamenii au din ce în ce mai puțin o experiență cognitivă comună. Aceasta, pentru că între noi și părinții noștri a intervenit cineva, între noi și lume - natură și ceilalți oameni - s-a interpus ceva și chiar între noi și noi înșine s-a ridicat un zid, iar acesta este ecranul. Din ce în ce mai mult, experiența omului societății mediatice este configurată televizionar,

adică prin televizor și internet. Care este problema?

În momentul în care a apărut televiziunea, justificarea acesteia era aceea că reflectă realitatea, un fel de oglindă în care se concentrează ce este mai semnificativ din lumea care ne înconjoară. În timp însă, cercetătorii culturii televizualului constată că lumea tv sau lumea internetului este într-o măsură foarte mică o reflexie a lumii reale, și, în cel mai bun caz, un punct de vedere subiectiv privind realitatea. Aceasta când nu este o pură ficțiune. Apare însă un alt fenomen: lumea reală devine din ce în ce mai mult o reflexie a lumii virtuale. Asta pentru că evenimentele politice se construiesc la televizor și în general un eveniment care nu e reflectat mediatic e ca și cum nu ar exista. Oamenii se îmbracă după cum văd la televizor, își alcătuiesc agenda discuțiilor cotidiene tot pe marginea actualității mediatice și împărtășesc majoritatea părerilor dominante în opinia publică. Astfel că George Gergner, unul dintre cei mai mari sociologi ai comunicării din toate timpurile, observa că dacă în trecut oamenii își construiau imaginea interioară despre lume în baza experienței din familie, comunitate, biserică și școală, astăzi, această imagine este configurată eminamente prin interacțiunea cu mass-media. Omul modern, hrănindu-se într-o măsură tot mai mare din izvoarele lumii virtuale, ajunge ca în sângele lui să circule tot mai mult ideile sau reprezentările acesteia despre lume.

Și mi se va spune din nou că nu este nici o problemă, că lumea a evoluat, încât noua experiență umană e mult mai bogată și mai intensă. Aceste idei și altele asemănătoare se vehiculează în retorica justificativă a mediului virtual. Problema fundamentală este aceea că una este realitatea, și alta reprezentarea mai mult sau mai

puțin fidelă a ei. În spatele realității, a zidirii, a făpturii lui Dumnezeu întotdeauna se află rațiunile, logoi, prin care acestea sunt ținute în existență de energiile dumnezeiești. Acestea, prin împărtășire, ne hrănesc, ne bucură sufletul, ne dau nădejde, ne motivează. Căci prin toate aceste rațiuni simple, naturale, mintea omului urcă către izvorul lor, către Unul Dumnezeu.

În spatele lumii virtuale însă, se află un conglomerat de reprezentări ale unor mulțimi de subiecte de conștiință: scenografi, regizori sau autori anonimi de pe internet. Astfel că experiența omului mediatic, în loc să afle un numitor comun în zidirea lui Dumnezeu, în rațiunile pe care El le-a pus în creație, în Adevăr, aceasta va fi împrăștiată într-o infinitate de opinii, o adevărată legiune, care reprezintă versiuni individualizate ale adevărului. Iar unde sunt mai multe adevăruri nu este nici un adevăr. Scufundați într-o lume care nu este reală, cu mintea plină de tot felul de narațiuni, în limbaj duhovnicesc, idoli de gând, pentru omul prizonier lumii virtuale va fi tot mai dificil să comunice cu cei de lângă el. Problema este una dintre cele mai importante cu care se confruntă și se vor confrunta psihologia și psihoterapia zilelor noastre. Conflictele, divorțurile, însingurarea sunt urmările logice ale pierderii reperului comun, a adevărului pus de Dumnezeu în zidirea sa, ca punct de referință a comunicării și înțelegerii dintre noi. În acest context, singura soluție pe care o văd este revenirea la relațiile tradiționale ale omului cu natura, cu ceilalți oameni și cu Dumnezeu, păzirea minții în fața bombardamentului informațional și, desigur, recuperarea în viața noastră a dimensiunii psihoterapeutice a vieții în Biserică. Experiența Absolutului, a unității adevărului în Hristos, este până la urmă cea mai bună terapie a împrăstierii în legiunea de narațiuni și opinii care sfâșie trupul umanității, și chiar al Bisericii lui Hristos în zilele noastre.

Revista *Familia Ortodoxă*
familiaortodoxa.ro

PRIMĂVARA...

...azvârle peste bord urâții nori
Și-n nava ei, cântată des de brazi,
Se plimbă cu iubirii-i bodyguarzi:
...cocori.

...lansează-n jur lumină și culori;
dar, vrând și umbră, pentru păsărele,
cireșii-și vor deschide largi umbrele
...de flori.

...dorind s-adune și niscai comori
la muncă le îndeamnă pe albine
și-acestea robotesc, cum pot mai bine,
...din zori.

...voind s-adune bani, tot trage sfori
la baciul moldovean, spre-a-l îmbuna
s-o angajeze păstoriță la
...miori.

...seduce toți poeții visători,
momindu-i la distanțe mari de centru
spre scene ce sunt interzise pentru
...minori.

...se-amuză tachinând caișii, merii,
și vreo trei luni, e-un mare star cocheta,
dar va preda apoi, din mers, ștafeta
...chiar verii!

VISUL UNEI NOPTI DE PRIMĂVARĂ

Visam că-s OMUL DE ZĂPADĂ
Înamorat de primăvară
Și îi cântam în orice seară
O fantezistă serenadă.

O omătuță temerară,
Ce se ițise prin ogradă,
Ce facem, încerca să vadă,
Căci fapta îi părea bizară.

Iubita-mi, ce dăduse-o tură
Prin lume până ce-a sosit
Aici, era desigur pură;

Iar eu, grozav de-ndrăgostit,
Cum am primit-o cu căldură,
De dorul ei...chiar m-am topit!

Eugen DEUTSCH

Floriile și Învierea

Preot **Teofil ȘTEFĂNICĂ**,
Parohia Domneasca 1

Două Praznice Împărătești care ne apropie și deschid Cerul pentru creștini.

Începutul primăverii, acest anotimp al renașterii și al reînvierii naturii, coincide cu începutul perioadei Triodului. Acesta, din punct de vedere al învățături Bisericii Ortodoxe, este perioada de timp care ne pregătește pentru Învierea Domnului, cea mai mare sărbătoare a creștinilor. Acum slujbele Bisericii au rolul de a-i apropia și a-i face mult mai conștienți pe credincioși de sensurile tainice ale mântuirii.

Sfintele Evanghelii încep să pregătească omul pentru perioada de post și a-l învăța cum să se poată apropia de învățătura Mântuitorului Hristos, pilda vameșului și a fariseului, precum și pilda fiului risipitor fiind excepțional de bine așezate la începutul Postului Mare.

Acesta are la început o săptămână albă care începe cu lăsatul sec de carne. În această săptămână credincioșii pot gusta lapte, brânză, oua, pește, astfel încât persoanele vârstnice sau bolnave să poată posti, urmând ca în săptămâna lăsatului sec de lapte să se poată împărtăși. Această rânduală veche a Bisericii oferă posibilitatea ca și cei bolnavi și suferinzi, cărora starea de sănătate nu le permite un post mai aspru, să poată primi Trupul și Sângele Mântuitorului.

Anul acesta pe 8 Martie începe Săptămâna albă, urmând ca pe 14 martie să fie Lăsatul sec de brânză, iar de pe 15 Martie să înceapă cele 7 săptămâni ale Postului Mare.

Sfânta Biserică ne spune că în această perioadă a Postului Mare, trebuie să renunțăm la anumite bucate, dar și să ne înfrânăm de la săvârșirea relelor. Astfel avem postul de bucate, pe care cei mai mulți dintre noi îl ținem și reușim să nu gustăm carne, lapte, brânză, pește, ouă, untdelemn și vin, timp de 7 săptămâni. Însă, Sfinții Părinți ne îndeamnă să spiritualizăm postul și să ținem postul de fapte rele, încercând să ne abținem de la ispite, patimi și toate cele rele. Putem reuși dacă împletim postul cu rugăciunea și meditația introspectă asupra greșelilor noastre.

În această perioadă creștinul trebuie să se roage mai mult și să participe activ la cultul comun, respectiv slujbele bisericii.

De mult folos este Sfânta Liturghie de duminică, dar și Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, săvârșită în zilele de miercuri, vineri și sâmbătă.

Totodată, în această perioadă, Sfânta Biserică a așezat rânduală Sf. Maslu, precum și Acatistele închinare Maicii Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos.

De mult folos sunt și Deniile din Postul Mare, precum și canonul Sf. Andrei Criteanul, săvârșite în Săptămâna Mare, dar și în a 5-a săptămână a Postului Mare.

În cea de-a 6-a săptămână a postului este așezat și praznicul împărătesc al Floriilor. Denumirea acestei mari

sărbători vine de la o veche sărbătoare păgână „Floralia”, care simboliza începutul primăverii și era considerată sărbătoarea florilor. Intrarea triumfală în Ierusalim a Mântuitorului nostru Iisus Hristos a dat un alt sens acestei sărbători și anume bucuria poporului evreu atunci când Hristos a intrat în Ierusalim pe un asin, iar oamenii s-au bucurat întâmpinându-L cu ramuri de finic și cântându-L: „Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului!”. Unii aruncau hainele pe jos pentru ca Mântuitorul să calce peste ele.

Astăzi, în Biserică, de Florii, ne aducem aminte de bucuria poporului care avea încredere că Hristos este Fiul Lui Dumnezeu și se împart ramuri de salcie pe care creștinii le pun la porțile caselor lor sau la Sf. Icoană, arătând astfel bucuria praznicului. Totodată, Biserica, în această zi, dă dezlegare la untdelemn, pește și vin. Această sărbătoare simbolizează și începutul Săptămânii Patimilor și odată cu ea intrăm în linie dreaptă spre sărbătoarea Învierii Domnului.

Unii creștini aspresc postul încercând să ajuneze până mai târziu, se roagă mai mult și se pregătesc prin meditație pentru Învierea Domnului.

În Săptămâna Patimilor slujbele Bisericii ne amintesc de ultimele zile ale Mântuitorului înainte de învierea Sa, astfel:

Luni, Mântuitorul predică în sinagogă.

Marți, se duce în pustiu și se roagă.

Miercuri, Sf. Biserică își aduce aminte că Iuda îl vinde pe Hristos pentru 30 de sicli de argint.

Joi, are loc Cina cea de taină, când Iisus instituie taina Sfintei Împărtășanii.

„Căci luând pâinea a binecuvântat-o și le-a dat-o lor, asemenea și paharul de vin.” (Sfântul Evanghelist Luca)

Vineri, Mântuitorul se duce să se roage în grădina Ghetsimani împreună cu ucenicii Lui, unde se roagă astfel:

„Tată, dacă este cu putință, ia paharul acesta de la mine, dar să nu fie precum vreau eu ci precum vrei Tu.” (Sfântul Evanghelist Luca)

Mai târziu, în aceeași zi, mulțimea de slujitori, ostași de la Templu, farisei și saducheii îl preiau pe Mântuitorul și îl duc la

Ana și la Caiafa pentru o judecată sumară. El va fi mai târziu judecat în Sinedru și adus în fața lui Pilat. Acesta, socotindu-l fără vină, s-a spălat pe mâini de trei ori, gest simbolic la romani, spunând: „Nevinovat sunt eu de sângele acestui om.” Se împlinesc astfel toate profețiile făcute în Sf. Scriptură despre Mântuitorul Iisus Hristos, care este bătut, lovit, jignit, pus să își care singur crucea, până la momentul când Simon Cirineanul îl ajută, ducând crucea până pe dealul Căpățânii sau Golgota. Aici este răstignit pe cruce între doi tâlhari, iar unul dintre ei, Dismas, cel care a cerut iertare pentru greșelile sale, primește mântuirea. (Sf. Evanghelist Luca 23,39,40.)

După moartea Mântuitorului Iisus Hristos, dreptul Iosif cere de la Pilat trupul Mântuitorului și îl pune în mormânt nou, săpat în piatră.

De reținut răutatea fariseilor și a saducheilor, care cer ostași pentru a păzi mormântul lui Iisus.

Sâmbăta, la miezul nopții, Sf. Biserică sărbătorește Învierea Domnului, celebrând cu Sf. Liturghie, la care participă toți credincioșii. Această slujbă ne aduce aminte de momentul când femeile mironosițe merg la mormântul Mântuitorului și negăsind trupul Lui vin la ucenici spunându-le: „Că au văzut arătare de îngeri care le-a spus lor că Iisus a înviat.” - Sfântul Evanghelist Marcu

Vestea Învierii Domnului, aduce nădejde în sufletul ucenicilor, dar și în sufletul nostru, știind că Iisus a murit și a înviat pentru noi și pentru a noastră mântuire.

Rânduiala Bisericii continua cu trei zile de sărbătoare a Sfintei Învieri, urmând cu slujbe de aducere aminte a mărturiilor celor care până la Înălțare L-au văzut pe Iisus,

încredințându-se și încredințându-ne și pe noi toți că Domul nostru Iisus Hristos a înviat și este Fiul Lui Dumnezeu.

În această perioadă, de la Înviere și până la Înălțare, creștinii se salută cu „Hristos a înviat!”, răspunsul la acestea fiind „Adevărat a înviat!”.

Învierea Domului Iisus Hristos mai este denumită în popor și Paștele Domului, aducând aminte de ieșirea evreilor din Egipt și eliberarea poporului evreu din robie. Aceeași conotație o dă Iisus Hristos prin învierea sa din morți, întrucât ne scoate din robia păcatului și ne dă șansa să câștigăm împărăția Veșnică.

„Dacă lumea ar posti, nu s-ar mai face arme, n-ar mai fi războaie, tribunale și închisori.

Postul i-ar ajuta pe toți să se înfrâneze, nu numai de la mâncare, ci să izgonească iubirea de arginți, lăcomia și orice vicleșug.

Postul ne face asemenea cu îngerii.” (Sf. Vasile cel Mare)
Hristos a înviat! Sărbători binecuvântate !

Preot **Sorin CROITORU**

A fost odată pe pământ...

A fost odată pe pământ
Un Om trimis de Tatăl Sfânt
Să Se jertfească pentru noi,
Să moară, înviind apoi.
Strămoșul nostru, primul om,
Mâncase fructul dintr-un pom.
Păcatul a intrat în el
Și nu ieșea în nici un fel..
Pierzând Adam pe Duhul Sfânt,
Din Rai ajunse pe pământ,
Fiind de Tatăl blestemat
Pentru căderea în păcat.
Blestemul l-am primit și noi,
Urmașii săi născuți apoi,
Întregul neam fiind proscris,
Iar Raiul fuse interzis.
Dar pentru neamul omenesc
Avea un plan dumnezeiesc
Cerescul Tată iubitor

De oameni și de soarta lor:
El Îl trimise pe pământ
Pe Însuși Fiul Său Cel Sfânt
În firea noastră îmbrăcat,
Ca să ne spele de păcat..
Da, Dumnezeu Cel infinit
Veni în chip de om smerit
Și Se născu în grajd de boi
Din mila Tatălui de noi!
De mic a fost un Prunc model,
Crescând, nu a mai fost ca El
Bărbat atât de-ascultător
Și de porunci împlinitor..
El lumii propovăduia
Și veșnicia o vestea,
Apoi pe Cruce grea L-au pus
Și-așa ne-a mântuit Iisus!
A fost odată pe pământ
Un Om atât de bun, de sfânt,

Trimis de Tatăl pentru noi
Să moară, înviind apoi...
Amin !

Gabriela Ana BALAN

Poesis

Am visat că voi scrie pe ape

În alt demult într-o altă biserică
nu am spus nimănui cine sunt cu adevărat
m-am legat de un jurământ văzut doar de mine
m-am prezentat drept cine aş fi vrut să fiu
fără să-mi pese dacă modelul e mort sau viu
nu m-a recunoscut nimeni.

Azi în biserica mea cu numele meu
mă leg de jurământul tuturor
îmbrac cămaşa poporului meu
îmi pun coroana cu spini de plastic pentru mirele meu.

Număr numele pe care mi le amintesc
cine ştie să mă strige pe zece din ele
are dreptul să îmi fie popor să îmi fie mire
să coboare cu mine în toate bisericile
să se prezinte drept cel ce ar vrea să fie
fără să-i pese dacă îl recunosc.
Orb de-ar fi m-ar auzi
surd m-ar vedea
mut ar fugi după mine
şchiop m-ar striga.

În biserica mea nimeni nu alungă pe nimeni cu pietre
numai iubirea ar îngenunchia..
Ar fi stânci să te urci să îţi strigi libertatea.
Gropile lăsate de urmele paşilor se vor umple cu mări şi
oceane
pentru că eu nu am ştiut să înot
dar toată viaţa mi-am dorit să salvez pe cineva de la înec.
Am visat că voi scrie pe ape.

Simplu, la final

strâng piatra în pumn până se face pasăre
acum, numai lacrimă
atât de mult am exersat zborul în minte
pe dinăuntru
încât pot tăşni în văzduh
cu două cuvinte
în loc de aripi
te iubesc
atât de mult încât îţi voi răspunde

chiar dacă strigi pe altcineva
strâng piatra în pumn până se face floare
acum tot lacrimă răsare
la final voi strânge lacrima în pumn
şi se va face piatră sau floare

Vai, mama nu coboară!

Ultimul tren prin ultima gară a trecut
Nici nu mai ştiu pentru a câta oară
l-am făcut semn disperat, a oprit
Dar mama nu coboară.

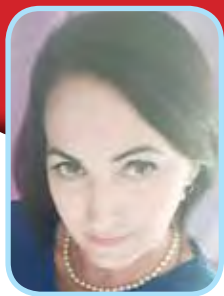
Fug în aeroport, prind ultimul avion
Ajung lângă scară
Îl întreb cât e ora pe-un domn
Vai, mama nu coboară!

Acum, atât de aproape de cer
Chiar dacă nu pot zbura
Aş putea să mă rog unui înger
Să mă înalţe la ea.

Să-i spun, duios, „Sărut mâna, mămică,
Lumea nu mai e la fel cum ştiai,
Am venit să îţi spun că mi-e frig, că mi-e frică
Să te întreb dacă e bun fără pâine laptele din rai!”

Dar ştiu că m-ar certa, „Locul tău nu-i aici,
Aşteptă-mă cuminte în casa din chirpici
Nu în aeroport, nu în gara pustie,
Numai acasă la noi eu sunt vie!”

Mamă, plec în port, te aştept până la ultimul vapor
Chiar dacă de data aceasta îţi ies din cuvânt,
Mamă, mi-e dor, mamă, mi-e dor, mamă, mi-e dor
Fără tine sunt o frunză în vânt.

Nina CĂRĂBĂȚ

Poesis

Să ne întâlnim!

Să ne-ntâlnim în primăvară!
Așază-te lângă sufletul meu,
să respirăm amândoi
trezirea salcânilor în floare.

Să ne-ntâlnim în vară!
Înoată alături de mine,
să învățăm cântecul serafimic
al valurilor nesfârșite.

Să ne-ntâlnim în toamnă!
Pășește alături de mine,
să ascultăm povestea
frunzelor risipite în vânt.

Să ne-ntâlnim în iarnă!
Rătăcește cu mine
prin troiene mari de zăpadă,
să-mi pui gheață pe inimă.

Și apoi, aș mai vrea, doar atât:
să uiți toți anii în care,
în toate visele,
ne-am iubit...

Te-am căutat

în liniștea târzie,
a unei nopți de primăvară timpurie,
în miezul florii de cireș amar,
dar în zadar.

Te-am căutat
pe stâncile din munți,
urcând în cerul raiului cu sfinți,
și te-am zărit pe-a curcubeului aripă,
numai o clipă.

Te-am căutat
în răsărit de soare
în taina unei clipe călătoare
ascunsă-n ochiul timpului promis,
ca-n vis.

O umbră de mi-ai fi lăsat măcar,
s-alunge-al nopților pustiu amar,

te-aș fi hrănit cu sângele din mine,
să-ți fie bine.

Pastel

Valuri înspumate se frământă-n larg,
Ca-ntr-un dans năvalnic țărmurile
sparg,
Unde jucăușe se rostogolesc,
Urcă stropi-n aer, într-un zbor ceresc.

Pescăruși vrăjiți se rotesc în stoluri,
Cu-aripile-ntinse, dau în larg ocoluri,
Prind sclipiri de-argint penele în zare,
Unduiri albastre din adânc de mare.

Ca-ntr-un vals molatic, lebede plutesc,
Grațioase trupul, blând, își arcuiesc,
Pe-ale mării valuri, rece se-nfioară,
Parcă-ar vrea să strige: „Vino,
primăvară!”

Mi-e primăvară

Când inima mi s-a-nvelit cu ger,
iar stelele nu mai au loc pe cer,
și când de triste zile,
mi-e umărul mai greu,
din ochii tăi, iubite,
se naște cerul meu.

Mi-e primăvară iară,
din primăvara ta,
zăpezi de-argint curg tainic,
în șipote de stea,
și-n ochii tăi, știu bine,
că voi găsi mereu
un colț de rai albastru,
cu stele-curcubeu.

În zile-ntunecate,
când soare nu mai am,
tu-mi înflorești cuvinte,
în mărul de la geam,
și când se stinge clipa
târzie-a unui dor, plâng eu,
plângi tu, iubite,
și nu mă lași să mor.

Când voi pleca

Când voi pleca, sărută-mă pe frunte
și dă-mi curaj să nu privesc în urmă,
mi-e pasul greu ca stânca unui munte
ce-n sfânt izvor durerile își curmă.

Și dacă îmi vei spune c-ai închis
toți zorii dimineților târzii,
mă voi ascunde-n taina unui vis
să mai trăiesc o noapte și-nc-o zi.

Iar de vei vrea, așază-mă pe-o zare,
să-ți înfloresc în palme trandafiri,
din veșnicia mării nemuriri,
se vor trezi toți sfinții din altare.

În vremuri grele-ți fi-voi dumnezeu,
lumină caldă-n suflet și icoană,
cu mir sfințit, voi unge orice rană,
să uiți c-am fost și eu, cândva, femeie.

Invitație

Astăzi,
te invit într-o călătorie,
unde iarba e cuprinsă de mirare,
iar macii cresc până la cer,
purtând cu ei
toate poemele de dragoste
de la începutul lumii,
în mijlocul câmpului,
ochii mei au obosit,
de-atâta veghe,
și-au pus pleoapele
pe o zare albastră,
și-au ațipit...
Pășește cu grijă,
mi-e inima un mac plăpând,
în care dragostea
crește până la soare,
ca o aripă de înger!
Acolo, în lumea mea,
te-aștept, iubite,
și nu uita,
de-a lungul drumului,
să te lași condus
de parfumul iubirii.

Acasă, în sufletul ei

Du-te și spune-i că vine primăvara
și ninge în grădini cu dalbe flori,
că-n visul lor de taină îi condamnă
pe fluturi să se nască până-n zori.

Fă-o s-audă cum îi cresc în palme
albi ghiociei din roase calendare,
când apa vie boteza pământul,
iar ea o preschimba-n mărgăritare.

Șoptește-i numai ei că e frumoasă,
cum nicio primăvară n-a mai fost,
că doar la ea în suflet ești acasă
și-n lipsa ei ți-e viața fără rost.

Despre ea

Ea a uitat căldura din cuvânt,
alintul și iubirea de-altădată,
o doare chipul din oglinda spartă,
în care visurile toate i s-au frânt.

Ea speră-acum că vremea nu-i târzie
și-adună cioburile toate în batistă,
nu plânge, nu se tânguie, nu-i tristă,
din ce-a pierdut, sau n-a fost dat să-i fie.

Cu sângele șiroi, cu unghii roase,
mai scoate câte-un vis, din gheara
morții,
acoperit de umbra rece-a sorții,
iar de-ar putea, aripe noi și-ar coase.

Ea crede că mai poate să întoarcă
clepsidra timpului în care plânge
ploaia,
și ar opri, din când în când, bătaia
secundelor ce se grăbesc să treacă.

A iubi

Când îmi spui
că sunt frumoasă
și pe obraz m-atingi ușor,
inima se înfioară,
alinându-se de dor.

Sufletul atunci îmi cântă,
îngânat de blânde șoapte,
între *vis și armonie*,
o secundă-i cât o noapte.

Mâna ta încet m-alintă,
sânii prind să se-nfioare,
dar îi liniștesti îndată,
într-o dulce sărutare.

Nu mai știu nimic de mine,
dacă-i noapte sau e zi,
clipele-n cadran măsoară, veșnic
verbul *a iubi*.

Dorul,

oniric delir,
răscolește trupurile posedate
de zeul iubirii,
Eros.

Tainice chemări
izvorăsc
neconținut și se pierd în
ecouri fără sfârșit...

Gurile îndrăgostiților adulmecă
flămânde
iluzia sărutului primordial,
neprihănite, trupurile se contopesc
în euforice senzații de umbră și
lumini incandescente...

Numai
iubirea potolește dorul
năvalnic,
aprinș în inima ta.

Preot **Sorin CROITORU**

De ziua voastră...

Fără femeie, nu am fi,
Fără femeie, ce am iubi?..
Fără femeie mângâieri
Nu am primi de nicăieri!

Fără femeie nu am visa,
Fără femeie nu am lupta;
Lipsiți de scumpele femei,
Poetii n-ar avea idei..

Sunt slabe, însă lipsa lor
Usucă sufletul de dor;
Prin mâinile acelea mici
Trecut-au Feți frumoși voinici!

Atâta pace știu să dea
În clipele de viață grea..

Cu ele-alături ești erou,
Te întărești și lupți din nou!

Cu o femeie lângă ei
Fricoșii se prefac în lei,
Războinicii se îmblânzesc
Și cei ce-'s supărați, zâmbesc.

Cum Moise zice în Scripturi,
Suntem doar simple firmituri
Căci, după câte înțeleg,
Doar EL PLUS EA sunt om întreg!

Am fost zidiți în așa fel,
Că EA nu poate fără EL,
Dar nici un EL nu ar putea
Să fie, dacă n-ar fi EA!

De Ziua voastră, dragi femei,
Primiți atâția ghiociei,
Și-atâta dragoste primiți,
Cât suflet știți să oferiți!

Să vă păzească Dumnezeu,
Ca să ne însoțiți mereu
În ani mai răi și-'n ani mai buni,
În zile calme și-'n furtuni!

Măicuța Domnului Cel Sfânt
Să vă-'ntărească pe pământ,
Ca să ne bucurați pe noi
Cu frumusețile din voi!

EA ȘI EL ÎN VIZIUNEA EPIGRAMIȘTILOR ROMÂNI

Selecție de Nelu Vasile - NEVA

FEMEIA

Femeia

Femeia e un aluat
Din care, bine frământat,
Obținem spre-ntregirea firii
Perpetuarea omenirii.

Nicolae PETRESCU

Pământul

Pământul s-ar fi dus, hainul,
De-a berbeleacul, vorba- ceea,
De n-ar fi fost pe lume vinul,
Tutunul, dracul și femeia!

Păstorel TEODOREANU

Meteorologie feminină

E-un vârtej, e o vâpaie,
Un zefir, un alizeu,
E o grindină, o ploaie
Și apoi... un curcubeu!

Constantin TUDORACHE

De gustibus

Vă e sau nu vă e pe plac,
Dar după bunul gust al meu,
Femeia, fără niciun drac,
Nu are niciun Dumnezeu!

Corneliu BERBENTE

Doamna mea

Pentru mine e un zeu,
Înger scump, ce să mai spui;
Să mi-o țină Dumnezeu,
Dar pe cheltuiala Lui.

Nicolae MUNTEAN

Femeia, tot femeie

Cuprins de bănuiele,
Dau totul la iveală:
Când crezi în ea te-nșeli,
Iar când nu crezi, te-nșeală!

George PETRONE

Povață

De vrei să viețuiești în pace
Și orice vrajbă să astupi,
În cazul că femeia tace,
Nu încerca s-o întrerupi...

Vasile VAJOJA

Confuzie

Auzind prin casă hoțul,
Doamna coborî din pat
Și-l pocni, crezând că-i soțul
Ce se-ntoarce-acasă beat.

Maria BUMBEA

BĂRBATUL

Bărbatul (văzut de femei)

Microbist, ciufut, „șprițar”,
Fustangiu sub clar de lună;
Este răul necesar
Într-o căsnicie bună.

Ionel IACOB-BENCEI

Un Adam violent

E tandru cu a lui nevastă,
O „mângâie” ades la coastă...
În fața legii el susține
C-această coastă-i aparține.

Nicolae CUTEAN

Ajutor reciproc

Tătic model, cum altul nu-i,
Vecinul crește-al meu băiat,
Iar eu, profund îndatorat,
Am grijă... de nevasta lui.

Ștefan-Cornel RODEAN

Dilemă

Și-acum, c-am prins-o vinovată,
Îmi umblă mintea-așa haihui:
Să-l las pe Dumnezeu s-o bată
Sau s-o fac eu în locul Lui?

Grigore NEDELCU

Precauție

Când vin acasă obosit,
Dau telefon din gară –
Pe cel ce m-a înlocuit
Să-l întâlnesc pe scară...

Caius ROGOBETE

De Dragobete

I-am spus soției c-o iubesc,
Dorind momentul să nu-l scap;
Ea, cu un zâmbet îngeresc,
Mi-a dat cu trandafirii-n... cap.

Gavril MOISA

Nevestei, cu duioșie

În persoana dumisale,
Într-un mod perfect banal,
Mi-a ieșit norocu-n cale
Și-accidentu-a fost fatal.

Gheorghe ȘCHIOPI

8 Martie

Sunt bărbații niște firi
Ce provoacă doar regrete:
Unii uită de scumpiri,
Alții uită de... „scumpete”.

Grigore COTUL

CUPLUL LOR

Dragostea

La douăzeci de ani – nebună;
La patruzeci – ținută-n strună;
Pe la șaizeci – slăbuț activă;
La șaptezeci – retrospectivă.

Traian CONCIATU

Familia, celula de bază

Se spune despre căsnicie
Că e celula cea de bază,
Din care el, sau ea, se știe,
Se bucură când evadează.

Nicolae MIHU

Motive

Vecinii mei de la parter
Se ceartă ziua, mai ales,
Să afle-ntregul cartier
Că ei se-mpacă foarte... des.

Sever PURCIA

Potențialul unui cuplu

Ea-i harnică, puțin cam toantă,
Ar fi o bună guvernantă;
El nu făcea nimic. Jenant!
(E numai bun de guvernant!)

Viorica VOICESCU

Diviziunea muncii

La orișicare sărbătoare,
Nevasta curăță covoare!
Eu, mai slăbit fi'nd în putere,
Mă duc ca să mai „rad”... o bere!

Mircea ROȘA

Precept, în căsnicie

Morala chiar de-i e săracă
Realitatea e deplină:
Minciuna uneori ne-mpacă
Iar adevărul ne dezbină.

Geo OLTEANU

Cuplu

El e cobră, ea e cobră –
Legătura lor e sobră.
Ce-i apropie: destinul?
Sau, în primul rând, veninul?

George CORBU

Mariaj modern

În cuibușorul lor intim,
Bazat pe acte legitime,
Ea tot primea un anonim,
El tot primea la anonime!

Iulian TĂNĂSESCU

SOCRISME

Gh. NICULESCU

FOSTEI SOACRE

Pe soacră, de data asta,
Să o ierte Dumnezeu,
Căci ea mi-a croit nevasta,
Dar o mai croiesc și eu.

ÎNTRE VECINI

Când m-am plâns că n-am căldură,
Vecinul mi-a zis așa:
Ți-o donez pe soacră-mea,
Că are temperatură.

DEZILUZII

Unul, în Rai a sosit -
Dup-o viață foarte grea -
Și când era mai fericit,
S-a pomenit cu soacră-sa.

CĂZĂTURI

Cad omături, iarna-i grea,
Căzu un bețiv, ca prostu
Până când și soacră-mea,
A căzut... pe capul nostru.

RUGĂ ÎMPLINITĂ

Doamne Sfinte, fă ceva
Să nu-mi mai aud soacra!
Când Dumnezeu l-a auzit,
L-a și surzit

SOCRULUI DEFUNCT

De-al meu socru îmi plăcea
Fiindcă-atuncea când trăia,
Una, două, se jura
Să moară nevastă-sa.

SOȚIA IDEALĂ

E faină de cazi pe spate,
Gospodină, iubitoare,
Și mai are-o calitate:
Mamă n-are!

DE GUSTIBUS

El, cavalier când era,
Numai supe dulci mânca;
De când s-a dotat cu soacră,
Orice supă este acră.

PANDEMII

Sunt, precum tu știi,
Multe pandemii
Însă, cea mai grea,
Este soacră-mea.

INJURII

Nea Ion, de bună seamă,
Vă roagă pe toți așa:
Nu-l mai înjurați de mamă,
Cât trăiește soacră-sa!

RUGĂCIUNEA UNUI GINERE

Fiindcă își iubea soacra,
Un ginere se ruga
Să ajungă-n Rai, baba,
Chiar de azi, de s-ar putea.

MÂNCĂRURI

Soața, mănâncă piftie,
Eu mănânc pastilele,
Iar soacra, fir-ar să fie!
Ne mănâncă zilele.

PLÂNSUL GINERELUI

Când bucate pregătea,
El la soacră se gândea
Și plângea, plângea, plângea...
Plângea și ceapă tăia.

GÂNDURI

Când văd marea în furtună,
Zbuciumând vapoare grele,
Mă gândesc la șef, la soacră
Și la alte lucruri rele.

JELANIE

Azi, soacra mi s-a jelit
Că unul a amenințat-o
Și i-a furat tot ce-a găsit
Dar nici măcar n-a violat-o.

UNUI DUȘMAN

O putere de-aș avea,
În lad, nu te-aș arunca,
Ci-ntr-un Rai cu mere acre
Și-un batalion de soacre.

DESCENDENȚE

Românii, din daci se trag,
Boii, din vaci care rag,
Vinul prost, din poame acre
Și nevestele, din soacre

RUGA UNUI GINERE

Când ghindă-i căzu în spate,
Soacrei sale, așa deci,
Se rugă la Zeitate
Să pună-n stejari dovleci.

- * Ea trăgea la mă-sa, iar el trăgea la măsea.
- * Nu încerca să-ți iubești soacra, fiindcă încercarea moarte n-are!
- * Când iarna bate la ușă, zice mersi că nu bate socră-sa.
- * El era foarte credincios: credea că în curând o să scape de soacră.
- * Soacra vorbea sacadat, iar el asculta tracasat.
- * Nevestele nu se trag din maimuțe, ci din soacre.
- * Fiindcă soacră-sa era gură spartă, nu-l putea înghiți.
- * Are următoarele venituri: după ce a venit soacra, a venit și socrul.
- * Când soacra îl bătea la cap, bătea și el... în retragere.
- * După ce a venit soacra la ei, nevastă-sa i-a interzis a folosi cuvântul pleacă.
- * Nevasta-i făcea cartofi prăjiți, iar soacra-i făcea zile fripte.
- * În Constituție nu este prevăzut dreptul ginerelui de a nu avea soacră.
- * Soacra este ca o veșnicie, fiindcă ambele s-au născut la sat.
- * Soacră-sa îi făcea ochi dulci, ca să n-o mai creadă poamă acră.
- * Vai de ginerele care este bigam!
- * Ce te-ai face cu atâtea soacre dacă ai fi posesor de harem ?
- * Celor care nu au bătrâni și vor să-și cumpere, unul o oferea pe soacră-sa pe nimica toată.
- * Bine-ar fi să fii doar soț, nu și ginere!

Teodor OANĂ

Nume de flori în antroponimia românească

Încă înainte de sfârșitul lunii ianuarie parcă auzim clinchetul ghiocelilor care-și fac apariția chiar și acolo unde nu-i aștepti. E cel dintâi semn că primăvara nu e departe. Plantă gingașă, cu floarea în lumina zăpezii, semn al purității, ghiocelul nu putea lipsi din preferințele oamenilor în a-și dezmiarda odraslele. Sunt mai multe nume de flori care s-au impus în antroponimia românească într-atât încât unele dintre ele ne sunt cunoscute și ca nume de familie.

Ghiocelului i se alătură în plină primăvară brebenelul, brândușa, bujorul, busuiocul, garoafa, gherghina, liliacul, trandafirul. De fiecare se leagă o poveste din care răzbate sentimentul de dragoste. Câtă emoție trăim la ascultarea cântecului „Mi-am pus busuioc în păr...”, sau când ne însuflețește cântecul „Trandafir de la Moldova”.

Numele proprii provenite de la aceste nume de flori au povestea lor. Important este că s-au impus ca supranume în secolul al XIX-lea, când numele de familie nu era instituționalizat la noi, în sensul că sistemul popular de denotație era prezent și în registrele de stare civilă. Abia cu Legea asupra numelui din 1895 au ajuns nume de familie consacrate și supranumele provenite de la nume de flori.

În Baza de date antroponimice României (BDAR), constituită la Laboratorul de cercetări onomastice de la Facultatea de Litere a Universității din Craiova în 1994, pe baza datelor puse la dispoziție pe suport electronic de Inspectoratele județene de poliție, Serviciul de evidență a populației, figurează și aceste nume de familie provenite de la nume de flori, cu numărul de persoane cu aceste nume, existente pe unități administrative (județe). Aceste nume s-au transmis din generație în generație pe cale bărbătească, potrivit tradiției la români.

Numărul persoanelor care purtau astfel de nume de familie în 1994 nu este neglijabil. Siglele pentru regiuni și județe sunt următoarele: **O = Oltenia** (Dj = Dolj, Gj = Gorj, Mh = Mehedinți, Ot = Olt, Vl = Vâlcea); **M = Muntenia** (Ag = Argeș, Br = Brașov, Bz = Buzău, Cl = Călărași, Db = Dâmbovița, Gr = Giurgiu, Il = Ilfov, Ph = Prahova, Tr = Teleorman); **D = Dobrogea** (Ct = Constanța, Tl = Tulcea); **ML = Moldova** (Bc = Bacău, Bt = Botoșani, Gl = Galați, Iș = Iași, Nt = Neamț, Sv = Suceava, Vr = Vrancea, Vs = Vaslui); **MR = Maramureș** (Mm = Maramureș, Sm = Satu Mare); **T = Transilvania** (Ab = Alba, BN = Bistrița Năsăud, Bv = Brașov, Cj = Cluj, Cv = Covasna, Hd = Hunedoara, Hg = Harghita, Mș = Mureș, Sb = Sibiu); **CR = Crișana** (Ar = Arad, Bh = Bihor, Sj = Sălaj); **BNT = Banat** (Cs = Caraș Severin, Tm = Timiș); **B = București**.

Brebenel 1013: O-310 (113-Dj, 76-Gj, 59-Mh, 7-Ot, 55-Vl); M-458 (32-Ag, 139-Br, 14-Bz, 2-Cl, 30-Db, 71-Gr, 7-Il, 129-Ph, 34-Tr); D-21 (18-Cs, 3-Tl); ML-47 (20-Bc, 1-Bt, 22-Gl, 1-Iș, 2-Vr, 1-Vs); T-44 (3-Ab, 11-Bv, 24-Hd, 6-Sb); CR-4 (2-Ar, 2-Bh); BNT-18 (1-Cs, 17-Tm); B-111.

Brândușe 630: O-29 (24-Dj, 3-Mh, 2-Ot); M-39 (7-Ag, 1-Bz, 2-Db, 7-Il, 22-Ph); D-11 (10-Ct, 1-Tl); ML-6 (3-Gl, 3-Sv); MR-219 (212-Mm, 7-Sm); T-98 (15-Ab, 45-Bn, 17-Bv, 3-Cj, 12-Hd, 1-Mș,

5-Sb); CR-188 (168-Ar, 6-Bh, 14-Sj); BNT-35 (12-Cs, 23-Tm); B-5.

Bujor 7427: O-347 (64-Dj, 148-Gj, 20-Mh, 88-Ot, 72-Vl); M-1237 (301-Ag, 116-Br, 75-Bz, 126-Cl, 54-Db, 96-Gr, 99-Il, 66-Ph, 214-Tr); D-323 (249-Ct, 74-Tl); ML-3511 (920-Bc, 195-Bt, 735-Gl, 564-Iș, 329-Nt, 206-Sv, 207-Vr, 355-Vs); MR-163 (115-Mm, 48-Sm); T-754 (33-Ab, 103-Bn, 153-Bv, 297-Cj, 19-Cv, 63-Hd, 11-Hg, 31-Mș, 44-Sb); CR-185 (67-Ar, 33-Bh, 85-Sj); BNT-244 (46-Cs, 198-Tm); B-708.

Busuioc 9397: O-979 (376-Dj, 214-Gj, 192-Mh, 112-Ot, 85-Vl); M-1898 (255-Ag, 122-Br, 369-Bz, 87-Cl, 410-Db, 76-Gr, 178-Il, 174-Ph, 227-Tr); D-287 (211-Ct, 76-Tl); ML-3941 (1151-Bc, 90-Bt, 411-Gl, 753-Iș, 338-Nt, 243-Sv, 557-Vr, 398-Vs); MR-49 (13-Mm, 26-Sm); T-990 (81-Ab, 40-Bn, 238-Bv, 173-Cj, 27-Cv, 174-Hd, 27-Hg, 22-Mș, 208-Sb); CR-215 (55-Ar, 68-Bh, 92-Sj); BNT-185 (77-Cs, 108-Tm); B-863.

Garoafă 375: O-112 (21-Dj, 54-Gj, 2-Mh, 35-Vl); M-155 (3-Ag, 19-Bz, 64-Gr, 29-Ph, 40-Tr); D-25 (Ct); ML-4 (1-Bt, 2-Iș, 1-Vs); T-13 (2-Bv, 3-Hd, 8-Sb); BNT-3 (Tm); B-63.

Gherghină 305: O-244 (106-Dj, 8-Gj, 16-Mh, 110-Ot, 4-Vl); M-8 (1-Br, 1-Bz, 1-Il, 3-Ph, 2-Tr); D-11 (6-Ct, 5-Tl); ML-25 (13-Bc, 9-Nt, 1-Vr, 2-Vs); T-9 (2-Cj, 6-Hd, 1-Sb); BNT-3 (Cs); B-5.

Ghiocel 1184: O-257 (8-Dj, 19-Gj, 20-Mh, 121-Ot, 89-Vl); M-446 (97-Ag, 8-Br, 12-Bz, 17-Cl, 11-Db, 41-Gr, 118-Il, 22-Ph, 120-Tr); D-129 (128-Ct, 1-Tl); ML-35 (2-Bc, 28-Gl, 3-Iș, 2-Nt); MR-1 (Sm); T-38 (21-Bv, 3-Cj, 8-Hd, 6-Sb); CR-3 (1-Ar, 2-Bh); BNT-72 (44-Cs, 28-Tm); B-203.

Liliac 349: O-98 (3-Dj, 3-Gj, 25-Mh, 3-Ot, 64-Vl); M-68 (15-Ag, 3-Br, 12-Bz, 21-Db, 6-Gr, 7-Il, 4-Ph); D-4 (Ct); ML-101 (40-Bc, 2-Bt, 54-Iș, 1-Nt, 4-Vs); T-32 (16-Bv, 6-Cj, 1-Hd, 6-Mș, 3-Sb); BNT-13 (2-Cs, 11-Tm); B-33.

Trandafir 14888: O-1861 (626-Dj, 159-Gj, 483-Mh, 371-Ot, 222-Vl); M-5385 (856-Ag, 351-Br, 541-Bz, 253-Cl, 993-Db, 450-Gr, 534-Il, 983-Ph, 424-Tr); D-1441 (1122-Ct, 319-Tl); ML-2412 (385-Bc, 26-Bt, 1102-Gl, 102-Iș, 157-Nt, 121-Sv, 367-Vr, 152-Vs); MR-64 (29-Mm, 35-Sm); T-696 (47-Ab, 55-Bn, 215-Bv, 30-Cj, 24-Cv, 146-Hd, 8-Hg, 21-Mș, 150-Sb); CR-132 (87-Ar, 40-Bh, 5-Sj); BNT-335 (185-Cs, 150-Tm); B-2562.

Viorel 363: O-133 (9-Dj, 6-Gj, 2-Ot, 116-Vl); M-9 (6-Ag, 3-Db); D-8 (Ct); ML-1 (Bc); MR-1 (Mm); T-170 (110-Ab, 4-Bn, 8-Bv, 5-Cj, 27-Hd, 8-Mș, 8-Sb); BNT-17 (10-Cs, 7-Tm); B-24.

Trebuie subliniat faptul că în secolul trecut numele personale (de botez) provenite de la nume de flori prezintă oarecare deosebiri față de preferințele oamenilor din secolul al XIX-lea. În 1994 existau 2573 de persoane cu numele Trandafir și 104861 de persoane cu numele Viorel. În ce privește numele personale feminine, situația se prezintă astfel: Brândușa - 3235, Lăcrămioara - 18583, Narcisa - 3521, Roza - 7863, Trandafira - 2457, Violeta - 33728.

Astfel de nume de flori atribuite ca nume personale sugerează opțiunea pentru frumos, gingășie, dragostea față de natură.

80 de primăveri - Serghei Coloșenco

Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, reprezentată de inimosul său președinte Mihai Nicolaie, nu a uitat de ziua de 14 februarie, zi în care Serghei Coloșenco, cel mai prolific rebusist bârlădean, a împlinit frumoasa vârstă de 80 de ani. Împreună cu primarul municipiului Bârlad, Dumitru Boroș, s-a deplasat la locuința acestuia pentru a-l felicita și a-i oferi un dar, cu această ocazie.

Serghei Coloșenco s-a născut la 14 februarie 1941 în localitatea Căinari din Republica Moldova, locul natal al poetului și preotului Alexei Mateevici. Părinții săi, Petre și Natalia Coloșenco au fost cadre didactice. Refugiați din Basarabia (1945), s-au stabilit la Băcani și apoi la Bârlad, județul Vaslui (1949).

A urmat studiile primare și gimnaziale la Școala Nr. 4 actualmente Tudor Pamfile și liceale la Liceul „Gheorghe Roșca Codreanu” și Complexul Școlar actualmente Liceul „Mihai Eminescu” la Bârlad. Devine apoi student în Iași, absolvind cursurile Facultății de Filologie, secția română-franceză, din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza”.

Prin repartitie guvernamentală, își începe activitatea ca profesor la Școala Generală din satul Corni-Albești. A mai profesat la Școala Generală Nr.1 Gara Banca și la Grupul Școlar Agricol Zorleni, toate din județul Vaslui.

În afara preocupărilor didactice, este redactor al revistelor „Academia Bârlădeană”, „Labirint”, „Elanul”, „Crypto” – suplimentul revistei „Viața noastră” a Asociației

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, făcând parte din colectivul de redacție al acesteia. Este inițiatorul colecțiilor „Biblioteca Rebus” și „Labirint” în care promovează creațiile literare și personale ale scriitorilor români și ale rebusiștilor.

Debutul în lumea rebusistă a avut loc încă de când era elev, cu un aritmogrif, la 14 septembrie 1957, în ziarul local „Steagul Roșu”. Foarte curând îl regăsim și în paginile revistei „Rebus”, în nr. 40 din 20 februarie 1959, apărându-i un triunghi, iar în nr.63 din 5 februarie 1960, primul careu, intitulat „Câmpul alb, oile negre”.

Este unul dintre membrii fondatori ai Cercului rebusist „Alb și negru”, înființat la Bârlad în octombrie 1970, participând activ la multe dintre consfăturile rebusiste organizate în diverse localități din țară. Una dintre acestea a avut loc la Bârlad, în 1977, prilej cu care Serghei Coloșenco prezintă o expoziție rebusistă personală. Colaborator la Radio Iași și la Radio Unison Bârlad, cu enigmistică sonoră, a fost prezent la Televiziunea Română, în emisiunea Careul de aur.

Este prezent în multe publicații din țară și autor a peste 30 de volume de rebus apărute în editurile din București, Iași și Bârlad.

Colectivul Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad îi urează domnului Serghei Coloșenco MULȚI ANI SĂNĂTOȘI ȘI BINECUVÂNTAȚI, alături de cei dragi!

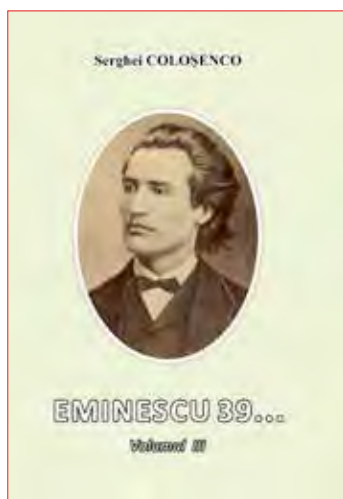

BUCURIILE MELE...

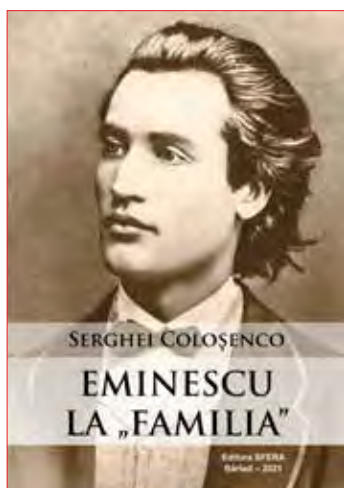
Serghei COLOȘENCO

Primele două luni ale anului 2021 mi-au adus mari satisfacții editoriale. La 15 ianuarie l-am aniversat pe Mihai Eminescu; s-au împlinit 171 de ani de la nașterea sa. Apoi, de zece ani sărbătorim tot la această dată Ziua Culturii Române. Ei bine, pentru 15 ianuarie 2021 am tipărit la „Sfera” bârlădeană următoarele titluri:

- **Eminescu 39**, vol.III, ce cuprinde 39 de autori ce au scris despre Poetul Nepereche; 39 sunt anii cât a trăit „Luceafărul” poeziei noastre;

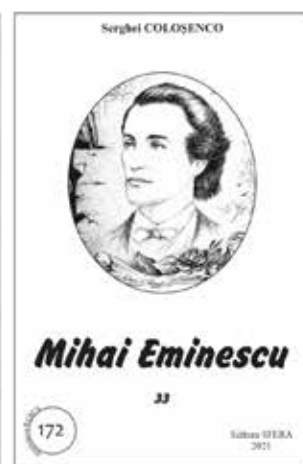

- **Eminescu la „Familia”**, conține cele 19 poezii publicate în revista lui Iosif Vulcan, ce a apărut la Pesta și la Oradea. Sunt mai multe

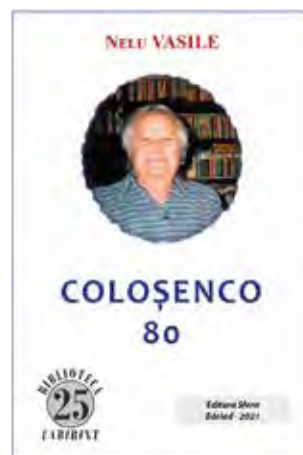
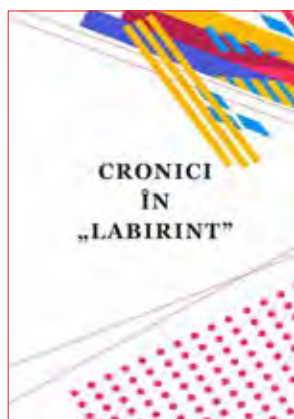

aprecieri critice, însoțite de enigme;

- Au urmat trei plachete, nr. 170, 171 și 172, apărute în „Biblioteca Rebus”. Primele două cuprind careuri din scriitura a doi eminescologi ieșeni: Doru Scărlătescu și Adrian Voica. A treia îi aparține, fiind cu numărul 33!

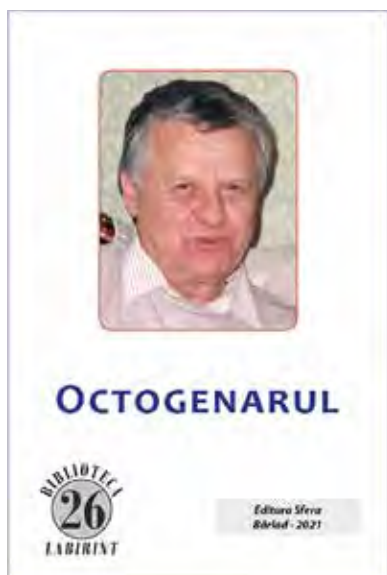

- La o lună de la Eveniment, m-am bucurat de apariția volumului 4 din „serialul” **Eminescu 39...**
- Tot la 14 februarie a.c. am editat două antologii: **Cryptocronici**, volum ce cuprinde materiale nerebusiste publicate în revista „Crypto”, de la nr. 1 până la nr. 21 (2015-2020) și **Cronici în „Labirint”**, cu prezențele celor ce au scris în numerele 35-55, inclusiv, diverse subiecte: prezentări de carte, evenimente rebusiste, evocări, poezii etc.

*

O surpriză plăcută mi-au făcut câțiva dintre prietenii mei rebusiști: mi-au dedicat, de ziua mea de naștere, două plachete în care și-au arătat măiestria în

arta încrucișării, în cea a versificării și a prozei.

*

Tot în februarie, spre sfârșitul lunii, a apărut nr. 56 al revistei „Labirint”, cu semnăturile unor măestrii din lumea rebusistă românească, numărându-se și rebusiști trăitori în Germania și Anglia.

Revista are 28 de pagini în care semnează careuri, enigme, versuri și cronici rebusiști din Abrud, Alexandria, Bacău, Bârlad, Botoșani, Brașov, București, Cașin (Bacău), Călărași, Dej, Dudeștii Noi (Timiș), Galați, Hemeiuș (Bacău), Iași, Mărășești, Măriței (Suceava), Oltenița, Pitești, Râșnov, Sibiu, Siliștea Crucii (Dolj), Târgu Ocna, Timișoara, Turburea (Gorj), Turnu Măgurele și Uricani; acest număr a apărut sub egida CARP „Elena Cuza” din Bârlad.

OCTO-GENARUL

Eliade GÂLDĂU

Aflat pe un câmp de liniște personală, la ceasul de împăcare cu timpul a confratelui Serghei Coloșenco, am avut revelația că basmul fantastic **Făt-Frumos din lacrimă** nu este despre o confruntare între **Făt-Frumos** și **Genarul**, ci o epopee de viață despre **Mihai Eminescu** și octo-**Genarul Serghei Coloșenco**.

Un poem epic cu 33 de strofe rebusiste [= plachete dedicate Poetului], scrise din goana cailor cu multe inimi, de un **Genar** aflat permanent într-o căutare aproape nebună a lui **Eminescu**.

Ce fată ți-a răpit **Eminescu**, octo-**Genarule**, de nu te poți liniști?

De bună seamă, ea se cheamă **Limba Română** și este o mândrețe între graiurile din toate lumile suprapuse atavic de faraonul **Tlă!**

Eu, ca bun prieten, îți zic să te liniștești, că fata e pe mâini bune, este chiar acolo unde trebuie să fie, unde este iubită și respectată: în **Împărăția lui Eminescu!**

Iar cele-multe, de aici înainte, să le împletești cu **opt mâini**, cu drag de amândoi:

Eminescu și Limba Română!

La mulți ani, octo-**Genarule!**

De 8 Martie

Soției i-a luat lalele,
Soacrei doar un trandafir
Ce-avea două floricele
Și zeci de țepi ca... suvenir.

„Consens” pacient-asistentă

Termometrul pus spre seară
Pentru a-i ști temperatura
A urcat prea mult pe scară
Când i-a văzut în decolteu...

„măsura”.

Consultație

Fără medicul să-i ceară,
În cabinet, o domnișoară
Repede s-a dezbrăcat
Vrând consult numai... în pat.

Întâmplare nevinovată

Poznașul vânt pornit spre seară
Ce-i mângâia cu drag cosița
Avea și partea lui... hilară
Săltându-i curios... rochița.

Nehotărâre

Pescuind o... roșioară
Agățând-o la... cârlig
Un pescar gândea spre seară:
Oare unde am s-o... frig?

„Vernisaj”

Admira profund tabloul,
Însă nu pe cel expus,
Ci pe cea cu chimonoul
Și cu fusta tip... redus.

Constantin MITULESCU

MAMA

ORIZONTAL: 1) Clasic al penelului, a imortalizat-o pe pânză pe mama sa (Theodor) – Mamă a tuturor celor însuflețiți, din mitologia greacă. 2) Pe mama acestui prozator ardelean a chemat-o Maria, n. Tescariu (Pavel) – Mame alintate de copii. 3) Liric român, autorul poeziei „Mamă Țară” (Tudor) – Aurora Tomescu. 4) Unul din fiii Ralucăi Eminovici – Împărat roman (54-68 d. Hr.), a asasinat, printre alții, pe mama sa Agrippina și pe Octavia, soția. 5) „Association of European Businesses (siglă) – Plumbuieră. 6) Poetul din Mălini, autor a unei

scrisori către mama (Nicolae) – Primii gineri! 7) În acest loc – Mama Radei din poezia lui George Coșbuc. 8) Zeiță romană, protectoarea maternității – Nume feminin. 9) Poetă, mama Elisabetei, autoarea titlului „Mama” (Magda) – Fiul mamei Eitun din „Ostrovul lupilor”, de Mihail Sadoveanu. 10) Comun la mama! – Locul unde pictorul de la 1 orizontal a realizat tabloul cu mama sa.

VERTICAL: 1) Soțul Evei, mama lui Abel și Cain (leg.) – Iubită de Zeus, i-a dat mulți copii pe care Hera i-a ucis, mama înnebunind (mit.) 2) Mama preotesei Aglaia din „Baltagul”, de Mihail Sadoveanu – Mama are grija ei. 3) Dădaca, o devotată mamă a povestitorului din „Nada Florilor”, de Mihail Sadoveanu. 4) Compozitor ceh, autorul operei „Mama” (Alois) – Mama lui Dimitrie Cantemir. 5) Din familia gramineelor – Bianca Diaconu – Olga Tudorache. 6) Petrol lampant – Ca măicuțele. 7) Poetul Nepereche, autorul titlului „O, mamă...”. 8) Ana Ignat – Elena Negri – Hardughie (reg.). 9) Scriitor român (1852-1912), autorul povestirii „Mama”. 10) Soția lui Nechifor Lipan, mama lui Gheorghiță și a Minodorei – Doina Roșca.

Dicționar: GEA, MANA, HRAI.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

FETELE, FRUMOASELE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ORIZONTAL: Nume și diminutive feminine.

VERTICAL: 1) Liste, tabele – Teme la aritmetică! 2) Lac în China – Fără conținut (fem.). 3) Unul care zăpăcește. 4) Datul în bară – Aceea. 5) A brăzda pământul – „Institutul de Fizică Atomică” (siglă) – Vers final! 6) Sodiu (simbol) – Unul care dovedește indisciplina. 7) Fructe devorate de veverițe – Sorin Horia. 8) Puse în practică. 9) Mamă (arh.) – Vale în Mehedinți. 10) „Association Advertsing Agencies” (siglă) – Istria!

Dicționar: MANI, IMNA, ILOV

MAMA LUI ION CREANGĂ

(Anagramă: 8)

LITERARĂ: MAMA ȘI FIICA

(Triverb meta-anagramat: 4 + 5 + 6 + GXXXX = 5, 9, 6)

S

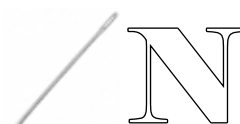

EROINE EMINESCIENE

(Anagramă: 7)

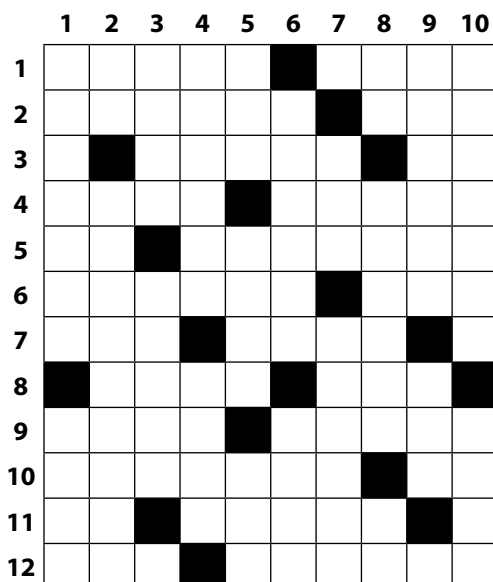
(Monoverb reflexiv: 3-6)

(Monoverb: 6-8)

Pagină de **Serghei COLOȘENCO**

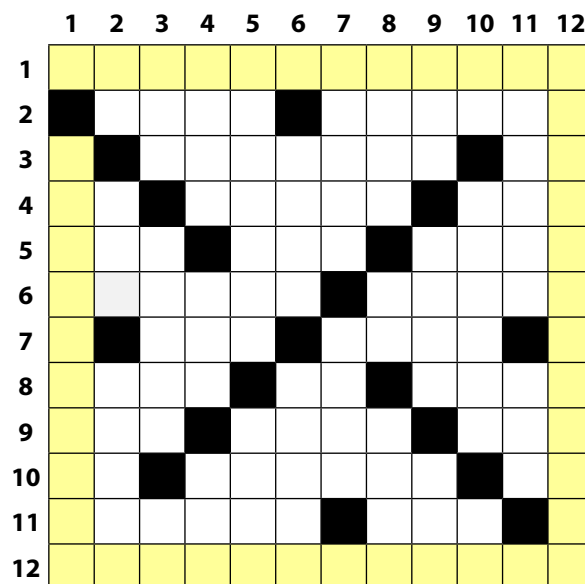
ORIZONTAL: 1) Zeița care „trece mândră la vânat” – Limba în care E. Aleksandrov a tradus poezia „O, mamă...”. 2) Regina cu „Păru-i ca aurul”, dintr-o postumă – „Rugăciunea unui...”. 3) Pădurea ecuatorială din zona Amazonului – Curele! 4) „E un lung/Prilej pentru durere” – Elegia intonată, înaintea marelui somnal vieții”, cum a spus Tudor Vianu (2 cuv.). 5) „...dacă” – Călugăr din nuvela „Cezara”. 6) Poezia „clipelor dulci” ale dragostei ce „par veacuri” (2 cuv.) – Final la „Mănușa”. 7) „Nuferi galbeni îl încarcă” – Postuma cu o zână și cu un pescar. 8) „Palida madonă” – Arma Diane. 9) „Dorința”. 10) Mircea cel Bătrân și Baiazid pe câmpul de luptă – „...Bucovina”. 11) Sfârșitul poeziei „Dormi!” – Podoaba scoasă din degetul cel mic al fetei de „Zburătorul cu plete negre” (pl.). 12) În această zi – Țara la care Poetul face trimitere în „Împărat și proletar”.

VERTICAL: 1) Postumă în care iubita trece „frumoasă și ușoară” (2 cuv.) – „...alegorice”, altă postumă (sg.). 2) „Floare albastră” – Poezia publicată în volum abia în ediția Chendi, în 1905. 3) Poezia publicată în „Familia”, 1883, cu titlul „De-acuma...” – „În patria-mi iubită, în locul meu natal” (*Din străinătate*). 4) Cognomenul epigramistului N. Gr. Mihăescu – Copila din „Minte și inimă”. 5) Eroină din proza „Avatarurile faraonului Tlă” – Sufix românesc cu sensul de „acțiune” – Infinitiv (abr.). 6) Dificultăți de ordin rațional, greu sau imposibil de rezolvat – Numele științific al arțarului. 7) Stă comod în mijloc! – Femeia care l-a vândut pe Samson filistenilor amintită în *Scrisoarea V*. 8) Stropit cu apă – Publicații periodice – La „Veneția”. 9) Fratele geamăn al lui Brigbelu, logodnicul lui Tomiris, dintr-o postumă – Bidiviul de la poarta castelului ce-și așteaptă stăpâna „pierdută-n lume” (*Făt-Frumos din tei*). 10) Ovaționat – „Doina”!

Dicționar: EALA, ACER, OMO.

Serghei COLOȘENCO

(fantezie)

ORIZONTAL: 1) ... 2) Întors la țară – Cară marfa pe apă. 3) Mai mare peste măicuțe – Mijlocul verii! 4) Tras la margini! – Oameni de treabă – Ban de la un sportiv! 5) Nu-și dovedește valoarea – Trag cu urechea – A nu simți lipsa. 6) Numită pentru totdeauna – Braț în copac (var.). 7) Ridică spicul – Tavă răsturnată! 8) A trece peste șanț – Margini de canal! – Pătruns de sentimente de evlavie. 9) Sitar apter! – Ține loc de rație – Grupul doamnelor. 10) Inimă de malaxorist! – Mercenar albanez în garda domnitorilor români – Găsite-n Sena! 11) Reacții afective – Bogăție din Munții Apuseni. 12)...

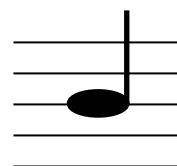
VERTICAL: 1) ... 2) Oferta vieții! – Tras spre poartă – Părți minuscule ale materiei. 3) Pus pe foc – Om fără scrupule – Cuvânt spus la naștere. 4) Animal înscris în statut! – Locul pe care-l visăm toată viața – Avantajul celui matur! 5) Șefii de la pescărie – Formează o tripletă. 6) Ceartă în familie – Din familia șacalilor. 7) Spre ea se îndreaptă privirile la teatru (pl.) – A se uni în luptă. 8) Creatori casnici – Margini de crov! – Aducător de ploi cândva. 9) Știută de multă vreme – Bărbat oacheș – Foarte mirat. 10) Abrogată de la centru! – Manifestare entuziastă – Coperți de roman! 11) Mic rozător (var.) – Strigăt la corida. 12)...

Dicționar: NUĂR.

Nelu VASILE – Turburea, Gorj

DOAMNELE
MEMBRE LA
C.A.R.P.
„Elena Cuza”
(Biverb: 6, 10)

N

N

Dezlegări: *Mama*: AMAN, GEA, V, DAN, MAMICI, ARGHEZI, AT, MIHAI, NERO, AEB, PENAR, L, LABIS, GI, AICI, DOCHIA, MANA, AURA, ISANOS, ALI, AA, ATELIER. *Fetele...*: SMARANDA, A, TAMARA, PIA, ANETA, ALMA, TITA, ALINA, E, IRINUCA, STEFANA, A, TEO, ARETIA, MARA, H, ELA, C, IRIS, O, PARASCHIVA. *Mama lui Ion Creangă*: SMARANDA (mansardă). *Literară*: MAGDA, ELISABETA ISANOS (șoim + găște + lebădă + găină). *Eroine eminesciene*: TOMIRIS (moriști); BLANCA; CĂTĂLINA. *De la Nichita Stănescu citire*: VIATAESTEOSC – ARAT – CARGOU – E – STARETA – AR – TS – UMANI – ORT – NUL – ATA – AVEA – ETERNA – CRACA – T – PAI – AVAT – B – SARI – CL – PIOS – ITA – TAIN – ELE – XO – ARNAUT – EN – EMOTII – AUR – T – NIAUODERTNIA (Viața este o scurtă absență între două inexistențe). *Doamnele membre la CARP*: TINERE PENSIONARE.

17.01.2021

STIMTE DOMNUL PROFESOR,
 AM SURAT REVISTELE "VIATA NOASTRA" SI
 "THAS SEVCONRE" (BIBLIOTECA REBUS).
 SUNT FENOMENALE !!!
 SUNT SIGUR CA, IN MARTIE A SA
 SCOTI CEUA CU MARTISORARE, ASA CA
 VA TRAMIT A FOTOGRAFIE TEMATICA.
 INEA ADARE, SUBSEMNAUL LA DAN
 DE 1.03.1976, CAND AM PAIMT MARTI
 SCARE, DE LA ELEVI MEI DE LA ȘCOALA
 GIMNAZIALA, SATUL PARHAUJ, FUD.
 SUCEAVA.

CU STIMA SI RESPECT,

KOLEA KURELICK

Cadou cu probleme!

Într-o zi, pe înserat,
 l-a dat fetei un colier;
 Ea, cât costă l-a-ntrebat...
 Câțiva ani, că n-am...cazier!

Activitate în pandemie

De mai multe săptămâni,
 Și persoanele active
 Iau facturile – pe luni!
 Că sunt toate...pozitive.

Distanțare socială!?

Distanțarea-i o poruncă!
 Tuturor acum, le pasă:
 Angajatul stă la muncă,
 Patronul, în schimb, acasă!

Unor modele-fashion

Pe podium, la prezentare,
 Fete etalând ținute,
 Trăiesc azi sub reflectoare
 Și sfârșesc...între (-) ținute!

Confesiuni

Două blonde stau de vorbă,
 Una zice: soțul meu
 Toată ziua-mi suflă-n ciorbă;
 Știu...că lui îi suflu eu!?

Dragoste cu năbădăi

Aș vrea iubire să-ți declar,
 Și asta, pentru că-mi ești dragă,
 Dar mi-e din ce în ce mai clar
 C-ai lipsă, cel puțin o... doagă!

Maximilian OPAIȚ

Acest număr al revistei a apărut prin bunăvoința și cu sprijinul membrilor Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza”: Nicolaie Mihai, Mihaela Loredana Tufaru, Ionel Irimia, Bogdan Artene, Emil Cosmin Mihai, Virgil Potîrniche, Claudiu-Eugen Micu, Dumitru Dima, Vlad Andrei Hriscu, Ingrid Daniela Cozma, Adriana Rîpan, Claudia Comănescu, Alina Eugenia Helgiu, Petru-Sorinel Neniță, Daniela-Elena Potîrniche, Neculai Ghețău, Virginica Petrea, Luminița Munteanu, Rodica Rîpan, Daniela Tița Chelaru, Daniela Tudorița Teodoru, Silvia Fitcal, Stelian Filip, Ștefan Gavrilă.

